

Azərbaycanda koronavirusun "Britaniya ştammi" aşkarlandı

Azərbaycanda koronavirusun "Britaniya ştammi"nın aşkar edildiyi rəsmi olaraq açıqlanıb. Məlumata görə, Milli Hematologiya və Transfuziologiya Mərkəzinin Genetik Diaqnoz Mərkəzində "Sars Cov-2" genom analizi edilən üç nümunədə 501Y.V1, B.1.1.7 (Britaniya variantı) aşkarlanıb. Dünyanın 70-dən çox ölkəsində yayılan "Britaniya ştammi" nədir və onun koronavirusun "original" variantından fərqi nədədir?

Səh. 3

Emin Əmrullayevin çətin sınağı

DİM ölkədə dərslik probleminin hələ də aktual olduğunu ortaya qoyma, bəs Təhsil Nazirliyi bu haqda nə düşünür?

Ötən həftə yerli KİV-ə belə bir xəbər düşdü: "Dövlət İmtahan Mərkəzində (DIM) respublikanın ümumtəhsil müəssisələrində qüvvədə olan 5-11-ci sinif "Russkiy əzik", "Literatura" və "Fizika" dərsliklərinin elmi-metodiki monitorinqi aparılıb. DİM-dən verilən məlumata görə, 10 mart 2021-ci il tarixində fənlər üzrə işçi qrupları tərəfindən dərsliklər məzmun, dil və yazı üslubu, dizayn və bədli təribat, tapşırıqların məzmununa uyğunluğu baxımından müzakirə edilib. Müzakirələr nəticəsində dərsliklərlə bağlı qeyd və təkliflər bildirilib. Fənlər üzrə işçi qrupları tərəfindən dərsliklərdəki mübahisəli məqamlar, üst-üstə düşməyən faktlar, səhvlər və uyğunsuzluqlar barədə tövsiyələrin hazırlanması, onların test bankının təkmilləşdirilməsində və yeni tapşırıqların tərtibində nəzərə alınması haqqında qərar qəbul edilib".

Səh. 12

Qurucusu: Asəf Rzayev

www.unikal.org

unikal-1@mail.ru

Səh. 2

Prezident 625 nafarla bağlı əfv sərancamı imzaladı

"Qarabağda antiterror addımları
atmaq üçün əsaslarımız var"

Dağlıq Qarabağ həqiqatlərinin dünyaya çatdırılması işi Azərbaycanın haqq savaşında zəfer çalmasından sonra da davam edir. Bu günlərdə bir qrup media nümayəndələri və siyasi partiya rəhbərliyinin işğaldan azad olunmuş torpaqlarımıza səfəri təşkil olundu. Ekspertlər bu cür səfərlərin Dağlıq Qarabağ...

Abel Maharramov üçün
"Səlim Müslümov ssenarisi"...

Azərbaycanda vəzifədə olarkən haqlarında çox-sayılı korrupsiya iddiaları və ittihamları dolaşan eks məmurların qanunsuz əməlləri ilə bağlı araşdırmalar davam edir. Sabiq Əmək və Əhalinin sosial müdafiəsi naziri Səlim Müslümovun ardından Naxçıvan Muxtar respublikasının iki keçmiş nazirinin...

Səh. 5

Toy qadağan edilsə da, onlar toysuz qalmadı

Bir ilə yaxındır ki, pandemiya səbəbindən toy, digər el şənlikləri, böyük tədbirlərin keçirilməsinə qadağa qoyulub. Sənət adamları bu müddət ərzində həm maddi sıxıntı yaşadıqlarını, həm də səhnə üçün darıxdıqlarını dəfələrlə açıqlayıblar. Son bir neçə aydır ki, şou-biznes nümayəndələri Rusiyaya üz tutmağa başlayıblar. Kimisi toy aparmağa, kimisi də konsert etməyə yollanıb. Hətta bəzi ifaçılar aylardır köçüb orada yaşayırlar.

"Unikal" axşam.az-a istinadən bildirir ki, toysuz qalmayan tanınmışların siyahısını təqdim edir: Əməkdar artist Kənül Kərimova Rusiyaya həm toy, həm də konsert üçün gedib.

Müğənni hətta Novruz bayramı münasibətə Moskvada restoranlardan birində keçiriləcək konsertə qatılacaq.

Müğənni Fədayə Laçın bir ildən çoxdur Rusiyadadır. Ifaçı orada həm toylara, həm də konsertlərə qatılır. Fədayə

pandemiyada maddi sıxıntı çəkməməmik üçün orada qalməq qərarı verdiyi bir neçə dəfə açıqlayıb.

Müğənni Şəbnəm Tovuzlu bir neçə ay əvvəl konsert üçün

Rusiyaya yollanmışdı. Sənətçi həm ziyarət, həm ticarət deyib, toy dəvətlərini də qəbul edib. Ötən həftə Bakıya qayıdan Şəbnəm yenidən Rusiyaya üz tutub. Müğənni açıqlamaların-

dan birində ilk səfərində yüz minə yaxın pul qazandığını söyləmişdi. O, banka olan 48 min borcunu da bağladılarını bildirib.

Müğənni Zenfira İbrahimova

va da artıq 6 aydan çoxdur ki, Rusiyaya gedib. Sənətçi orada konsertlərə qatılmasa da, hər gün toy məclislərində yer alır.

Əməkdar artist Mətanət İsgəndərli də bir neçə aydır Rusiyadadır. Oraya konsert üçün gedən müğənni daha sonra toy məclislərinə qatılıb. İfaçı həmçinin orada Novruz bayramı ilə bağlı restoranlarda keçirilən şou-proqramlara da qatılıb.

Aparıcı Sərxan Kərəmoğlu da işsizlikdən Rusiyaya üz tutub. O, yaratdığı "Qayınana" qrupu ilə toylara, konsertlərə qatılır. Sərxan məclislərə daha çox aparıcı kimi yox, müğənni kimi gedir.

Müğənni Tacir Şahmalioğlu övladı Şahmalı ilə birlikdə Sankt-Peterburqa yollanıb. O bildirib ki, dostları ona orada iş təklif ediblər. Tacir də təklifi qəbul edib və işləmək üçün oraya üz tutub.

Müğənni Aqşin Fateh də Rusiyaya toya dəvət alanlar sırasında yer alıb. Sənətçi bir neçə dəfə bunun üçün Moskvaya gedib.

"Qızımı öyrədirirlər ki, polisa denən məni anam döyüb" - Mətanət

Xəbər verdiyimiz kimi, Əməkdar artist Mətanət İsgəndərlinin gəlini Canana onun və oğlu Kərimin haqqında qalmaqallı açıqlama verib.

"Unikal" axşam.az-a istinadən bildirir ki, həyat yoldaşından ayrılan Canana qızının əri tərəfindən döyüldüyünü sübut edən fotolar yayılmışdır və özünün də dəfələrlə şiddet gördüğünü açıqlayıb. Bundan sonra Kərimlə bağlı polis araşdırmağa başlayıb.

Canana Axşam.az-a açıqlamasında aradırmanın davam etdiyini bildirib. O deyib ki, M.İsgəndərli və Kərim hələ də Rusiyadadır, övladlarına heç bir maddi dəstək göstərmir: "Polis idarəsinə çağırıldım, qızımdan da, məndən de ifadə alındı. Ekspertizaya göndərilib. Mətanət xanım və Kərim bu hadisədən sonra başlayıblar qızına tez-tez zəng edib danışmağa. Ona oyuncular alıb, mənə qarşı çıxmışı öyrədirilər. Qızına deyirlər ki, polise de-

nən məni atam yox, anam döyüb. Boşanma davamız bitməyib. Amma məhkəmə alıment kəsib. Kərim onu da ödemir. Uşaqlara heç bir maddi yardım da göstərilmir. Yenə kirayədə qalıram, tekbaşına uşaqlara baxmağa çalışıram". Qeyd edək ki, Kərim və Canananın üç övladı var. Ərindən ayrılan Canana kirayedə yaşadığını, M.İsgəndərlinin onu evinə buraxmadığını və kiraye pulunu da ödəmədiklərini iddia edib.

Baloğlan Əşrəfov bir ildən sonra efirdə

Əməkdar artist Baloğlan Əşrəfov 1 il fasılədən sonra efirə çıxbı.

"Unikal" axşam.az-a istinadən bildirir ki, müğənni "Xəbər-ətər" programına qonaq olub. O, səhnəyə çıxmama səbəbini açıqlamaqdan imtina edib: "Müxtəlif səbəblərdən bir ildir efirə çıxmıram. Mühərribe dövründə vətənpərvər mahnilər oxudular. Mənim imkanım yoxdur oxumağa".

Verdiyi konsertlərdən söz açan Əşrəfov bunları söyləyib: "Azərbaycanda mənim kimi ikinci bir konsert verən olmayıb. Gedib yoxlaşınlar, məndən çox konsert verən varsa, musiqi ilə vidaslaşacam".

Xalq artisti oğluna nişan etdi

Xalq artisti Simarə İmanova 19 yaşılı oğlu Məhəmmədi evləndirir.

"Unikal" axşam.az-a istinadən bildirir ki, xanəndə bir neçə gün önce oğluna nişan edib. Muğam ifaçısı bildirib ki, oğlu uzaq qohumlu ilə ailə qurur.

Qeyd edək ki, S.İmanova 2001-ci ildə Mikayıl Rüstəmov adlı şəxslə ailə qurub. Onun oğlundan savayı Çinarə adlı qızı da var.

Komita sadri Rusiya səfiri ilə görüşüb

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sadri Fuad Muradov Rusiya Federasiyasının Azərbaycan Respublikasındaki fövqəladə və səlahiyyətli səfiri Mixayıl Boçarnikova görüşüb.

"Unikal" xəbər verir ki, görüşdə "Rossotrudnicestvo" agentliyinin Azərbaycandakı nümayəndəliyinin - Bakıdakı Rusiya İnformasiya-Mədəniyyət Mərkəzinin (RIMM) rəhbəri Zinnurov İrek Xaydaroviç də iştirak edib.

Görüş zamanı Rusiyadakı Azərbaycan diasporunun mövcud vəziyyəti, Rusiyadakı Azərbaycan diaspor təşkilatlarının fəaliyyəti, cari planlar, ölkəmizdəki rus icmasının fəaliyyəti, eləcə də qarşılıqlı əməkdaşlığın perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Mikayıl Cabbarov İsrailə taşakkür etdi

Martın 17-də İsrail-Azərbaycan Ticarət və Sənaye Palatasının illik icası keçirilib.

İqtisadiyyat Nazirliyindən "Unikal" a verilən məlumatla əsasən, biznes nümayəndələrinin də iştirak etdiyi tədbirdə çıxış edən İsrail-Azərbaycan Ticarət və Sənaye Palatasının prezidenti Aleks Kaplun Palatanın ötən ilki fəaliyyəti, İsrail dövləti və Azərbaycan Respublikası arasında ticarət, humanitar və digər sahələrdə əlaqələrin inkişafına yönəlik tədbirləri, 2021-ci il dair planları barədə məlumat verib.

Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə İsrail Dövləti Hökuməti arasında Birgə Komissiyanın həmsədri, İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarov Palatanın fəaliyyətini yüksək qiymətləndirib.

Qeyd edilib ki, İsrail-Azərbaycan Ticarət və Sənaye Palatası ölkələrimiz arasında iqtisadi əlaqələrin inkişafı, eləcə də dövlət-özəl işgüzar dialoğun təşviqi üçün əhəmiyyətli platformadır.

Son iki ilde Palatanın aktiv fəaliyyətini vurğulayan nazir qurumun biznes daireləri arasında əlaqələri derinləşdirməyə istiqamətlənmiş bir sıra təşəbbüsler irəli sürdüyüünü bildirib. Mikayıl Cabbarov 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə Azərbaycanın haqq işinə göstərdiyi dəstəyə, humanitar səylərə, həmcinin müharibədə ağır yaralanan əsgər və mülki şəxslərə yardım göstərmək üçün İsrailin böyük tibbi heyətinin Azərbaycana gəlməsinə görə İsrail tərəfinə təşəkkür edib.

M.Cabbarov pandemiya səbəbindən ikitərəfli ticarət əlaqələrində müəyyən gerilemənin olmasına baxmayaq, iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində qarşılıqlı əməkdaşlığın gücləndirilməsi istiqamətində fəaliyyətin davam etdirildiyini vurğulayıb.

Nazir azad edilmiş ərazilərimizin bərpası prosesində əməkdaşlıq, postpandemiya dövründə aparılacaq iqtisadi islahatların istiqamətləri barədə fikirlərini bölüşüb.

İclasda qeyd edilib ki, İsrail şirkətləri informasiya texnologiyaları, kənd təsərrüfatı, su sektorunun idarəetilməsi və səhiyyə sahələrinə böyük maraq göstərir. Bu sahələrdə əməkdaşlıq üçün böyük potensial olduğu və fəal dialoq aparıldığı vurgulanıb.

Tədbirdə İsrailin Azərbaycandakı səfiri Corc Dik çıxış edərək ölkələrimiz arasında yüksək siyasi və iqtisadi əlaqəleri vurgulayıb, Palatanın əməkdaşlığının derinləşdirilməsinə mühüm töhfə verdiyini qeyd edib.

Sonra İsrail Xarici İşlər Nazirliyinin Asiya və MDB ölkələri ilə iqtisadi əməkdaşlıq departamentinin direktoru Mixail Lotem "İsrail-Azərbaycan iqtisadi münasibətləri və postpandemiya dövründə yeni imkanlar" mövzusunda təqdimatla çıxış edib.

İclasda İsrail-Azərbaycan iqtisadi-ticarət əlaqələrinin inkişafı barədə müzakirələr aparılıb.

Ötən həftə yerli KİV-ə belə bir xəbər düşdü: "Dövlət İmtahan Mərkəzində (DİM) respublikanın ümumtəhsil müəssisələrində qüvvədə olan 5-11-ci sinif "Russkiy əzik", "Literatura" və "Fizika" dərsliklərinin elmi-metodiki monitoringi aparılıb.

DİM-dən verilən məlumatata görə, 10 mart 2021-ci il tarixində fənlər üzrə işçi qrupları tərəfindən dərsliklər məzmun, dil və yazı üslubu, dizayn və bədii tərtibat, tapşırıqların məzmuna uyğunluğu baxımından müzakirə edilib. Müzakirələr nəticəsində dərsliklərlə bağlı qeyd və təkliflər bildirilib. Fənlər üzrə işçi qrupları tərəfindən dərsliklərdəki mübahisəli məqamlar, üst-üstə düşməyen faktlar, səhvər və uyğunsuzluqlar barədə tövsiyələrin hazırlanması, onların test bankının təkmilləşdirilməsində və yeni tap-

çixa bilər. Dərsliklər üzərində ənənəvi monopoliya davam edəcəyi təqdirdə, keyfiyyətli dərs vəsaitlərinin çıxarılması təessüf ki, çətin görünür. Düzdür, Təhsil Nazirliyi rəsmiləri belə bir monopolianın varlığını inadla inkar edirlər. Lakin cəmiyyətin fikri tamam başqadır.

Bu gün ölkədə dərsliklərin sadəcə və birbaşa Təhsil Nazirliyinin özü tərəfindən sıfariş edilməsi, üstəlik, adətən, eyni şəxslər tərəfindən yazılıması müstəqil ekspertlər tərəfindən daim tənqidle qarşılanır, inhisarlılıq kimi qıymətləndirilir. Müxtəlif vaxtlarda sözügedən mövzu ilə bağlı danışarkən dəfələrlə, döne-döne, hər dəfə bir az da uca səslə vurguladığımız kimi, mükəmməl təhsil mükəmməl dərsliklər olmadan reallaşa bilməz. Bu mənada dərsliklər bütün dünya ölkələrində xüsusi məsuliyyət və həssaslıqla

Nazirliyi özü bu işi icra etməkdən imtina edib. Onu universitet müəllim və professorlarının, məktəb müəllimlərinin və ictimaiyyət nümayəndələrinin cəlb edilməsi yolu ilə elmi-tədqiqat institutları həyata keçirirlər. Bu ölkədə də məktəblərdəki bilik səviyyəsi, şagirdlərə aşılanan vərdiş və qabiliyyətlər daimi ictimai nəzarət altında saxlanılır.

Bir sözlə, mütəxəssislərin vurğuladığı kimi, dünyadan heç bir ölkəsində dərslik konkret olaraq hansıa qurumun monopoliyası altında deyil. Lakin Azərbaycanda dərslik məsələsinə fərqli prizmadan yanaşılır. Bu sahədə monopolist əhval ruhiyyə hökm sürür. Düzdür, əvvəlki illərlə müqayisədə həmin meyillər zəifləyib. Bununla belə, dərslik məsələsini sadəcə Təhsil Nazirliyinin üzərinə götürməsi, dərsliklərin sağlam rəqabet nəticəsində deyil, belli

Emin Əmrullayevin çətin sinağı...

DİM ölkədə dərslik probleminin hələ də aktual olduğunu ortaya qoydu, bəs Təhsil Nazirliyi bu haqda nə düşünür?

Şəxslər tərəfində yazılıması təqid mövzusu olaraq qalır. Odur ki, adıçəkilən nazirlik dərsliklərde dəyişikliklərə bərabər dərsliklərin hazırlanması ilə bağlı ənənəvi yanaşmada da dəyişikliklər barədə düşünməlidir.

Belədə dərsliklərin istə forma, istərsə də məzmun baxımından keyfiyyəti ətrafında mütəmadi qalmاقallara son qoyular, bir sözlə, mükəmməl təhsilin nüvəsinə təşkil edən mükəmməl dərsliklər ərsəyə gələr. Elə DİM-in ötən həftə üç dərsliklə bağlı iradları da yuxarıda yazdırıqlarımızın dolayı yolla isbatı sayila bilər. Təhsil naziri Emin Əmirullayev bu vəziyyətə təyin olunarkən əksəriyyət ümidi edirdi ki, dərsliklərin keyfiyyəti ilə bağlı illərdir davam edən narahatlıqlar və narazılıqlar nəhayət ki, aradan qalxacaq. Açığı, həmin ümidi qalmaqdə davam edir. Gözlənti ondan ibarətdir ki, Emin müəllim yaxın müddətə problemi köklü həlli istiqamətində güzətsiz addımlar atacaq. Bu artıq qaçılmaz tələb, vazkeçilməz zərurətdir. DİM-in üç dərsliklə bağlı ötən həftəki xəbəri yuxarıda yazdırıqlarımızın təsdiqidir.

İnanırıq ki, E.Əmrullayev və komandası qarşıdakı dövrde sözügedən problemin istə şagird və müəllimlərin, istərsə də ümumiyyətdə cəmiyyətin gündəmində çıxarmaq üçün təsirli addımlar atacaq. Əks halda haqqında dañışılan problem böyüməkdə davam edəcək, ən əsası isə cəmiyyətin məsələ ilə bağlı haqlı iradlarını, təqnidlərini daha da dərinləşdirenək. Bunun əziyyətini çəkən isə ilk növbədə hörmətli Təhsil naziri və ətrafi olacaq...

Xatırlatması bizdən, nəticə çıxarması məsul şəxslərdən!

Toğrul Əliyev

yanaşılır.

Ekspertlərin müxtəlif vaxtlardakı dəyərləndirmələrində aydın olur ki, məsələn, ABŞ-da dərsliklərin hazırlanmasında bir çox dövlət strukturları və nüfuzlu təşkilatlarla yanaşı (her bir ştatın təhsil nazirliyi, Qubernatorların Milli Assosiasiyyası, ABŞ Baş Məmurlar Şurası), ictimaiyyət də (məsələn, uşaqların valideynləri, yaxud ictimai hərəkatların - feminist, ekoloji və s.- nümayəndələri) feal iştirak edir. Burada dərsliklərə konkret olaraq heç bir qurumun monopoliya yaratmasına icazə verilmir və cəmiyyətin dərsliklər üzərində nəzarətine şərait yaradılır.

Cənubi Koreyada isə Təhsil

ABŞ Prezidenti Co Bayden ABC telekanalına müsahibəsində rusiyalı həmkarı Vladimir Putini "qatıl" adlandırdı. O, Putinin Amerikada keçirilən son prezident seçkisine müdaxiləsinə görə cavab verəcəyini deyib.

Bundan sonra Rusyanın Vaşinqtondakı səfiri Anatoli Antonov məsləhətləşmələr üçün Moskvaya çağırılıb. Görünən odur ki, onuz da sicəq olmayan münasibətlər daha da pisləşəcək.

Rusiya tərəfi Putini "qatıl" adlandırdıran Co Baydenə cavab verib. Putinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Dmitri Peskov ABŞ prezidentinin dediyi sözləri qəbul edilməz adlandırdı: "Mən bu sözlərə reaksiya verəkən çox söz demək istəməzdəm. Bu ABŞ prezidentinin çox xoşagelməz sözləridir. O birmənali olaraq ölkəmizlə münasibətləri nizamlamaqda maraqlı deyil. Belə şey tarixdə olmayıb".

rəfina "Maqnisti aktının" tətbiq edilmesi ilə nəticələnəcək. Rusiya daxilində demokratik prosesə dəstək veriləcək. Bir sözlə, Rusyanı çətin bir dönmə gözləyir. Vaşinqtonun bu siyasetinə NATO, Avropa İttifaqı və

parçalanmaya gətirib çıxara bilər. İki ölkənin mübarizəsi regionumuza təsir etməsi qəçiləz olacaq. Məhz Ermenistanın ABŞ -in başçılığı ilə Qara dənizdə Rusiyaya qarşı NATO təlimlərində iştirakı bunu göstərir.

ABŞ-la Rusiya arasındakı "soyuq savaş" regionumuza tahlükə yaradır

Mehmməd Əsədullazadə:
"Rusiyaya qarşı
sanksiyalar davamlı
olacaqsası, Vaşinqton israrlı
şəkildə buna gedəcəksə,
Moskvani Qarabğdan
çıxara biləcəyik"

Elxan Şahinoğlu:
"Kremli sahibi həmişəki
kimi soyuqqanlığını
qorumağa çalışacaq
və Baydenlə kəllə-kəlləyə
gelməyəcək"

Ağ Evin mətbuat katibi Jen Psaki ABŞ Prezidenti Co Baydenin rusiyalı həmkarı Vladimir Putin haqda söylədiyi sözlərin məcazi olub-olmadığı barədə səala cavab verməkdən imtina edib. O, bununla bağlı əlavə şərhin olmadığını bildirib. "Əlavə edəcək bir şeyim yoxdur", - Psaki Baydenin sözlərinin metafora olub-olmadığı soruşulduqda deyib. O əlavə edib ki, Bayden evvələr də Rusiya rəhbərliyi ilə birbaşa temaslarda, ya da ictimaiyyət qarışındaki çıxışlarında mövqeyini qəti şəkildi bildirib, geri çəkiləməyəcəyini söyləyib.

Məsələyle bağlı fikirlərini "Unikal"la bölüşən MCP sədrinin müavini, politoloq Mehmməd Əsədullazadə deyib ki, ABŞ və Rusiya arasında soyuq mühərribənin yeni mərhələsinə başlanıldı. Onun sözlərinə görə, Prezident C. Baydenin V. Putini "qatıl" adlandırması, iki ölkə arasında münasibətlərin keşkinləşməsinə, xüsusilə Vaşinqtonun Moskvaya qarşı Yaxın Şərqdə, Şərqi Avropana və Cənubi Qafqazda təzyiqlərinə gətirib çıxaracaq: "Bundan əlavə, yeni sanksiyaların tətbiqi, Putinin et-

Böyük Britaniyada dəstək verəcək. Məhz Londonda xarici strategiyasında Moskvani "düşmən" elan edib. Prezident C. Bayden Moskvaya iqtisadi sanksiyalarla yanaşı, Suriyada Əsəd qüvvələrinə zərbələr endirməklə Suriyada mövcud vəziyyəti keşkinləşdirməsi mümkündür. Həmçinin Ukraynanın şərqində mühərribəni separatçılarla qarşı mühərribənin başlanmasına rəvac vermesi gözlənilir. Artıq Moskva Vaşinqtondakı səfirini məsləhətləşmək üçün geri çəkmişdir. Qeyd edim ki, Baydenin anti-Rusya siyasetinə əsas verən səbələr bəzili - ABŞ Milli Kəşfiyyat Direktorunun ofisi Moskvadan Donald Trampın yenidən seçiləməsinə kömək etmək, Baydeni nüfuzdan salmaq və Amerika cəmiyyətine ayrı-seçkililik cəhdində günahlandırıldığı elan etmişdi. Bu əməliyyatların "bir qrup Rusiya hökumət təşkilatı" tərəfindən həyata keçirildiyi qeyd edilir".

Politoloq hesab edir ki, iki nəhəng ölkənin yeni siyasi-iqtisadi və hərbi müstəvidə mübarizəsi ABŞ-in bəyñəlxalq mövqeyini gücləndirəcək və bir qütübülü dünya sistemi planını reallaşdıracaq: "Moskvaya qarşı bu təzyiqlər Putinin reytinginə mənfi təsir edəcək. Rusiya siyasi elitasında

Rusyanın beynəlxalq nüfuzunun zəifləməsi və daxili siyasi problemlərə yuvarlanması regionda Türkiye və Azərbaycanın mövqeyini gücləndirəcək. Qarabağda Rusiyaya qarşı Türkiye əlavə təzyiq rıçaqları əldə etməsi mümkündür. Ankara və Bakı Moskvadan beş ildən sonra öz "sülmərəmli" missiyasından kənaraya çıxdığı üçün çıxarılmasını tələb edəcək. Əger, Rusiyaya qarşı sanksiyalar davamlı olacaqsası, Vaşinqton israrlı şəkildə buna gedəcəksə, Moskvani Qarabğdan çıxara biləcəyik. ABŞ -da Rusyanın Cənubi Qafqazda, həmçinin Qarabağda "sülmərəmli" fealiyyətinə son verilməsində maraqlıdır. Azərbaycan iki böyük ölkənin mübarizəsində heç birinin yanında durmamalı və Anaka ile birgə hərəkət etməlidir".

Politoloq Elxan Şahin oğlu isə Rusyanın reaksiyasının maraqlı olacağını deyir: "Nəhayət uzun aradan sonra ABŞ prezidenti Co Bayden Ağ Evdə ilk müsahibəsini verdi. Ağ Ev sahibi "ABC" kanalına verdiyi müsahibədə Rusya prezidenti Vladimir Putini qatıl adlandırdı. Bayden bunun ardında dedi ki, Amerika kəşfiyyatının ona təqdim etdiyi hesabata görə Putinin emri ilə Rusyanın müvafiq strukturları ABŞ -da ötən il keçirilən prezident seçkisine müdafiə ediblər. "Buna görə Putini cavab verəcək" deyən Bayden Rusiyaya qarşı hansı addımların atılacağını konkretləşdirməyib. Aydınndır ki, səhəbət Rusiyaya qarşı növbəti sanksiyalardan gedir.

Başqa bir dövlətin, özəlliklə de Rusyanın lideri üçün "qatıl" ifadəsinin işlənməsi ağır gelir. Görəsən, Putinin buna cavabı nə olacaq? Kremli sahibi həmişəki kimi soyuqqanlığını qorumağa çalışacaq və Baydenlə kəllə-kəllə gelməyəcək. Ancaq Putin mahir siyasetçi və hılgər kəşfiyyatçıdır. O komandasına Amerika əleyhinə çalışmalara davam etməyi əmr verəcək. Putinin Tramplə dostluğununa mane oldular, Bayden isə bəri başdan deyir ki, "Kremli sahibi mənim düşmənimdir". Ona görə Putinin Baydenlə düşmənciliyi davam etdirməkdən başqa alternativi yoxdur".

Z. Məmmədli

Şeyx Novruz bayramı münasibətlə xalqı təbrik etdi

Şeyxülislam Al-İahşükür Paşazadə Novruz bayramı münasibətlə Azərbaycan xalqını təbrik edib.

"Unikal" təbrik mətnini təqdim edir: "Bismillah-rəhmanir-rəhim! Möhtərem həmvətənlər, əziz qardaş və bacılar!

Xalqımızın qədim və gözəl bahar bayramı, yeni günün və yenidən dirçəlişin timsalı olan Novruz münasibətlə sizi ürəkdən təbrik edir, hamınıza Allah-taaladan səadət və rifah, xeyirli və bərəkətlə ömür arzulayıram. Bu ilki Novruzumuz özəl abu-havası olan bayramdır, çünkü onun gəlişi 30 illik Qarabağ həsrətinin sonu, illər boyu etdiyimiz duaların qəbul olduğunu bildirən Zəfər müjdəsidir. Artıq neçə müddətdir ki, xalqımız öz tarixinin ən möhtəsəm bayram sevincini - Vətən müharibəsindəki Qələbənin qürurunu yaşıyır. 44 gün davam edən savaş Ermenistanın möglubiyyəti ilə Azərbaycan ordusunun şanlı zəferi kimi tarixə yazıldı. Qəhrəman Azərbaycan əsgəri işğaldan azad olmuş ərazilərdə Ulu Önder Heydər Əliyevin "Dövlətçiliyimizin və müstəqilliyimizin əbədi rəmzi" adlandırdığı üçəngli bayrağını qaldırdı. Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi olan bu torpaqlarda dövlət bayrağının dalğalanması, Şuşa və Ağdam məscidlərinin minarələrindən azan səslərinin ucalması tarixi ədaletin bərpası anlamını verir və bu mübarek günləri bizə, bütün xalqımıza yaşıtdığı üçün Uca Yaradana və dövlətimizə sonsuz həmd-sənalar edirik!

Biz fəxr edirik ki, bu Qələbənin müəllifi və sərkədəsi Azərbaycan xalqının böyük oğlu, adı tarixin qızıl səhifəsinə yazılın Zati-aliləri Ali Baş komandan İlham Əliyev cənablarıdır. Vətən müharibəsi ərzində onun liderlik əzmi, qətiyyətli siyaseti, mərdliyi, cəsarəti hər kəsə - ordumuzun əsgərinə, xalqımızın övladlarına, dinindən və millətindən asılı olmayaraq ölkəmizin bütün vətəndaşlarına unudulmaz anlar yaşıtdı, dünya ictimaiyyəti Azərbaycanın siyasi liderinin qüdrətinin və ölkəmizdəki sarsılmaz xalq-dövlət birliliyinin şahidi oldu.

Həmçinin Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın bu gərgin və məsuliyyətli dövr erzində yerinə yetirdiyi siyasi, ictimai və mədəni məsiyani tarixi fenomen adlandırmış olar. Şəhid və qazi ailələrinə, yaralı hərbçilərə göstərilən nəcib şəfqəti münasibət, maddi-mənəvi dəstək, sosial yardım programlarına rəhbərlik - bunların hamısı bir Azərbaycan xanımının dünyaya bəyan etdiyi yüksək mədəniyyətin və Vətən övladlarına olan ana məhəbbətinin nümunəsidir. Mehriban xanım Əliyevanın timsalında biz Azərbaycanın bugünün və sabahının təminatçısı olan möhtərem Prezidentimiz Zati-aliləri İlham Əliyevin fədakar yardımçısını və etibarlı silahdaşını görürük. Novruz adətlərimizə uyğun olaraq, dindarlarımız adından mən bu əziz bayram günlərində Azərbaycanın əzəli torpaqları olan Qarabağın və İslam dünyasının mədəniyyət besiyi Şuşanın işğaldan azad olunması münasibətlə Zati-aliləri İlham Əliyevi və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanı səmimi qəlbən təbrik edir, dövlətimiz naminə gördükəli fövqəladə fealiyyətlərə Allahdan xeyr-dilar diləyirəm.

Bu ilin təqviminə görə, Azərbaycanın üfüqi vaxtı ilə 20 mart tarixində, saat 13:37:20-də il Özü bürcü üzərində təhvil olacaqdır. İl təhvilin günorta zöhr namazından sonra təsadüf etdiyi üçün, bu il bayram axşamı martın 20-də, mübarek Novruz bayramı isə martın 21-də qeyd olunacaqdır. İşəlah, bundan sonra Novruzu artıq doğma Qarabağda qarşılayaq, illərin acısını tonqallarda yandırıb, arzularımızı səməni kimi göyərdəcəyik. Novruz bayramımız mübarek olsun!".

İlham Əliyev "Azərxalça"ya yeni rəhbər təyin etdi

Emin Səlhab oğlu Məmmədov "Azərxalça" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin idarə Heyətinin sədri təyin edilib.

Unikal.org-un xəbərinə görə, bununla bağlı Prezident İlham Əliyev sərəncam imzalayıb.

"Ermanistanın məsuliyyətsiz davranışının ciddi şəkildə pişənilməlidir" - Hikmat Hacıyev

Ermanistan tərəfindən Azərbaycanın azad edilmiş torpaqlarına kütləvi şəkildə yerləşdirilən minalar mülki insanları öldürür, sikəst edir və iqtisadiyyata/ətraf mühitə zərər verir.

Unikal.org xəbər verir ki, bu fikirləri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi, Prezident Administrasiyasının Xarici siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü Hikmet Hacıyev "Twitter" hesabında paylaşmış.

O bildirib ki, Ermanistan minalanmış ərazilərin dəqiq xəritələrini verməkdən imtina edir: "Ermanistanın məsuliyyətsiz davranışının ciddi şəkildə pişənilməlidir".

Şəhid və qazi ailələrinin üzvlərinə Azərbaycan vətəndaşlığı verildi

Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlığını qəbul etmək istədiyini bildirən 20 nəfər Vətən müharibəsi iştirakçısı, şəhid və qazi ailələrinin yaxın üzvləri Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlığına qəbul edilib.

"Unikal" xəbər verir ki, bu barədə Dövlət Migrasiya Xidmətinin rəisi Vüsal Hüseynov sosial şəbəkə hesabında məlumat yayıb.

O qeyd edib ki, Dövlət Migrasiya Xidmətinin əməkdaşları Bakı, Masallı, Cəlilabad, Şəki, Qazax, Ağstafa, Gəncə, Goranboy və Mingəçevirdə vətəndaşlara müvafiq sənədləri yaşadıqları ünvanlarda təqdim edib: "Torpaqlarımızın azadlığı uğrunda canlarından keçmiş bütün Şəhidlərimizin ezziz ruhuna dərin ehtiramımızı bildirir, qazılərimizə isə möhkəm can sağlığı arzu edirik".

X-XI siniflərdə əyani tədrisin bərpası ilə bağlı açıqlama

"X-XI siniflərin açılması pandemiyanın asılıdır".

Unikal.org xəbər verir ki, bu barədə təhsil naziri Emin Əmrullayev təhsilin keyfiyyətinə təsir edən amillərlə bağlı bu günlərdə keçirilən sorğunun nəticələri ilə bağlı danışarkən deyib. O qeyd edib ki, açımlar üçün Novruz bayramından sonra rəqəmlərə baxılmalıdır:

"Biz istəyirik ki, hamı məktəbe getsin. Hər şey bizim davranışlarımızdan asılıdır. Novruz bayramından sonra rəqəmlərə baxmalıq. Operativ Qərargahın cavablarını gözleyin. Votsapda göndərilən şayə xarakterli xəbərlərə inanmayın, rəsmi xəbərlər əsasında öz həyatınızı planlaşdırın".

Baş redaktor:
Zaur Əhməd

"Turanbank" ASC Binəqədi filialı.
h/h AZ74TURA41040011963500110944
M/h AZ26NAB0135010000000027944

Kod: 50462
Şəhədətnamə № 3150
Ünvan: 8 mkr. Ə.Naxçıvanı 5ⁿ
Tel./Fax:(012) 561-65-53

Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində
yüllib, sahifələnmış və
"Futbol+" servis matbaəsində çap olunmuşdur

Sifariş 252.
Tiraj:2500

Məktəblarda fevralın 1-dən koronavirusa yoluxanların sayı açıqlandı

Fevralın 1-dən gündəlik əsasda Səhiyyə Nazirliyi, GEM-dəki həmkarlarla rəqəmləri izləyirik, bunun nə qədər kütləvi yoluxma yaratma riski qiymətləndirilir. Məktəbin daxilində kütləvi yoluxma olanda distant təhsilə keçir.

Unikal.org-un məlumatına görə, bunu Təhsil naziri Emin Əmrullayev "Facebook" səhifəsindəki canlı yayımında bildirib.

Onun sözlerinə görə, fevralın 1-dən 164 ibtidai sınıf şagirdi virusa yoluxub, bunların hamısı məktəbdə olub. Virusa yoluxanlardan 282-si V-IX sınıf şagirdidir. Ümumi 714 işçi heyət virusa yoluxub. Ümumilikdə 626 sınıf distant təhsilsə keçib, onlardan 233-ü geri qayıdır, 393 sınıf hazırda distant təhsildədir, 48 məktəb distanta keçib, onların 41-i hazırda distandadır, 7 məktəb

Prezident əfv sərəncamı imzaladı

475 məhkum azad edilib, 98 məhkumun cəzası azaldılıb

Martin 18-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev "Məhkum edilmiş bir sıra şəxslərin əfv olunması haqqında" Sərəncam imzalayıb.

"Unikal" xəbər verir ki, Sərəncamda məhkum olunmuş bir sıra şəxslərin, onların ailə üzvlərinin, insan hüquqlarının müdafiəsi təşkilatlarının Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə ünvanlanmış əfv haqqında müraciətlərinə baxaraq, məhkumların şəxsiyyətini, sehhətini, ailə vəziyyətini, törətdikləri cinayətlərin xarakterini və ictimai təhlükəlilik dərəcəsini, cəza çədkiləri müddəti və həmin müddətə davranışlarını nəzərə alaraq, humanizm prinsiplərinə əsaslandığı qeyd edilib.

Sərəncama əsasən, azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum olunmuş 475 nəfər cəzasının çəkilməmiş hissəsindən azad edilib. Bundan başqa, azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilmiş 98 nəfərin cəzasının çəkilməmiş hissəsi yaşıyadək azadlıb.

Ömürlük azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilmiş üç nəfərin cəzası 25 il müddətə azadlıqdan məhrum etmə cəzası ilə əvəzlənib.

Eləcə də azadlıqdan məhrum etmə cəzasına şərti olaraq məhkum edilmiş iki nəfər cəzadan azad ediliblər.

Həmçinin azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilmiş ve cəzasının çəkilməsi təxirə salınmış üç nəfər cəzadan azad olunub.

Azadlığın məhdudlaşdırılması cəzasına məhkum edilmiş 9 nəfər və istah işləri cəzasına məhkum olunmuş 12 nəfər cəzasının çəkilməmiş hissəsindən, cərimə cəzasına məhkum olunan

23 nəfər isə cəzadan azad edilib.

Əfv olunanlar arasında Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının (AXCP) Nərimanov rayon təşkilatının sədri Babək Həsənov və AXCP fəali Mehəmməd İmanlı da var.

Bundan əlavə, əfv olunanlar arasında Azərbaycanın xalq artisti Nuriyyə Əhmədovanın keçmiş həyat yoldaşı Xanlar İbadovun evində Sabir Qurbanov qətəyle vətənə Maxrova Yelena Vyaçeslavovna da var.

"Azadlıq" qəzetinin həbsdə olan bölgə müxbiri Elçin İsmayılli əfv olunub. O, Prezident İlham Əliyevin Martin 18-də imzaladığı "Məhkum edilmiş bir sıra şəxslərin əfv olunması haqqında" sərəncamı ilə əfv edilib. Beləliklə, 1978-ci il təvəllüdü E.İsmayılli cəzasının çəkilməmiş hissəsinən azad edilib.

Qeyd edək ki, İsmayılli Elçin Səməd oğlu Şəki Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin 2017-ci il 18 sentyabr tarixli hökmü ilə 9 il müddətinə məhkum edilib. O, Cinayət Məcəlləsinin hedə-qorxu ilə tələb etmə və vezifə selahiyətlərinəndən sui-istifadə maddələri

ile təqsirli sayılıb.

"Gəncə hadisələri"ndə təqsirli bilinən iki nəfər əfv edilib. Prezident İlham Əliyevin "Məhkum edilmiş bir sıra şəxslərin əfv olunması haqqında" sərəncamına əsasən Allahverdiyev Elvin Nəriman oğlu və Xudiyev Vüqar Mənsur oğlu cəzanın cezəni çəkilməmiş hissəsindən azad edilir.

Şəmkirin keçmiş icra başçısı Aslan Aslanovun oğlu Ruslan Aslanovun qətlində təqsirləndirilən Vüqar Əliyevin ömürük cəzası 25 ilə endirilib.

Ömürlük azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilən 3 nəfərin cəzası 25 il müddətə azadlıqdan məhrum etmə cəzası ilə əvəz olunub. Prezident İlham Əliyevin Martin 18-də imzaladığı "Məhkum edilmiş bir sıra şəxslərin əfv olunması haqqında" sərəncamında aşağıdakı şəxslərin adları yer alıb:

Aslanov Azər Məhərrəm oğlu, 1972-ci ildə anadan olmuş, Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı, Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə Azərbaycan Respublikası Məhkəməsinin 2001-ci il 16 iyul tarixli hökmü ilə məhkum edilmişdir.

3.2. Əhmədov Araz Vidadi oğlu, 1974-cü ildə anadan olmuş, Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı, Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə Azərbaycan Respublikası Məhkəməsinin 2005-ci il 7 sentyabr tarixli hökmü ilə məhkum edilmişdir.

3.3. Əliyev Vüqar İbrahim oğlu, 1981-ci ildə anadan olmuş, Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı, Bakı şəhəri Qaradağ Rayon Məhkəməsinin 2016-ci il 15 sentyabr tarixli hökmü ilə məhkum edilmişdir.

Tahir Budaqov Hande Harmancı ilə görüşüb

Martin 18-də Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin sədri Tahir Budaqov Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının Azərbaycan Respublikasındaki Nümayəndəliyinin rəhbəri xanım Fatoş Hande Harmancı ilə görüşüb.

Unikal.org xəbər verir ki, görüşdə Dövlət Statistika Komitəsi ilə Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı arasında əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri və qarşılıqlı maraq doğuran məsələlərətərəfənə fikir mübadiləsi aparılıb.

"Qarabağda layihələrin prioritetli təhlil edilir" - Mikayıl Cabbarov

"İşğaldən azad edilmiş ərazilərində sahibkarlıq fəaliyyətinin və reallaşdırılacaq layihələrin dəstəklənməsi məqsədilə iqtisadiyyat Nazirliyinə 470-ə yaxın müracət daxil olub".

Unikal.org xəbər verir ki, bunu iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarov feysbukdakı hesabında bildirib.

Onun sözlərinə görə, layihələr prioritetli təhlil edilir, potensial layihələr müəyyənləşdirilir.

Azərbaycanda koronavirusun "Britaniya şammi" aşkarlandı

Daha yoluxucu və öldürücü: Dünyanı cənginə alan virusun Britaniya variantı nədir?

Azərbaycanda koronavirusun "Britaniya şammi"nın aşkar edildiyi rəsmi olaraq açıqlanıb. Məlumatə görə, Milli Hematologiya və Transfuziologiya Mərkəzinin Genetik Diaqnoz Mərkəzində "Sars Cov-2" genom analizi edilən üç nümunədə 501Y.V1, B.1.1.7 (Britaniya varianta) aşkarlanıb.

Dünyanın 70-dən çox ölkəsində yayılan "Britaniya şammi" nedir və onun koronavirusun "original" variantından fərqi nədədir?

Məlumat üçün bildirək ki, yeni şammı ilk dəfə 2020-ci ilin sentyabrında Britaniyanın Kent bölgəsində təsbit edilib. Lakin o zaman bu faktə ciddi əhemmiyət verilməyib. Koronavirusun "Britaniya şammi" barədə yalnız iki aydan sonra - ötən ilin dekabrında ölkənin səhiyyə naziri Mett Henkon tərəfindən açıqlama verilib. Yeni şammin digərlərindən daha yoluxucu olduğu bildirilib. Elm adamları COVID-19 virusunun mutasiya olunmuş növrünün əvvəlki variantlarından 64 faiz daha ölümçül olduğunu təsdiqləyiblər.

Yeni şammı demək olar ki, Britaniyanın hər yerində yayılıb, bu da infeksiyaya yoluxma hallarının sayında kəskin artımı sebəb olub. Neticədə hökumət bütün ölkə üzrə "kilidlənməyə" getməyə məcbur qalıb.

Britaniyada aparılmış si-naqlar göstərir ki, yeni şamma yoluxanlar daha çox öskürek, yorğunluq, əzələ, bədən və boğaz ağrısından şikayət edirlər. Hemçinin, dadbilmə və qoxu hissini itirmək də virusun ilkin əlamətləri sırasındadır.

Britaniyalı virusoloq, professor Lourens Yanqın sözləri-

nə görə, yeni şammada Uhanda təyin olunanla müqayisədə 23 dəyişiklik qeydə alınıb.

"Virusun quruluşundakı müəyyən dəyişikliklər bədənin immunitet reaksiyasına və infeksiyanın səbəb olduğu simptomlara təsir edə bilər. Yeni şamma yoluxanların bədənlərində virus daha intensiv şəkildə çoxalır və bu da infeksiyanın bədənə daha geniş yayılmasına səbəb ola bilər. Bu, ehtimal ki, daha şiddetli öskürek, əzələ ağrısı və yorğunluqla əlaqələndirilir", - professor deyib.

Britaniyanın "Ekster" Universiteti tərəfindən aparılan araşdırmalar da təsdiqləyib ki, bu şammı əvvəlkilərlə müqayisədə 64% daha çox ölümçüldür.

Tədqiqatçılar oktyabr-yanvar ayları arasında koronavirus diaqnozu qoyulan və 28 gün izlədikləri təqribən 55 min xəstənin məlumatlarını müqayisə ediblər. Yeni varianta yoluxanların ölüm ehtimalının 64%-dən yüksək olduğu ortaya çıxıb. Xüsusilə ölüm sayı 1000 yoluxma halına nisbətdə 2,5-dən 4,1-ə yüksəlib.

Tədqiqat iştirakçıları yaş, cins və etnik mənsubiyət kimi bir neçə faktora görə uyğun-

laşdırılıb.

"Reading" Universitetinin professoru Simon Klark virusun bu növünün sürelə yayılması və yüksək ölüm nisbətinin sağlamlıq sistemlərinə ciddi problem yaratdığını etiraf edib.

Son günlər "Britaniya şammi"nın sürətlə yayılması və daha çox ölkəni əhatə etməsi müşahidə oonur.

Türkiyənin Hacettepe Universitetinin professoru Murad Akova hələ bir müddət əvvəl bildirmişdi ki, Avropa və ABŞ-da aparılan araşdırmaların nəticələrinə əsasən, martın ortalarından koronavirusun mutasiya olunmuş varianti, xüsusilə "Britaniya şammi" ön plana çıxacaq. Qarşidakı mərhələdə aşkarlanan yoluxmaların yarısından çoxunun yeni şammla bağlı olacağı təxmin edilir.

Kütłəvi peyvənd istehsalçılarının əksəriyyəti vaksinlərin "Britaniya şammi"na qarşı təsirli olduğunu bildirirlər, lakin Cənubi Afrika və digər variantlar da var ki, bunlar immunitet reaksiyasının inkişafı ilə bağlı narahatlıqlar yaradır.

Məlumatə görə, dünyanın 70-dən çox ölkəsində "Britaniya şammi"na rast gəlinib. Artıq yeni şammlar dünyada qapanmaları yenidən gündəmə gətirib. Xüsusi narahatlıq Fransada özünü göstərir. Bundan əlavə, B117 varianti İrlandiyada yoluxmaların 75, Portuqaliyada 45, Niderlandda 30%, Danimarkada 27% -ni təşkil edir.

Epidemioloqlar qeyd edirlər ki, peyvənd kampaniyası pandemiya ilə mübarizəyə böyük töhfə verir, lakin əhalinin immun təbəqəsi yaranana qədər profilaktik və məhdudlaşdırıcı tədbirlər unudulmamalıdır.

prosesə qısamüddətli baxmayaq. Bize tez-tez sual verirlər ki, məktəblər yenidən bağlanacaqmı, distant təhsilə keçiləcəkmi? Qarşidan Novruz bayramı gəlir. Novruz bayramı günlərində 9 gün ərzində olan dinamika məktəblərin fəaliyyətini şərtləndirən əsas amil olacaq. Bu mənada, vətəndaşlar vəziyyəti düzgün dərk edib daha ehtiyatlı davranışlıdır. Yoluxma sayının aşağı enməsi məktəbin fəaliyyətini davamlı saxlamağa imkan verəcək".

Məktəblər yenidən bağlanır? - Nazirdən açıqlama

Novruz bayramı günlərində - 9 gün ərzində yoluxma sayında olan dinamika məktəblərin fəaliyyətini şərtləndirən əsas amil olacaq.

"Unikal"ın məlumatına görə, bunu təhsil naziri Emin Əmrullayev bildirib.

Nazirin sözlərinə görə, həzirdə əyani tədris forması üzrə tədris davam etdirilir: "Neticələrlə bağlı danışmaq tezdir. Amma görünən odur ki, bütün bunların tədrisin keyfiyyətinə müsbət təsir etdiyini iddia etmək olmaz. Çalışmalıyıq ki,

"30 il gözləyən vətəndaş bir il səbr edə bilmir?!" - DİN-dən açıqlama

Dövlət orqanlarının, ictimaiyyət nümayəndələrinin işğaldan azad olunan ərazi-lərə təşkil edilən səfərləri zamanı təhlükəsizlik təmin olunduğu üçün bədbəxt hadisələr baş vermir.

Unikal.org xəbər verir ki, bu sözləri DİN-in mətbuat xidmətinin kütləvi informasiya vasitələri və ictimaiyyət əlaqələr şöbəsinin reisi, polis mayoru Elşad Hacıyev deyib.

O bildirib ki, insanlar bilməlidir ki, həmin ərazilərə bəlli marşrutlarla, müəyyən olunan təhlükəsiz yollarla getmək mümkündür:

"Ona görə də ərazidə təhlükəli vəziyyətin yaşanması yalnız mühafizəyə aid edilməmelidir. Minalanmış ərazilər qalmadadır. Hazırda hər kəs bu məsələdə diqqətli olmalıdır. Etinadsızlıq edərək, qanunsuz olaraq əraziyə daxil olan, xəsarət alan insanlar işğaldan azad edilən ərazilərdə infrastruktur bərpə edildikdən sonra rahat yox, əllil vəziyyətdə gəzəcəklər.

30 il gözləyən vətəndaş 3-5 ay, ya da bir il səbr edə bilmir?! Bütün bunlar yalnız və yalnız maarifləndirmə yolu ilə insanlara izah olunmalıdır. Onlar da bu qaydalara əməl etməlidirlər".

Nazir PUA-lara baxış keçirdi

Martın 18-də Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov əsaslı təmirdən çıxan hərbi hissənin ərazisindəki Uçuşların idarəedilməsi məntəqəsi və pilotlər üçəş aparatlarının (PUA) yerüstü idarəetmə stansiyasına da baxış keçirib.

Bu barədə "Unikal" a Müdafiə Nazirliyindən məlumat verilib. Müdafiə nazirinə məruzə edilib ki, müasir avadanlıqlarla təchiz edilmiş idarəetmə məntəqəsi və yerüstü stansiyaların aviasiya vasitələrinin və PUA-ların uçuşlarının fasiləsiz və keyfiyyətli koordinasiyasını təmin edəcək.

Müdafiə naziri hərbi aviasiyasının imkanlarının daha da artırılması ilə əlaqədar komandanlıqla müvafiq tapşırıqlar verib.

Qeyd edək ki, martın 18-de Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və nazirliyinin digər rəhbər heyəti HHQ-nin yeni inşa edilmiş və əsaslı təmirdən çıxmış iki hərbi hissəsinin açılış mərasimində iştirak ediblər.

DTX-də ştat sayının həddində dəyişiklik təsdiqlənib - FƏRMAN

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-ci il 13 yanvar tarixli 724 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına saxlanılan Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin hərbi qulluqçularının və Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətin sisteminə işə götürülen işçilərin ştat sayının həddi"ndə və "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətində ali hərbi rütbəli vəzifələrin siyahısı"nda dəyişiklik edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

Fərmanla Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-ci il 13 yanvar tarixli 724 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına saxlanılan Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətin sisteminə işə götürülen işçilərin ştat sayının həddi"ndə və "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətində ali hərbi rütbəli vəzifələrin siyahısı"nda dəyişiklik edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetin bu Fərman dan irəli gələn məsələləri həll etməlidir.

Paşinyan seçkilərin tarixini açıqladı

Ermənistən baş naziri Nikol Paşinyan erkən seçkilərin tarixini açıqlayıb.

Unikal.org Ermənistən KİV-ə istinadən xəber verir ki, Paşinyan bu barədə "Facebook" səhifəsində yazıb.

20 iyun 2021-ci ildə Ermənistanda növbədenkenar parlament seçkiləri keçiriləcək.

"Çiçəklənən Ermənistən Partiyasının lideri Qagik Tsarukyanla görüşüm biraz əvvəl baş tutdu. Görüş zamanı mövcud siyasi vəziyyətdən en yaxşı çıxış yolunun erkən parlament seçkiləri olduğu qənaətinə gəldik. Prezident, "Mənim addımım" fraksiyası, İşıqlı Ermənistən Partiyasının lideri Edmon Marukyanla apardığı müzakirələri nəzərə alaraq, bu il iyunun 20-də respublikada növbədənkenar parlament seçkiləri keçiriləcək", - deyə Paşinyan qeyd edib.

Rayonlara getmək istəyənlərə müraciət

Daxili İşlər Nazirliyi (DİN) Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi (BDYPI) Novruz bayramı ilə əlaqədar sürücülərə müraciət edib.

BDYPI-dən Unikal.org-a daxil olan müraciətdə deyilir:

"Novruz bayramı ilə əlaqədar 2021-ci il mart ayının 20-dən 29-dək qeyri-iş günü olmasası və ötən illərin təcrübəsi deməyə əsas verir ki, belə uzunmüddətli istirahət günlərində şəhər əhalisinin respublikanın müxtəlif regionlarına getmələri, rayonlardan isə kənd sakinlərinin paytaxta gəlmələri ilə bağlı bayram günlərində avtomobil yollarında nəqliyyatın hərəkət intensivliyi yüksəlir. Bununla yanaşı, bəzi sürücülərin tələskənliyi, mövcud hərəkət şəraitini və mövsümi hava şəraitini düzgün qiymətləndirmədən müyyəyen edilmiş hərəkət sürətini aşmaları, ötmə və manevr etmə qaydalarını pozmaları yollarda qəzaların baş vermə ehtimalını artırır.

Eyni zamanda Azərbaycan Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarı ilə ölkənin şəhər və rayonlarından sənəsinə daşımlarının dayandırılmasına baxmayaraq, bəzi fiziki və hüquqi şəxslərin, əsasən də "Mercedes-Benz Viano" və "Vito" markalı nəqliyyat vasitələri ilə bu fəaliyyətle məşğul olması, həmçinin sürücülerin gün ərzində yuxu və istirahət rejimində əməl etmədən yorğun formada uzun məsaflə yolu bir neçə dəfə gedib gəlməsi sonda ağır nəticələr yolaq nəqliyyat hadisələrinin baş verməsinə səbəb olur.

Qeyd olunanları nəzərə alaraq, Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi bütün hərəkət iştirakçılarına, xüsusilə sürücülərə yollarda diqqətli olmayı, sükan arxasına yorgun, yuxulu, dərman preparatlarının təsiri altında və ya sərxoş vəziyyətdə əyleşməməyi, yol hərəketi qaydalarına ciddi riayət etməyi, yola çıxmazdan əvvəl nəqliyyat vasitəsinin texniki sazişini yoxlamağı, piyadalara isə yolu yalnız onlar üçün müyyəyen edilmiş yerlərdən keçməyi, valideynlərə azyaşlı uşaqları küçələrdə nəzərsiz qoymamağı tövsiye edir".

"Qəzaların qarşısının alınması, hərəkət iştirakçılarının təhlükəsizliyinin, onların rahat və fasiləsiz hərəkətinə təmin olunması, hər kəsin mənzil başına sağ-salamat çatması, eləcə də bayramın xoş əhval ruhiyyə ilə keçirilməsi üçün dövlət yol polisi əməkdaşları bu müddət ərzində gücləndirilmiş iş rejimində xidmət aparacaq, kükə və yollarda nəzarəti gücləndirəcək", - BDYPI-dən bildirilib.

44 günlük Vətən Müharibəsi Azərbaycanın qələbəsi ilə nəticələnənə də, cəmiyyətdə narahatlıq hələ də davam edir. Xüsusən də Azərbaycanın tam nəzarətinə olmayan, sülhməramlı qüvvələrin yerləşdiyi ərazilərlə bağlı müəmmələ vəziyyət birmənli qarşılınmır. Rəsmi Bakı Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin olunması ilə bağlı bəyanatlar versə də, əks mövqelər səsələndirənlər də var. Bu və ya digər məsələlərlə bağlı "Unikal" qəzetiñə müsahibə verən Borçalı Cəmiyyətinin sədri, siyasi şərhçi Zəlimxan Məmmədli diqqətçəkən məqamlara toxunub.

olmayacaqsa, Azərbayca-Türkiyə, Rusiya-Ermənistən formatı sülhə aparan optimal yol sayıla bilər. Sülh sazişi yoxdursa, deməli, problem qalır və qalacaq.

-Cəmiyyət tərəfindən "terrorçubaşı" Araik Artunyanın zərərsizləşdirilərək, həbs olunması təklifləri var. Bu yönələ hansı addımları atmaq olar?

- Bu yönələ addım atmaq üçün radikal formada hakimiyyətdə yuva salan 5-ci kalon və erməniyanlılar radikal formada zərərsizləşməlidir. Əksər dövlət hakimiyyət orqanları təəssüf ki, yad ünsirlərə doludur. Nicat xalqımızın cəsarətinə və onun içərisində çıxmış milli siyasi qüvvələrin idrakına, bu reallaşarsa Türkiy-

Rusyanın ölkəmdə lotluq etmə imkanlarının qarşısını bütün vasitələrlə almağa borcluyuq. Rusiyani bizim onunla dirənişdən çəkinmədiyimizə inandırmalıyıq.

-Son dövrər hakimiyyətyönlü siyasilər, deputatlar belə bir əməliyyatın keçirilməsinin mümkününlüyünü və Rus qoşunlarının da buna mane olmayacağı ilə bağlı fikirlər səsləndirməkdədirler. Necə düşünürsünüz, bu mövqədə olanlara haqq qazandırmak olarmı?

- Hakimiyyətdə, və hakim siyasi kursa dəstək verənlər arasında elə cəsarət sahibini tanımır. Əgər deyən varsa, buna haqq edirlər. Rusiya Azərbaycanın suveren hüquqla-

"Qarabağda antiterror addımları atmaq üçün əsaslarımız var"

Zəlimxan Məmmədli: "İnsanlarımıza, ərazimizə, tarixi abidələrimizə, el-obalarımıza qarşı həyata keçirilmiş soyqırımlar əsas verir ki, bunu edənləri cəhənnəmə qədər qovaq"

-Zəlimxan bəy, Azərbaycan Vətən Müharibəsinə qələbə ilə başa vursa da, Dağlıq Qarabağda erməni problemi hələ də qalır. Sizcə, bu məsələ necə həll olmalıdır?

- Mənim fikrimcə, Vətən müharibəsi tam qələbə ilə sonuclanmayıb. Fiziki olaraq uğurumuz olsa da, siyasi, strateji tərəfdən ciddi təhdid altına salınmışaq. İşgalçi qoşun Beynəlxalq statusu olmadan sülhməramlı kimi ölkəmizdədir. Siyasi-ideoloji hədəfləri keçən 4 ay ərzində düşmənimizi himayəyə və dövlətçiliyimizi təhdidə yönəlib. Azərbaycan siyasi hakimiyyəti milli iradənin ifadeçisi olmadığı üçün direniş göstərmək cəsərində deyil. Bu problemin birdəfəlik həll yolu milli iradənin hakimiyyətə daşınmasından bilavasitə asılıdır. Digər bütün variantlarda uğursuzluq bizi təqib edəcək. Rusiya, Ermənistən və Azərbaycan arasında vasitəciliykdə qaldıqca bu problem həll olunmayacaq. Azərbaycan-Ermənistən birbaşa temasları sülh sazişi yolu açmaq üçün ən ideal, bu

ənin himayəsinə birbaşa bağlıdır.

-Sizcə, Qarabağda anti-terror əməliyyatları keçirilə bilərmi, keçirilərsə, Rusiya sülhməramlılarının reaksiyası necə olacaq?

- Qarabağda antiterror addımları atmaq üçün bütün hüquqi, siyasi, mənəvi əsaslarımız var. İnsanlarımıza, ərazimizə, tarixi abidələrimizə, el-obalarımıza qarşı həyata keçirilmiş soyqırımlar əsas verir ki, bunu edənləri cəhənnəmə qədər qovaq. İdeoloji-siyasi işgal və hakim komandanın milli maraqları firqə maraqlarına qurban verməsi qarşımızda duran ən böyük manədir. İndiki durumda tek çıxış yolu və səviyyəli əməliyyatlar keçirmək Prezidentin baş verənləri doğru dəyərləndirərək hakimiyyət-milli qüvvələr-xalq birliliyi stimullaşdırmasından, reallaşmasından asılıdır. Bu ağrısız və az itkiyə yoldur. Bu dərk olunmazsa, milli qüvvələr - xalq və ordu vəhdəti aparıcı olacaq. Rusyanın hoqqalarına qıṣla-qıṣla, "o böyükdür, biz balacayıq" təslimçi mövqeyi ilə yanaşacaqsa uduzacaq. Biz güclüyük və

rını pozur və bu milli mənafeyimizə təcavüzdür. Təəssüf ki, bu gün direniş üçün parlament, hökumət dayanıqlı deyil. İnformasiya təhlükəsizliyimiz zay durumdadır. Bu cəsarəti hakimiyyətə daşımaq üçün təcili Prezidentin rəhbərliyində milli etimad hökuməti yaradılmalı və təxirəsalmadan parlamentin buraxılması və demokratik yolla milli iradənin gücü ilə formallaşmış parlamente ehtiyac var.

-Belə bir situasiyada Türkiyə ilə müttəfiqiyyimiz Azərbaycanın əlini hansı formada gücləndirəcək?

- Türkiye ilə integrasiyamızda ciddi təmənzələndirən mübahidə edirəm. Türkiye ilə günü sabahdan təhlükəsizlik, müdafiə, strateji məsələlərlə bağlı ciddi müqavilələrə ehtiyac var. Türkiye-Azərbaycan konfederasiyası tərəddüd etmədən siyasi gündəmə daşınmalıdır. Mövcud durumda Prezidenti tənha görürəm. Sadaladığım strukturlar dayanıqlı deyil. Prezident təxirəsalmadan hansı cinahdan olmasından asılı olmayaraq ağıllı təklifləri dəyərləndirməli, demokratiyaya açılımla bağlı yol xəritəsini müyyənləşdirmək iradəsi göstərməlidir. Türkiye bütün variantlarda Azərbaycanın yanında olduğunu və olacağını gur səsə dəfələrlə bəyan edib. Çatışmayan, bunun qarşılığının verilməsinə siyasi iradənin qıṣılığıdır.

-Zəlimxan bəy, Türkiyə-Rusiya monitoring mərkəzinin fəaliyyəti qarşısındaki dövr üçün nə vəd edir?

- Rusiya-Türkiyə monitoring mərkəzi ümidi yerdirdir. Türkiyənin gec, ya tez bölgədə oturuşması üçün bir dayaqdır. Rusiya, indiki durumda bütün vasitələrlə Türkiyənin gücünün konflikt zonasına girmesini bütün vasitələrlə engelləməkdədir. Rusyanın isə öz milli-strateji maraqları naminə tərəddüd etmədən reallaşdırmaq istiqamətində fəaliyyətdedir. Hakimiyyətimizin bu hoqqalara susqılığu isə hakimiyyətimizin Rusyanın öz lahiyəsi olması haqqında ciddi rəy formallaşdırmaqdadır.

Z. Məmmədli

Azərbaycanda vəzifədə olarkən haqlarında çoxsaylı korrupsiya iddiaları və ittihamları dolaşan eks məmurların qanunsuz əməlləri ilə bağlı araşdırılmalar davam edir. Sabiq Əmək və Əhalinin sosial müdafiəsi naziri Səlim Müslümovun ardından Naxçıvan Muxtar respublikasının iki keçmiş nazirinin həbs olunması dediklərimizin əyani təsdiqi sayila bilər.

Qəzetimizin son sayında da vurğulanmışdı ki, gələn məlumatlar prosesin davamlı olacağını göstərir. Bildirilir ki, qarşıdakı dövrə bir çox sabiq iri məmurlarla bağlı da qanunlar çərçivəsində növbəti ciddi addımların atılmasının şahidi olacaq. Belə keçmiş vəzifəlilər arasında Bakı Dövlət Universitetinin (BDU) eks rektoru Abel Məhərrə-

yoxlamaların nəticələridir. Məsələn, Palatının sabiq rektor postunu itirməmişdən cəmi bir il önce - 2017-ci ildə açıqladığı məlumatda görə, Bakı Dövlət Universiteti üzrə daxilolmaların və xərclərin proqnozlaşdırılması və istifadəsi ilə bağlı həyata keçirilmiş auditin nəticələrinə əsasən, adıçəkilən universitet bir sıra nöqsanlara yol verib: dövlət sifarişi ilə təhsil alan, lakin müxtəlif səbəblərdən universitetin tələbələri sırasından xaric edilmiş tələbələr üzrə təhsil haqqı məbləği dövlət büdcəsinə qaytarılmayıb, həmçinin "Maarifçi Tələbe Kredit" Fondu ilə təhsil krediti haqqında müqavilə imzalayan tələbələr üzrə hesablanmış təhsil haqqı məbləği universitetin zərərinə səlinib. "Ali təhsil müəssisələrinin inşaat, maddi-texniki təchizat, kadr potensialı və strukturuna qoyulan mi-

gəlir "Maliyyə fəaliyyətinin nəticələri haqqında hesabat"da düzgün göstərilməyib, "Digər təşkilatlardan köçürmələr" hesabında xarici və daxili mənbələr hesabına alınmış grant məbləğlərinə görə bank hesablarında olan qalıqlar "Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat" a daxil edilməyib və s. v. i.a. Sadalanıllandardan aydın görünür ki, Abel Məhərrəmovun rektor olduğu dövrə ölkənin aparıcı təhsil müəssisəsində korrupsiyaya açıq-aydın şəkildə "yaşıl işq" yandırılıb. Eyni zamanda yəqin ki, bu mənimsəmə əməliyyatlarının yekununda keçmiş rektor misilsiz sərvətə yiyələnib, üstəlik, ölkə daxilində və onun hüdudlarından kənarda geniş biznes şəbəkəsi qurmağa nail olub, həmçinin daşınan və daşınmaz əmlaklara yiyələnib. Onu da unutmayaq ki, Abel Məhərrəmov vəzifəsini itirmə-

Dövlət sosial siğorta şəhadətnaməsi lağv olunur

Dövlət sosial siğorta şəhadətnaməsinə dair müddəələr qanunvericilik aktlarından çıxarılır.

Unikal.org-un məlumatına görə, bununla bağlı "Dövlət sosial siğorta sistemində fərdi uçot haqqında" qanuna və Əmək Məcəlləsinə dəyişiklik təklif olunur.

Başqa sözlə, Azərbaycan Respublikasında sosial sahədə aparılan islahatlar nəticəsində sosial siğorta, fərdi uçot və pensiya təminatı sahəsindəki funksiyaların bir-birini tamamladığı vahid dövlət pensiya təminatı sistemi formalasdırılıb. Həmin sistemin fəaliyyəti müasir tələblər səviyyəsində təşkil olunmuş, o cümlədən hər bir siğortaolunana fərdi şəxsi hesab açılaraq ödənilən məcburi dövlət sosial siğorta haqlarıın bu hesablarda fərdi uçotunun aparılması, vətəndaşların pensiya hüquqlarının dəyer ifadəsində həmin uçotun məlumatları əsasında müəyyənləşdirilməsi mexanizmi yaradılıb.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 5 sentyabr 2018-ci il tarixli 258 nömrəli Sərəncamına əsasən Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin fəaliyyət istiqamətləri üzrə əhaliyə göstərilən xidmətlərin vahid internet portalı üzərindən təqdim edilməsi məqsədile "e-sosial.az" saytı istifadəyə verilib. Yaradılmış bu imkan nəticəsində vətəndaşlar özlərinə aid əmək müqaviləsi, fərdi uçot, pensiya kapitalı, sosial təminat növleri, torpaq-pay mülkiyyəti, əllilik, reabilitasiya, ödənilmiş məcburi dövlət sosial siğorta haqları ile bağlı məlumatları və s. sahələr üzrə mütəmadi olaraq yenilənən məlumatları bu internet portalı vasitəsilə asanlıqla əldə edə bilirlər.

"Mərkəzləşdirilmiş Elektron İformasiya Sistemi"ndə siğortaolunanlara məxsus sosial siğorta nömrəsi onların şəxsiyyət vəsiqəsinin FIN nömrəsi ilə əlaqələndirilib. Başqa sözlə, fərdi uçot sistemində elektron xidmətlərə keçidin sürətləndirilməsi və innovativ həllərin tətbiqi artıq sadəcə sosial siğorta nömrəsinin olmasını yetərlidir, sosial siğorta şəhadətnaməsinin maddi daşıyıcıda çap edilməsi öz aktuallığını və əhəmiyyətini itirib. Sosial siğorta şəhadətnaməsinin hazırlanması və siğortaolunanlara çatdırılması əlavə maliyyə xərci və vaxt itkisine səbəb olur.

"Dövlət sosial siğorta sistemində fərdi uçot haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Qanunun layihəsi də məhz fərdi uçot sistemində proseslərin tam elektronlaşdırılmasına mane töredən halların aradan qaldırılması, elektron pensiya sisteminin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi, habelə Dövlət Sosial Müdafiə Fonduñun müvafiq xərclərinin azalması və azaldılan xərclərin vətəndaşların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsinə yönəldilməsi məqsədile hazırlanıb.

Nazir Niyaməddin Əliəhmədovu raiş müavini təyin etdi

Daxili işlər orqanlarında növbəti kadr dəyişikliyi olub.

Unikal.org-un əldə etdiyi məlumatə görə, bununla bağlı daxili işlər naziri, polis general-polkovnik Vilayət Eyyazov müvafiq əmr imzalayıb.

Əmrə əsasən, polis polkovnik-leytenantı Niyaməddin Əliəhmədov Şabran RPŞ-nin Xidmət üzrə reis müavini vəzifəsinə təyin olunub. O, bu təyinatda qədər Sabirabad Rayon Polis Şöbəsinin ictimai Təhlükəsizlik şöbəsinin rəisi olub.

Famil Fərhadoğlu

Abel Maharramov üçün "Salim Müslümov sənarisı"...

BDU-nin sabiq rektoru da vəzifədə olarkən yol verdiyi korrupsiya əməllərinə görə ciddi başağrısı yaşaya bilər

movun da adı hallanmağa başlayıb.

Xatırladaq ki, bu günlərdə Həsablama Palatasının 5 auditorundan dördü vəzifəsindən kənarlaşdırılıb. Bunlardan biri isə BDU-nin sabiq rəhbərinin qardaşı Adil Məhərrəmovdur. Bəzi ekspertlərin fikrine, Adil Məhərrəmovun məlum postdan əzaqlaşdırılmasına təsadüfi yanaşmaq olmaz. Söyügedən addım ölkənin ən qocaman universitetində Abel Məhərrəmovun rektor olduğu dönenin araşdırıla biləcəyinin ilk siqnalı kimi qəbul edilir. Belə bir yoxlama baş tutacağı halda isə keçmiş rektorun ciddi başağrısı yaşaya biləcəyi istisna olunmur. Bu da təsadüfi deyil: BDU-nin eks rehberinin dövründə adıçəkilən ali təhsil ocağında korrupsiya, obraklı desək, "at oynadıb". Üstəlik, yazdıqlarımız heç də qulaqdandolma söhbət deyil. Elə Abel müəllimin auditlərindən biri olduğu Həsablama Palatasının müxtəlif vaxtlarda həyata keçirdiyi

nimum normalar"ın tələblərinə bəzi hallarda əməl olunmayaq artıq ştatlar saxlanılıb.

Əmək haqqına əlavələrin düzgün tətbiq edilməməsi nəticəsində "Gənc istedadlar Liseyi"nin müəllimlərinə artıq, eyni zamanda Universitetdə işləyən məcburi köçkünlərə düzgün olmayıaraq əlavə əmək haqqı, müvafiq normativ-hüquq aktlarının tələbləri düzgün tətbiq olunmayaq Universitetdə təhsil alan və Azərbaycan vətəndaşlığı olmayan tələbələrə də təqəüd ödənilib. 2016-ci ildə "Təhsil" xərcləri bölməsindən "Gənc İstedadlar Liseyi"nə, "Təhsil sahəsində tətbiqi tədqiqatlar" küməkçi bölməsindən "Elm" xərclərinə, "Tələbələrə verilən təqəüdlər" xərc paraqrafına ayrılmış vəsaitin müvafiq illər üzrə istifadə olunmayan hissəsinin büdcəyə qaytarılması, Vergi Məcəlləsinə uyğun olaraq qeyri-rezidentdən gəlir vergisinin tutulması temin edilməyib.

Hesabat dövründə əldə olunan

mışdən bir qədər önce yerli KİV-de onun geniş tərkibli Azərbaycan nümayəndə heyətinin tərkibində xüsusi reyslə İspaniyanın paytaxtı Madrid şəhərinə yola düşməsi zamanı yaşadığı qalmaqla diqqət çekilib.

Bildirilir ki, nümayəndə heyətini aparan Airbus-319A təyyarəsi 2 saatda qədər havaya qalxa bilməyib. Buna səbəb isə sərnişinlərdən birinin - nümayəndə heyətinin tərkibində yer alan BDU-nun rektoru Abel Məhərrəmovun 2 tonluq baqajı olub. Səfər iştirakçıları noyabrın 10-da Madriddən qayiadanda da eyni hadisə ilə üzləşməyə məcbur olublar. Yalnız Məhərrəmova və onun ölkəmizin İspaniya Krallığında səfir işləyən oğluna məxsus 2 tona qədər yük boşaldıldıqdan sonra təyyarənin uçuşuna icazə verilib. Həmin yük onun səfir oğlunun şərab biznesinə aid çəlləklər olub. Belə ki, şərab dolu çəlləklər kontrabanda yolu ilə Azərbaycandan İspaniyaya aparılır və orada şüşələrə doldurularaq qeyri-qanuni şəkildə geri qaytarılmış. Sonra isə ispan şərabı adı ilə Məhərrəmova məxsus şadlıq evlərində, restoranlarda və digər ticarət nöqtələrində satılırmış.

Bir sözlə, Abel müəllim yalnız BDU-nin vəsaitlərini qeyri-şəffaf xərcləmək kifayətlənməyib, eyni zamanda hansısa vəsaitlər hesabına yaratdığı və böyüdüyü naməlum biznesi vəsaitəsində də hamını aldatmağa çalışmış. Bu deyilənləri ümumiləşdirikdə keçmiş rektorun da son zamanlar hüquqi məsuliyyətə cəlb edilən eks məmurların siyahısına qoşula biləcəyi barəde səsləndirilən iddialar yetərinə ağlabatın görünür. Həmin iddiaların reallaşdırıla biləcəyi təsdiqini isə zaman göstərəcək. Odur ki gözləyək...

Sənan Mirzə

"Azərxalça"nın yeni sədri Elxan Mammadovun qardaşıdır - DOSYE

Xəbər verdiyimiz kimi, Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə, Emin Səlhab oğlu Məmmədov "Azərxalça" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin idarə Heyətinin sədri təyin edilib.

Unikal.org xəbər verir ki, E.Məmmədov Azərbaycan Respublikasının Əməkdar incəsənət xadimidir, Heydər Əliyev Fondunun mədəniyyət və incəsənət məsələləri üzrə müşaviri vəzifəsində çalışır.

Yeni sədr 2012-ci ildə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə "Əməkdar incəsənət xadimi" fəxri adına layiq görüldü. Azərbaycanda və Avropanın bir sıra ölkələrində çoxsaylı sərgilərin keçirilməsinə rəhbərlik edib.

"Heydər Əliyev Fondu əməkdaşlarının təltif edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 6 may tarixli Sərəncamına əsasən Heydər Əliyev Fondunun 15 illiyi münasibətə və Azərbaycanın ictimai və mədəni həyatında səmərəli fəaliyyətinə görə "Tərəqqi" medalı ilə təltif edilib.

E.Məmmədov 2020-ci ildə Rusiya Rəssamlıq Akademiyasının fəxri üzvü seçilib.

Qeyd edək ki, E.Məmmədovun xalq rəssami Səlhab (Salxb) İsa oğlu Məmmədovun oğlu, AFFA-nın icraçı vitse-prezidenti və baş katibi Elxan Məmmədovun qardaşıdır.

Hulusi Akardan Qarabağa dair yeni açıqlama

"Türkiyə Silahlı Qüvvələri cənab Prezidentinizin rəhbərliyi ilə Suriyada, İraqın şimalında, Aralıq dənizinin şərqində milletimizin haqq, mənafət və maraqlarını qorumaqla yanaşı Liviya və Qarabağda qardaşlarımıza dəstək olmaqdadır".

"Unikal" Report-a istinadən xəbər verir ki, bunu Türkiyənin milli müdafiə naziri Hulusi Akar Çanaq-qala Zəferinin 106-ci ildönümü münasibəti yadıldığı təbrik açıqlamasında deyib.

"Bu gün bütövlüyüümüz wə bərabərliyimizə qarşı ölkə içinde və ondan kənardə olanlara ən tutarlı cavab şəhidliklərimizdir. Dünən Vətənimizi işgal-dan qorumaq uğrunda son damla qanın qəder vurmuş əsgərimiz, bu gün də eyni ruhla Vətən torpaqlarımızı, mavi vətənimizi, səmamızı və 84 milyon vətəndaşımızın təhlükəsizliyini qoruyur. Eyni zamanda, başda FETO, PKK/PYD-YPG və İŞİD olmaqla hər cür tehdid və təhlükəyə qarşı əzm və qətiyyətlə mübarizəsinə davam etdirir", - nazir bildirib.

O, şəhidlərin və qazilərin unudulmadığını vurğulayıb.

Şahid hərbi qulluqcumuz dəfn edildi

Azərbaycan Ordusunun Vətən müharibəsində şəhid olan əsgəri bu gün Gəncədə dəfn edilib.

Xocavənd istiqamətində gedən döyüslərdə şəhid olan, 1998-ci il təvəllüdü Məmmədov Vüsal Elşən oğlunun nəşri yaşıdığı evə getirilib. Şəhidlə evde vəfa mərasimi keçirilib. Daha sonra V. Məmmədov Gəncə Şəhidlər Xiyabanına torpağı tapşırılıb.

Dəfn mərasimində Gəncə şəhər icra Hakimiyyətinin rəhbərliyi, hərbçilər və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak edib.

"Unikal" qəzeti olaraq, 5 mart tarixli sayımızda Azərbaycanın səhiyyə sistemində kifayət qədər şübhələrə, suallara yol açan dövlət satınalmaları ilə bağlı konkret faktlar əsasında araşdırma yazısı dərc eləmişdik. Həmin faktları təkrarla-maşa ehtiyac görmürük.

Lakin sadalanan örnəklər bir da-ha təsdiq edirdi ki, Oqtay Şirəliyevin rəhbəri olduğu nazirliyin xətti ilə baş tutan müsabiqələr müəmmalara kifayət qədər açıqdır, şəffaflıq və ədaletlilik prinsipinin gözlənilməsi baxımından ürəkaçan səviyyəde deyil. Üstəlik, oxşar fikirləri yerli medianın uzun müddətdir gündəmə gətirməsinə baxmayaraq cənab Şirəliyev və nazirliyi belə hallarla bağlı hər hansı münasibet bildirmeye ehtiyac hissələmir, belə çıxır ki, ölkə mətbuatı məlum mövzuda "özü əhalib özü oynamaqla meşguldür". "Xərclərə nəzarət gücləndiril-

bu açıq, birmənalı mesajdan sonra da "köhnə hamam, köhnə tas" prin-sipi ilə işlədiyi göz qabağındadır. Bu sırada xüsusiətə Sehiyyə Nazirliyi daxilində baş verənlər ibretməzdirlər.

Aydın görünür ki, ölkənin səhiyyə sistemində əksər dövlət satınalmaları sözügedən sahənin hər bir mənada gücləndirilməsindən daha çox, kimlərinse maraq və mə-nafələrini təmin etməyə yönəlib. Söylediklərimizə əmin olmaqdan ötrü 5 mart tarixli sayımızda dərc olunan məqaləni yenidən oxumaq kifayətdir. Həmin məqalədəki faktlardan Sehiyyə Nazirliyi sistemində təşkil olunan tenderlərin böyük əksəriyyətinin birilərini dövlət büdcəsinə hesabına varlandırmaq istədiyi aydın görünür.

Ən ilginci isə odur ki, Sehiyyə naziri Oqtay müəllimin özü belə yerli mətbuatın ortaya qoymuğu, səhiyyə sistemində dövlət satınalmalarının korrupsiya predmetinə ə-

mətbuata açıqlamalarında bildirirlər ki, dövlət satınalmaları üzrə keçirilən tenderlərdə qanunsuzluq baş alıb gedir, bununla bağlı çoxsaylı şikayətlərə baxmayaraq vəziyyət əhəmiyyətli şəkildə düzəlməyib. Hələ də dövlət büdcəsinə yeyinti yeri kimi baxan şirkətlər və onlara havadarlıq edən müəyyən məmurlar mövcuddurlar.

Bu isə hazırda həyata keçirilən islahatların ruhuna, azad iqtisadiyyatın təmel prinsipi olan şəffaflıq və rəqabet anlayışına ziddir. Bir sıra dövlət qurumlarının tender komisiyalarını korrupsiya bataqlığına yuvarlanmaqdə günahlandıran sahibkarlar, iş adamları tenderlərin bir qismində qaliblər əvvəlcədən məlum olduğunu deyir, bəzi hallarda bir günlük və ya bir aylıq şirkətlərin milyonlarla manatlıq dövlət satınalmasını həyata keçirmək imkanı qazandıqlarını deyirlər. Bildirirlər ki, bu cür halların aradan qaldırılmay-

Oqtay Şirəliyevin "çoxmilyonluq susqunluğu"

Səhiyyə sistemindəki müəmmalı dövlət satınalmalarına "dur" deyən tapılacaqmı?

melidir. Xüsusile dövlət xətti ilə alınan mallara da çox ciddi nəzarət olmalıdır.

Çünki bəzi hallarda orada şışirtmələr də olur. Bəzi hallarda dövlət təşkilatları, necə deyərlər, öz rahatlıqları üçün lazımlı olmayan bir çox mal-material, əşya alırlar. Belə hal-lar var. Xaricdən avtomobilər, tex-nika, mebel alırlar. Buna son qoyulmalıdır. Biz bütün bu yersiz xərc-lərə son qoymalıq" - bunu Prezident İlham Əliyev 2020-ci ilin ye-kunlarına həsr olunmuş videofor-mat müşavirəsində danışarkən de-mişdi.

Ölkə başçısı qeyd edilən nöq-sanlarla bağlı maliyyə naziri Samir Şərifova tapşırıqlar vermişdi: "Xərclərə nəzarət daha güclü olmalıdır və baxın, bəlkə də hansısa əlavə bir nəzarət mexanizmi də tə-tibq edilə bilər".

Göründüyü kimi, Prezident mə-lum çıxışında dövlət satınalmalarında şəffaflıqla bağlı sərt tələblər səsləndirmişdi. Bu isə ölkədə "ten-der korrupsiyası"na son qoyulması ilə bağlı məmurlara açıq mesaj kimi qəbul edilməlidir. Lakin müəyyən sahələrdəki vəzifəli şəxslərin həttə

rilməsini açıq şəkildə isbatlayan faktlar qarşısında müəmmalı şəkil-də susqunluq nümayiş etdirir, hər hansı formada fikir bildirməyi özüne sişqidirmir.

Maraqlıdır, niyə?! İnsafən qeyd eləmək lazımdır ki, son zamanlar iqtisadiyyat Nazirliyinin tenderlərə bağlı nəzarətinin gücləndiyi hiss olunur; lakin bu, dövlət satınalmalarında şəffaflığın tam təmin edil-diyyini söyləmək üçün ciddi əsas yaratır. Hələ də bir sıra məmurlar bu satınalmalara bündə vəsaitlərinin havaya sovrulmasına "asan yolu" kimi baxırlar. Bu ilin əvvələ-rindəki saylarımızdan birində açıq vurğulamışdıq: iqtisadçı ekspertlər uzun illərdir ardıcıl şəkildə, prinsipi-al olaraq dövlət qurumlarının keçir-diyi tenderlər üzərində nəzarətin gücləndirilməsini, şəffaflığın daha ciddi şəkildə təmin edilməsinin vacibliyini vurğulayırlar.

Bildirirlər ki, bu, hər gün bir az da genişlənən və güclənən korrupsiyaya qarşı mübarizə tədbirlərinin əhəmiyyətli hissəsinə çevriləməlidir. Üstəlik, yaranmış durumdan yalnız vətəndaş cəmiyyəti yox, iş adamlarının özləri də narahatdırılar. Onlar

acağı təqdirdə nə dövlət vəsaitlərinin kimlərse tərəfindən talan edilməsinin qarşısını almaq mümkündür, nə də görülen işin keyfiyyətini təmin etmek!

Elə "Unikal" qəzeti olaraq biz də indiyədək dövlət satınalmalarındaki qaranlıq məqamlarla bağlı dəfələr-lə, etraflı behs etmiş və ölkədə korrupsiyanın kökünün kəsilməsinə həm də dövlət satınalmalarından başlamağın zəruriliyinə toxunmuşduq. Bildirmişdik ki, Azərbaycanda faktiki olaraq "tender korrupsiyası" formalasib. Bu isə məmurların bündə vəsaitlərinə xalqın və dövlətin mali kimi yox, "dədə malı" kimi baxmasının nişanəsidir. Onlar üçün bündə pullarının birçə təyinatı var: talançılıq! Nəyin bahasına olursa olsun, həmin pulları havaya sovrurmaq, öz ciblərinə yönəltmək istəyir-lər, nəticədə isə bunun fərqli hiylərini fikirləşib tapırlar.

Həmin hiylələrin bir çoxu ele müəmmalı, şübhəli tenderlər vasi-təsi ilə həyata keçirilir. Bu yazınların həqiqətlə nə qədər örtüşdүünü görmək, eyni zamanda dərk və qəbul eləmək üçün Sehiyyə Nazirliyi sistemindəki müəmmalı dövlət satınalmalarını dərin-dən araşdırmaq kifayətdir! Hörmətli Oqtay müəllim ümumi deyəri on milyonlarca manatla ölçülən, şəffaflıq və obyektivliyi açıq şəkildə şübhə altında olan tenderlərlə bağlı mətbuatın, vətəndaş cəmiyyətinin şübhələri qarşısında susa biler. Lakin unudulmamalıdır ki, həqiqət-in əvvəl-axır gün işığına çıxmış kimi möhtəşəmələri var. Buna inanmayanlar, en azından, sabiq Əmək və Əhalinin sosial müdafiəsi naziri Səlim Müslümovun aqibətini xatırlasınlar, o zaman söhbetin nə-dən getdiyini daha yaxşı başa düşəcəklər...

Orxan Həsənli

Dünən İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Xidmətində iri istehsalçılar, idxləçilər və market şəbəkələrinin nümayəndələri ilə görüş keçirilib.

Görüşdə Novruz bayramı ilə əlaqədar bir sıra ərzəq mallarına tələbatın artması fonunda mövcud qiymətlərin əsassız olaraq dəyişilməsinin qarşısının alınması ilə bağlı məsələlər müzakirə edilib. Sahibkarlara əsassız qiymət artımına yol verilməməsi, marketlərdə qiymətlərin malların üzərində düzgün göstərilməsi, kassa qiymətləri ilə eynilik təşkil etməsi, istehlakçılarla market şəbəkələri arasında əməkdaşlığın gücləndirilməsi, satılan məhsulun keyfiyyəti və qiyməti barədə narazılıqlar olduğu halda məsələnin ciddi və operativ araşdırılması, istehlakçı hüquqlarının təmin olunması və müştəri məmənuniyyətinin yüksəldilməsi barədə tövsiyələr verilib.

Əsassız qiymət artımının, yəni qiymətlərin obyektiv əsas olmadan artırılmasının yolverilmez olduğu vurgulanıb. Əsassız qiymət artımına yol verilməklə istehlak bazarının iştirakçılarının hüquqlarının pozulmasına getirib çıxaran hərəkətlərə yol veren sahibkarlıq subyektləri barədə ciddi məsuliyyət tədbirləri görüleceyi qeyd olunub. Belə bir görüşün keçirilməsi, iri istehsalçılar, idxləçilər və market şəbəkələrinə sünə qiymət artımı ilə bağlı xəbərdarlıqlar edilməsi, tövsiyələr verilməsi təqdirdələyişdir. Lakin eyni zamanda bu iri istehsalçılardan, idxləçilərdən və market şəbəkələrindən qiymət-

ləri əsassız bahalaşdırmalarının səbəbini soruşmaq da önemlidir. Düzdür, yerli mətbuat bu barədə vaxtaşırı suallar səsləndirir, ancəq ağlabatan cavab almaq mümkün olmur ki, olmur. Sünə qiymət artımına yol verənlər, "yaşıl işiq" yandıranlar mediaya laqeydlik nümayiş etdirə bilərlər. Ancaq çətin ki, İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Xidmətinin hansı səbəbdən qiymətləri əsassız şəkildə artırıqları barədə sorğu-sualından yaymışdır. Uzağa getməyək, elə bu yaxınlarda "Azərsun Holding" in öz məhsullarının qiymətlərini kəskin qaldırdığı barədə real faktlara söykənən yazı dərc

rəyi hiss eləmir. Eyni fikri əslində digər istehlakçı və ya idxləçilər barədə də söyləmək olar. Beledə növbəti məntiqi sual yaranır: cəmiyyətin narazılıqlarını, şikayətlərini eşitməzdən, görəməzdən gələn inhisarçı çevrələrin ürkələri istədiyi vaxt qiymətləri qaldırmağından təbii nə ola bilər? Bir halda ki, ictimai rəyi ciddiyə almırlar, onda niyə lap elə hər gün bahalaşmaya getməsinər ki?

Bax ona görə də İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Xidmətindən iri istehsalçılar, idxləçilər və market şəbəkələrinə vaxtaşırı xəbərdarlıq eləməklə bərabər onlardan sünə bahalaşmanın səbəblərini öyrənməlidirlər ki, icti-

Bayram arafasında qiymət artımı davam edir

Abdulbari Gözəlin səssizliyi və nazirliyin xəbərdarlığı

eləmişdir. Və həmin yazında sual eləmişdir: əlaqədar dövlət qurumları ölkədə sünə qiymət artımına qarşı mübarizə aparıldığını bildirir, belə hallara yol verən istehsalçılara xəbərdarlıq edir, elə isə Abdulbari Gözəlin rəhbəri olduğu "Azərsun Holding" hansı məntiqə əsas qida məhsullarının qiymətini bu cür kəskin şəkildə artırır?

Bazarın monopolist şirkəti olduğu halda "Azərsun Holding" niyə bahalaşma ehtiyacı hiss eləyib? Bu faktiki olaraq hökuməti, onun iqtisadi siyasetini sa-

botaj etmək cəhdə deyilsə, bəs nədir? Eyni zamanda vurgulamışdır ki, adıçəkilən şirkətin istehsalı olan qida məhsullarının keyfiyyətində ciddi dəyişiklik yoxdur. Həmin məhsullarla bağlı hələ də istehlakçılar şübhəlidir: onların keyfiyyətə dünya standartlarından geridə qaldığı barədə cəmiyyətdə çoxdan möhkəmlənmiş, oturuşmuş ortaq qənaət mövcuddur. Lakin monopolist şirkət olduğundan vətəndaşlar istənilən halda "Azərsun Holding" in məhsullarına möhtacdır.

Belə A.Gözəlin şirkətlər qrupu hansı məntiqə mütəmadi şəkildə qiymətləri artırmaq ehtiyacı duyar? Ancaq sada məntiqdən çıxış edib səsləndirdiyimiz haqlı suallar cavabsız qaldı. "Azərsun" rəsmileri bu suallara cavab vermək ehtiyacı hiss etmədilər. Ümumiyyətə cənab Gözəlin şirkəti ister sosial şəbəkələrdə, istərsə də yerli medya da özü barədə şikayətlərə, xüsusilə də qiymət artımı barədə giley-güzarlara dırnaqarası münasibət sərgiliyir, ictimaiyyətə hər hansı izahat vermək gə-

maiyyət heç olmasa bu qurumdan onu düşündürən suallara cavab tapsınlar. Hər halda istehlakçı olaraq bilməyə haqqımızdır: əsassız qiymət artımı ilə bağlı bu qədər rəsmi xəbərdarlıqların olduğu şəraitdə belə sünə bahalaşmanı durdurmaq nə üçün mümkün olmur? İri, monopolist istehsalçılar, inhisarçı idxləçilər və market şəbəkələri ürkələri istəyen vaxt ürkələri istəyen məhsula ürkələri istəyen qiyməti qoymaq cəsəretini haradan alırlar!?

Sənan Mirzə

İstehlak bazarı niyə "yanır" və na vaxt "sönəcək"? - TƏHLİL

Bahalaşma elə bir şeydir ki, onu hər şeydən öncə, bazar diqətə edir. Hətta, ən güclü inhisarçılıq şəraitində belə, qiymət artımı üçün "qarmaq keçirməyə" eger cüzi də olسا, bir səbab yoxdursa, bahalaşma heç bir halda baş verə bilməz. Çünkü bazar amili, tələb və təklif nisbəti əsas faktordur. Ümumiyyətə, hər hansı bir malin və məhsulun qiyməti yüksəlirsə, demək, ya maya dəyəri qalxıb, ya da istehsali azalıb; yox, eger kənardan getirilsə, xərcləri genişlənib. Sünə qiymət artımı üçün yalnız bütün bu amillərdən sonra şərait yaranır.

Son ayalar ərzində istehlak bazarımızda qiymətlərin yüksəlməsi sözsüz ki, ciddi narahatlıq doğurur. Ancaq bu, təbii qarşılıqlıdır, çünki gözənlənilən idi. Bahalaşma prosesinin tədricən, yəni asta templeş baş vermesi də buna səbəbdür. Yəni demək istədiyim odur ki, hazırda ölkədə heç bir sünə qiymət artımından səhəbət gedə bilməz və bunun bir neçə səbəbi var.

Əvvələ, ən çox işlənilən enerjidaşıcıları olan Al-92 benzini və dizel yanacağı bu ilin yanvarında bahalaşdırıldı, üstəlik, fevralın 1-dən suyun da tarifi artırıldı. Bütün bunlar istehlak malları da daxil, xidmet sahəsində qiymətlərin artması ilə nəticələnməli idi və bu da

baş verdi.

İkinci tərəfdən isə, bahalaşma ilin əvvəlindən dünya üzrə də müşahidə edilir. Demək olar, hər şeyin qiyməti yüksəlib. Bunu bir tərəfdən keçənilikli pandemiya şəraitinin təsirləri (istehsala dəymiş zərbe), digər tərəfdən isə neftin bahalaşması, tələbin sürətə bərpası və sair amillər şərtləndirir. Bundan yan qaçmaq əsla mümkün deyil.

Məsələn, keçən il pandemiyanın təsiri, bu il isə ekilən sahələrdən əz məhsul götürüləcəyinə dair proqnozlar iri bugda ixracatçısı kimi tanınan ölkələri satışı məhdudlaşdırmağa sövq edib və edir.

Bele bir fonda subsidyalaşdırmağa getmək heç bir effekt verə bilməz. Ümumiyyətə, maya dəyərinə oturan hər hansı kiçik bir elementin belə, qiyməti yüksəlirsə, subsidyalaşdırma kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətinə mütləq şəkildə təsir etməli idi, etdi və edir də. Benzin və su isə xidmetlərin bahalaşmasına getirib çıxarıb.

Təsadüfi deyil ki, bu, özünü un məməlatlərinin qiymətlərindən də göstərir. Tekrар edirəm, bir şey ki, idxləçilər asılıdır və üstəlik, dünya bazarlarında onun qiyməti qalxırsa, həmin məhsulun dəyərini sabit saxlamaq mümkün deyil. Subsidya yolu ilə bazaarda sabitliy qoruyub saxlamaq müvəqəti xarakter daşıyacaq.

Dövlət Statistika Komitesinin açıqladığı rəqəmə əsasən, 2021-ci ilin yanvar-fevral aylarında istehlak qiymətləri indeksi 2020-ci ilin müvafiq aylarına nisbətən 103,7 faiz olub. Bu, rəsmi göstəricisidir. Real olaraq inflasiyasiyadan yüksəkdir. Çünkü bahalaşmanın yaranan əsas faktor məhz benzinin və dizelin, o cümlədən, suyun qiymətindən artımlardır. Bu artımların təsiri nəticəsində bazar da baş verən bahalaşma rəsmi açıqlanılan səviyyədə ola bilər.

Umumiyyətə, ilk gündən yazmışdım ki, "yanacaq ilə suyun tariflərinin artırılması istehlak bazarına təsiri etmeyecek" kimi fikirə əsaslıdır. Hətta, aqrar istehsalçılara verilən subsidiyaların artırmasına rəğmən, dizelin qiymətdəki bahalaşma kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətinə mütləq şəkildə təsir etməli idi, etdi və edir də. Benzin və su isə xidmetlərin bahalaşmasına getirib çıxarıb.

Bütün bunları yazmaqdə məqsədim yanacaq ilə suyun qiymətinin artırılmasına irad bildirmək deyil. Bu da iqtisadiyyatın müvafiq sektorlarının inkişafı və səmərəliyin artırılması üçün özülüyündə bir tələbdir. Sadəcə olaraq, sözügedən tarif dəyişikliklərinə qış aylarında gedildiyi üçün, ərzəq məhsullarının qiymətlərinə tez təsir göstərdi. Söyügedən addım eger yayda atılsaydı, qiymətlərə belə tez və ciddi təsir göstərməyəcəkdi.

Bəs, bahalaşma nə qədər davam edəcək? Hesab edirəm, proses ilin birinci yarısının sonuna dək çəkebilər. Həm xarici faktorların, həm də daxildəki tarif dəyişikliklərinin, o cümlədən, umumi iqtisadi fonun əlverişsizliyi səbəbi və təsirləri nəticəsində bahalaşmanın aprel-may aylarında da davam edəcəyinin şahidi ola bilərik.

Yeri gəlmışken, bir cəhəti qeyd edim: Coxlarının dediyinin əksinə olaraq, maaş və pensiya artımlarının ölkədə inflasiyaya

ciddi təsiri olmadığını və yaxud da hökumətin onun qarşısını aldığı dəfələrlə görmüşük. Amma xarici faktorların və tənzimlənen tariflərin artırılmasının təsiri və nəticəsində yaranan bahalaşmanın qarşısını almaq çətin olur.

Ümumiyyətə, Azərbaycanda ikirəqəmli inflasiyanın qeydə alındığı illər diqqət yetirsek bunun hər dəfə ya neftin ucuzlaşması nəticəsində ortaya çıxdığını, ya da qlobal iqtisadi çətinliklər səbəbindən baş verdiyini görürük. Bu baxımdan, düşünürəm, istehlak bazarında qiymətlərdəki indiki yüksələş tendensiyasının hələ bir müddət də davam edəcəyinə rəğmən, sifir xarici manfi faktorların az olması səbəbindən kəskin xarakter almayıacaq. Çünkü en başlıca amil olan neftin qiyməti əlverişli səviyyədədir.

Amma hər halda, proses diqqət mərkəzində saxlanılmalı, çərçivəyə alınmalıdır. Bundan ötrü isə ilk növbədə inhisarlılığı qarşı sərt mübarizə aparılmalı, əsas növbədə məhsul vergi siyasetinə yenidən baxılmalı, iqtisadi aktiviliyin yaranması və artması üçün istehlak dəstəklənməlidir.

Əhalinin aztəminatlı təbəqəsinin sosial müdafiəsinin daha yaxşı təşkil və gücləndirilməsinə gəldikdə isə bu, bazaradakı qiymət rəqsələrinə bağlı məsələ və siyaset deyil. Söyügedən siyaset daimi xarakter daşımalo, ardıcıl və əsaslandırılmış şəkildə həyata keçirilməlidir. 2019-cu ildə hökumət söyügedən istiqamətdə çox addımlar atdı. Və bir daha qeyd edirəm ki, bazar, buna demək olar, heç bir reaksiya vermədi. Bu gün isə bazar "qaynayır".

Pərviz Heydərov

Ramiz Mehdiyev YAP Veteranlar Şurasının ilk iclasına qatılmadı

Yeni Azərbaycan Partiyası Mərkəzi Aparatında partiyanın Veteranlar Şurasının ilk iclası keçirilib.

Unikal.org xəbər verir ki, iclasda çıxış edən YAP sədrinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov Veteranlar Şurasının Əsasnaməsinin yaradılmasının, partiyanın yeni Programına dair təklif və tövsiyələrin işlənilər hazırlanmasının qarşıda duran əsas vəzifelərdən biri olduğunu diqqətə çatdırıb.

İclasda daha sonra YAP Veteranlar Şurasının Əsasnaməsinin hazırlanması əlaqədar işçilərin yaradılması haqqında qərar qəbul olunub.

Ordumuzun yeni hərbi hissələri istifadəyə verildi

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin tapşırıqlarına əsasən Hərbi Hava Qüvvələrinin (HHQ) şəxsi heyətinin döyüş hazırlığının yüksəldilməsi və sosial-məişət şəraitinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində fəaliyyətlər davam etdirilir.

Bu barədə Unikal.org-a Müdafiə Nazirliyindən məlumat verilib.

Martin 18-də Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və nazirliyinin digər rəhbər heyəti HHQ-nin yeni inşa edilmiş və əsaslı təmirdən çıxmış iki hərbi hissəsinin açılış mərasimində iştirak ediblər.

Şəxsi heyət üçün yaradılan şəraitə tanış olan Müdafiə naziri ərazideki qərargah binaları, əsgər yataqxanaları, tibb məntəqələri, yeməkxanalar, sinif otaqları, ərzaq və əşya anbarları, hamam-camaşırxana qazanxana kompleksləri, sıra meydani, nezarət buraxılış məntəqəsi, eləcə də digər xidməti və inzibati obyektlər baxış keçirib.

Bildirilib ki, hərbi hissələrdə yaradılan şərait HHQ-nin döyüş hazırlığının yüksək səviyyədə saxlanılmasına müsbət təsir göstərəcək, hava məkanımızın daha etibarlı qorunması məqsədilə döyüş növbətçiliyinin keyfiyyətli təşkil və aparılması təmin edəcək.

Sonra general-polkovnik Z. Həsənov əsaslı təmirdən çıxan hərbi hissənin ərazisindəki Uçuşların idarəedilməsi məntəqəsi və pilotsuz uçuş aparatlarının (PUA) yerüstü idarəetmə stansiyasına da baxış keçirib. Müdafiə nazirinə məruzə edilib ki, müasir avadanlıqlarla təchiz edilmiş idarəetmə məntəqəsi və yerüstü stansiya herbi aviasiya vasitələrinin və PUA-ların uçuşlarının fasiləsiz və keyfiyyətli koordinasiyasını təmin edəcək.

Müşafiqə naziri herbi aviasiyanın imkanlarının daha da artırılması ilə əlaqədar komandanlığa müvafiq tapşırıqlar verib.

DYP bu Dövlət Komitəsini cərimaladı

Dövlət Yol Polisi (DYP) Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin Ərazi Tikinti-Planlaşdırma Mərkəzi barəsində inzibati qaydada protokol tərtib edib.

Unikal.org-un məlumatına görə, tərtib edilən protokol baxılması üçün Səbail rayon Məhkəməsinə göndərilib. İş hakim Ülviiye Şükürovanın icraatına verilib.

Komite inzibati Xətalar məceləsinin 347-ci (hüquqi şəxsin istifadəsində olan nəqliyyat vasitəsini inzibati xətanın tərəfdiləsi zamanı idarə etmiş fiziki şəxs haqqında məlumatın səlahiyyətli orqanın (vəzifəli şəxsin) bu barədə sorğusu daxil olduğu vaxtdan 5 gün müddətində verilməməsinə görə) maddəsi ilə təqsirlə bilinir.

Bu xətanın tərəfdiləsinə görə vəzifəli şəxslər yüz əlli manat məbləğində, hüquqi şəxslər üç yüz manat məbləğində cərimə edilir.

Yola saldığımız həftənin ən səs-küylü hadisələrindən biri də ehtiyatda olan general-leytenant Rövşən Əkbərovun həbsi ilə bağlı məlumat oldu. Bu gözlənilən, eyni zamanda gözlənilməz həbsə səbəb kimi Azərbaycan vətəndaşı, 1971-ci il təvəllüdü, Əliyev Elçin Fəday oğlunun 1 iyun 2001-ci il tarixdə Ukrayna Respublikasının paytaxtı Kiyev şəhərində soyuq silahla qəsədən öldürülməsi göstərilir.

Həmin cinayət faktı ilə bağlı Ukrayna Respublikasının prokurorluq orqanlarında CM-nin müvafiq maddələri ilə cinayət işi başlanmış, bir sıra istintaq tədbirləri yerinə yetirilib, 2003-cü il tarixdə cinayətin tərəfdiləsində Azərbaycan Respublikasının vətəndaşının şübhəli olması əsası ilə cinayət işi Azərbaycan

Əkbərov tərəfindən tərəfdiləsi-ne əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Bakı Hərbi Məhkəməsinin qərarı ilə barəsində 4 ay müddətində həbs qətimkan tədbiri seçilən R. Əkbərovun cinayət işi başqalarını da çıxılmaz vəziyyətdə qoya bilir. Bu sırada adı ilk hallananlardan biri isə Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sabiq sədri Nazim İbrahimovdur. Məsələ burasındadır ki, adıçəkilən komitənin keçmiş rəhbəri məlum qətl hadisəsi tərədilərən Ukraynada səfir po-stunda çalışıb. Ona görə də sözügedən qətlən xəbərdar olmaması istisna edilir.

Elə məlum qətlin qurbanı olan E. Əliyevin anası yerli KİV-e açıqlamasında deyib ki, N. İbrahimov hər şeyi bildirdi, demədi.

Sitat: "Rövşən tutulubsa, qoy Nazim də tutulsun. İşin bu

N. İbrahimov hələ Ukraynada səfir vəzifəsində çalışarken özü barədə kifayət qədər qaranlıq reputasiya qazanıb; bütün diqqətini şəxsi biznesinin inkişafına yönəldib, nəticədə qısa müddət ərzində adıçəkilən ölkədə ciddi gelir qaynaqları yaratmağa nail olub. Yeri gəlmışkən, həmin gəlir qaynaqlarının sırasına ticarət mərkəzləri, müxtəlif profilli mağazalar, oteller və restoranlar daxildir. N. İbrahimov komitə sədrliyinə yüksəldikdən sonra isə bu statusundan ölkə xaricində biznesini gücləndirmək üçün daha da rahat şəkildə faydalayıb. Sabiq sədrin ölkə xaricində sahib olduğu varidati üzə çıxıb, aydınlaşdırıb ki, onun Azərbaycandan kənardan gəlir qaynaqlarının nə həddi var, nə hüdudu. Bu sırada sabiq komitə sədrinin Ukraynaya bağlılığı xeyli maraq doğurur.

Rövşən Əkbərov işində Nazim İbrahimov detallı

Sabiq komitə sədri ehtiyatdakı generalın qandallanmasından sonra niyə yuxuya gedə bilmir?

Respublikasına göndərilib. Həmin cinayət işi üzrə Azərbaycan Respublikasının Hərbi və Baş Prokurorluğun Ağır cinayətlərə dair işlər üzrə istintaq idarəesində (əvvəlki) bir sıra istintaq hərəkətləri həyata keçirilmiş, lakin iş üzrə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilməli olan şəxs müəyyən edilmədiyindən cinayət işi üzrə icraat dayandırılıb. Lakin 2020-ci il tarixdə cinayət işi Baş Prokurorluqdə yenidən öyrənildikdən sonra Baş Prokurorluğun rehberliyi tərəfindən cinayət işi üzrə icraatın dayandırılması haqqında qərar ləğv edilməklə icraat təzələnib və Baş Prokurorluğun istintaq idarəesində çoxsaylı istintaq hərəkətləri aparılaq iş üzrə kifayət qədər sübutlar toplanılaq, həmin cinayət əməlinin Rövşən

yerə gəlib çıxmığında günahkar Nazimdir". Məsələyə münasibət bildirən hüquq müdafiəcisi Səmməd Vəkilovun da sözlərinə görə, Nazim İbrahimov sözügedən iş üzrə məsuliyyətə cəlb edilebilər: "Ancaq Nazim İbrahimovun cinayət məsuliyyətinə cəlb edilmə müddəti keçdiyi üçün ona qarşı irəli sürülmüş ittihad təsdiqini tapsa, cəzadan azad olunması mürkündür. Lakin Elçin Əliyevin anasının metbuata verdiyi açıqlamalara görə, Nazim İbrahimov da bu hadisələrin şahidi olub". Bir sözə, deyilənlərdən aydın görünür ki, Rövşən Əkbərovla bağlı cinayət işinin önəmlü fiqurlarından biri sabiq komitə sədrindir və proses belə davam edərsə, onu da qarşıda dövrə ciddi başağrısı gözlayır.

Ondan ki, R. Əkbərovun məsuliyyətə cəlb edildiyi cinayət işi ilə bağlı N. İbrahimovun en azından dindirilməsi ictimaiyyətdə qətiyyən təəccüb yaratmayacaq. Çünkü keçmiş "diaspora şefi"nin ölkədən kənardakı işini (elə ölkə daxilində olduğu kimi!) xeyli dərəcədə müəmmalı nüanslar üzərində qurduğu kimseyə sərr deyil. On azından o unudulmamalıdır ki, komitə sədrliyindən uzaqlaşdırıldıqdan sonra da N. İbrahimovun tez-tez üz tutduğu ölkələr arasında Ukrayna birinci yerde gelib. Necə ki, R. Əkbərov ordu sıralarından kənarlaşdırıldıqdan sonra məhz həmin ölkəyə üz tutmuş, oradakı qeyri-müəyyən əlaqələrinə sığınmışdır. Bir sözə, in迪yedək yazılınlardan və söylənilənlərdən belə aydın olur ki, E. Əliyevin ailəsinin məlum qətələ bağlı ittihamlarında N. İbrahimovun da adını hallandırması qətiyyən təsadüfi deyil. Belə görünür ki, sabiq "diaspora şefi" en azından danışılan cinayət(lər)in bu və ya digər formada şahididir, zamanında nələrisə bilib və gizlədir.

Üstəlik, haqqında danışılan cinayətin gün işığına çıxarılması üçün nəinki bildiklərini danışmağa ehtiyac hiss eləyib, ümumiyyətlə, susmayı üstün tutub. Bütün bu sadalananları ümumiyyətdirdikdə iki nəticə hasil olur: birincisi, məlum cinayətdə N. İbrahimovun adının hər hansı formada hallanması təsadüfi deyil; ikincisi, R. Əkbərovun həbsindən sonra keçmiş komitə sədrinin de öz aqibətinə görə təlaşa düşməsi, yuxuya gedə bilməməsi tamamilə təbiidir...

Toğrul Əliyev

Ermənistan-Azərbaycan, ərazilərin işğaldan azad olunması haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi.

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyi

Dağlıq Qarabağ həqiqətlərinin dünyaya çatdırılması işi Azərbaycanın haqq savaşında zəfər çalmasından sonra da davam edir. Bu günlərdə bir qrup media nümayəndələri və siyasi partiya rəhbərlərinin işğaldan azad olunmuş torpaqlarımıza səfəri təşkil olundu. Ekspertlər bu cür səfərlərin Dağlıq Qarabağ həqiqətlərinin bütün çılpaqlığı ilə dünyaya çatdırılmasında böyük rol olsuğu qənaətin-dədirler.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli deyir ki, jurnalistlərin işğaldan azad edilmiş əraziləre səfərlərinin təşkilinin əhəmiyyəti çox böyükdür. Onun sözlerinə görə, bu səfərlər ilk növbədə ölkəmizdə həmrəyliyin nümayişi idir:

“İşğaldan azad olunmuş ərazilərə jurnalistlərin, eləcə də partiya sədrərinin səfər etməsi Dağlıq Qarabağ məsələsində bizim bir xalq olaraq həmrəy olduğumuzu nümayiş etdirdi. Ölkədə fealiyyət göstəren bütün partiyalar bu səfərdə təmsil olunmuşlardır. Heç kəsə siyasi baxışına görə fərqli qoyulmamışdır. Eyni zamanda bu səfər jurnalistlərin dağlıq Qarabağla bağlı reallıqların dünyaya çatdırılması baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edir. Mən bu səfərləri məhz bu aspektən yüksək qiymətləndirirəm. Jurnalistlərin Ermənistən dövlətinin bizim ərazilərimizdə basdırıldığı minaların zərsizləşdirilməsi prosesini izləməsi, bunu olduğu kimi dünyaya çatdırması vacib amildir. Biz bununla dünyaya işgalçi dövlətin tecavüzkar simasını göstərə bildik. Jurnalistlər hadisə yerindən görüntülü məlumat verdilər ki, düşmən o torpaqlarda qəbirleri də yerlə-yeksan edib. Bu faktlar Ermənistən tecavüzkar dövlət olmaqla yanaşı heç bir insanı keyfiyyətlərinin olmamasını, barbar olduğunu dünyaya sərgilədi. Mən hesab edirəm ki, bu cür səfərlər işğaldan azad edilmiş bütün ərazilərə təşkil edilməlidir.

Həm yerli, həmcinin də xarici media nümayəndələri işğaldan azad edilmiş Azərbaycan torpaqlarının necə viran qoyulduğunu dünyaya faktlarla çəkib, ya-zıb göstərməlidir. Bu səfərlərin təşkili davamlı xarakter almmalıdır. Dünya, beynəlxalq aləm

əməllerin və bəsəri cinayətlərin mahiyyətini açmaq üçün son dərəcə vacibdir: “Bundan önce də Prezident Administrasiyası tərefindən belə səfərlər təşkil edilib. Düşünürəm ki, bu səfərlərdə əldə olunan informasiyaları təkcə daxili auditoriyanın deyil, həm də beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırmaq üçün çalışmalıyıq. Çünkü, biz təcavüzkar Ermənistən dövlətinin işgal siyasetindən 30 ilə yaxındır ki, əziyyət çəkmiş xalqıq. Düşmənin başımıza hansı müsibətləri getirdiyi, insanlıq əleyhinə cinayətləri ilə Xocalı

zilleri azad edilmiş torpaqlara getmişlər, o dağııntıları öz gözləri ilə görmüşlər və bundan sonra da gedəcəklər. Buna görə bir daha dərin təşəkkürümüz bildirirəm”. Qeyd edək ki, noyabrın 18-də bir qrup yerli və xarici jurnalist Ermənistən işğalindən azad olunmuş Füzuli şəhərinə səfər edib. Jurnalistlər Füzuli şəhərində Ermənistən törətdiyi mühəharibə cinayətlərinin ağır nəticələri ilə tanış olublar. Səfərdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının xarici siyaset

grup media organının və QHT-lərinin rəhbərləri, blogerlər və ictimai feallar işğaldan azad olunmuş Ağdam rayonuna səfər edib. Onlar əvvəlcə Ağdamın Baş Qərvənd kəndinin əraziyində yerləşən dəmir yolu xəttinin ətrafinın minalardan təmizlənməsi əməliyyatları ilə tanış olublar, daha sonra işğal zamanı erməni vandallarının dağıtdıqları Uzundər II Şəhərlər xiyabanını ziyarət ediblər. Səfərdə Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının xarici siyaset

Dağlıq Qarabağ həqiqatları dünyanın gözü önünde

Fəzail Ağamalı: “Dünya işğaldan azad edilmiş şəhərlərimizin viranə qoyulmuş mənzərəsindən xəbər tutmalı, Ermənistəna sanksiya tətbiq edilməlidir”

Dağlıq Qarabağ həqiqətlərini işğaldan azad edilmiş ərazilərin timsalında olduğu kimi görməlidir. Bu mənzərə bize imkan verir ki, indiyədək bu məsələyə ikili münasibət göstərən dövlətlər, beynəlxalq təşkilatlar fakt qarşısında qalib reallığı təsdiq etsin, Ermənistən tecavüzkar dövlət olduğunu, dini, mədəni, tarixi abidələrə, hətta məzarda yatan insanlara qarşı barabarlıq nümayiş etdiridiyi dilə getirsin”.

Ana Vətən Partiyasının sədri Fəzail Ağamalı da səfərin böyük əhəmiyyət kəsb etdiyini söyləyir. Həmsöhbətimiz deyir ki, bu səfər imkan verir ki, ermənilərin işgal dövründə Ağdam şəhərində törətdiyi vəhşilik dünyaya nümayiş etdirilsin. Onun sözlərinə görə, işğaldan azad edilmiş şəhərlərimizə səfərlər ermənilərin tərefindən təşkil edilər.

Qeyd edək ki, fevralın 26-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yerli və xarici media nümayəndələri üçün mətbuat konfransında bu məsələnin əhəmiyyətini vurğuladı: “Azərbaycanda bir çox tədbirlər keçirilir və bu tədbirləri işçiləndirmək üçün xaricdən böyük bir jurnalist qrupu gəlmışdır. Mən onlara təşəkkürüm bildirirəm ki, bu hadisələri, bu soyqrımları işçiləndirmək üçün bu gün Azərbaycandadırlar. Eyni zamanda, bilirəm ki, onların bə-

sət məsələləri şöbəsinin müdürü Hikmet Hacıyev də iştirak edib. Jurnalistlərə məlumat verilib ki, ermənilər Füzulidə yaşayış məntəqələrini, qəbiristanlıqları, tarixi, mədəni abidələri vəhşicəsinə dağıdıblar. Fevralın 25-də isə xarici media nümayəndələrinin işğaldan azad olunmuş Ağdam rayonuna səfəri təşkil olunmuşdur. Səfərdə məqsəd beynəlxalq medianın Xocalı soyqırımı haqqında daha ətraflı məlumatlandırılmasına olub. Səfər çərçivəsində xarici jurnalistlər Xocalı soyqırımının şahidləri ilə görüşüb, 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə yaşanan dəhşəti birbaşa onların dilindən dinləyiblər. Jurnalistlər əvvəlcə işğaldan azad edilmiş Ağdam Cümə məscidində olublar. 1992-ci ildə Xocalı faciesinin baş verdiyi günlərdə Ağdamda şahidi olduğu dəhşəti mənzərələri əks etdirən fotolarını xarici media nümayəndələrə göstərən dünya şöhrəti fotograf Reza Deqati, erməni faşistləri tərefindən törədilən bu qətlamin insanlıq əleyhinə yönəldiğini vurgulayıb. Fevralın 27-də Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyinin və Azərbaycan Respublikasının Gürcüstandakı Səfirliyinin təşkilatçılığı və dəstəyi ilə gürçü jurnalistlər və ekspertlərin Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad olunmuş ərazilərinə səfəri təşkil edilib. Martin 1-dək davam edən səfər zamanı Gürcüstanın “Pirveli TV”, Mtavari Arkhi, Imedi TV, POS TV kanallarının jurnalistləri səfər çərçivəsində işğaldan azad olunmuş Ağdam, Xocavənd, Füzuli, Cəbrayıllı, Zəngilan, Qubadlı, Ağdərə və Kəlbəcər rayonları, həmcinin Suqovuşan və İstisu da olublar. Martin 13-də Azərbaycanın bir

məsələləri şöbəsinin müdürü Hikmet Hacıyev də iştirak edib. Martin 17-də media nümayəndələri işğaldan azad edilmiş rayonlarımıza səfər çərçivəsində Xocavəndin Hadrüt qəsəbəsinə geliblər. Jurnalistlər Azərbaycan əsgərinin qəhrəmanlığı sayesinde düşməndən azad edilən Hadrüt qəsəbəsi ilə tanış olublar. Burada jurnalistlərə məlumat verilib ki, Hadrüt qəsəbəsinin işğaldan azad edilməsi böyük əhəmiyyət daşıyır. Çünkü Cəbrayıldan sonra Hadrutun azad olunması “Dəmir yumruq” əməliyyatının davam etdirilməsi üçün xüsusi önemə malik idi. Ermənistən ordusunun gözləmədiyi istiqamətdən zərbe vuran şanlı orduımız Cəbrayıldan sonra Hadruttu, daha sonra Füzulin işğaldan azad etdi. Hadrutun azad edilməsindən sonra istiqamət Şuşa idi. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin dediyi kimi, Şuşasız bizim işimiz yarımcıçı olardı. Yenə de düşmənin gözləmədiyi istiqamətdən Şuşaya yaxınlaşan Azərbaycan əsgəri dağlardan, dərələrdən, sıldırım qayalardan keçərək, qayalara yalnız elle dırmaşaraq bu qədim Azərbaycan şəhərinin işğalçılardan azad etdi. Düşmən məcbur olub kapitulyasiya aktını imzaladı və beləliklə, “Dəmir yumruq” əməliyyatı öz hədəfinə çatmış oldu. Əminliklə söyləmek olar ki, qəhrəman Azərbaycan əsgərinin uğurla həyata keçirdiyi Hadrüt əməliyyatı dünyanın hərəkət xüsusi yer tutacaq. Jurnalistlər Füzulinin işğaldan azad olunmuş ərazilərinə, dünyanın en qədim yaşayış məskənlərindən olan Azıx mağarasına gediblər.

Mələk Eyvazlı

DİM müsabiqə elan etdi

Xarici diller üzrə doktoranturaya növbəti qəbul və fəlsəfə doktoru imtahanlarından başlayaraq namızəd və iddiaçılardan xarici diller bilmə səviyyəsi qiymətləndirilərkən onların digər dil bacarıq və vərdişləri ilə yanaşı, danışq sahəsində bacarıq və vərdişlərinin yoxlanılması da nəzərdə tutulur.

Unikal.org xəbər verir ki, bu nəzərə alınaraq Dövlət İmtahan Mərkəzi doktorantura səviyyəsinə xarici diller (ingilis, fransız və alman dilləri) üzrə qəbul və fəlsəfə doktoru imtahanları üçün yoxlama-ölçmə materiallarının hazırlanması, namızəd və iddiaçılardan danışq bacarıqlarının yoxlanılıb-qiyəmləndirilməsi işinə mürqavilə əsasında mütəxəssislərin cəlb olunması məqsədilə müsabiqə elan edir.

Müqaviləçi-mütəxəssislər doktorantura səviyyəsinə qəbul və fəlsəfə doktoru imtahanlarında xarici diller (ingilis, fransız və alman dilləri) üzrə istifadə ediləcək yoxlama-ölçmə materiallarının hazırlanması, həmçinin namızəd və iddiaçılardan danışq bacarıqlarının yoxlanılıb-qiyəmləndirilməsi üçün aşağıda qeyd olunan funksiyaların birini və ya bir neçesini yerine yetirməlidirlər:

- sifariş əsasında yoxlama-ölçmə materiallarını tərtib etmək;
- yoxlama-ölçmə materiallarının ekspertizasını həyata keçirmək;
- danışq bacarıqlarını yoxlamaq üçün tələb olunan imtahan materiallarının tərtibində, həmçinin namızədlərin və iddiaçılardan danışq bacarıqlarının yoxlanılıb-qiyəmləndirilməsində iştirak etmək.

Doktorantura səviyyəsinə xarici diller üzrə qəbul və fəlsəfə doktoru imtahanlarında istifadə ediləcək yoxlama-ölçmə materiallarının hazırlanması və danışq bacarıq və vərdişlərinin bilavasitə qiymətləndirilməsi ilə əlaqədar görülən işlərə cəlb edilmək üçün ingilis, fransız və alman dilləri üzrə beynəlxalq dil imtahanlarının (IELTS, TOEFL, DELF, DALF, TEST-DAF və s.) hər hansı birində iştirak etmiş və danışq komponenti üzrə Ümumavropa dil çərçivə sənədinin (CEFR) C1 və ya daha yüksək səviyyəsinə müvafiq dil sertifikatına sahib olan, müvafiq dillər üzrə fəlsəfə doktoru və ya daha yüksək elmi dərəcəyə malik olan, yaxud da doktoranturada (dissertanturada) təhsilini davam etdirən və ya təhsilini başa vurmuş və xarici dildə yüksək danışq bacarıq və vərdişlərinə sahib olan şəxslər, həmçinin danışq bacarıqlarının qiymətləndirilməsi üzrə təcrübəsi olan dil daşıyıcıları müraciət edə bilərlər. Müraciət edənlər xarici dili mükəmməl bilməli, yüksək danışq bacarığına və gözlət tələffüzə malik olmalı, Microsoft Office programlarında sərbəst işləməyi bacarmalıdırular. Bütün dil komponentleri, o cümlədən danışq üzrə C1 və C2 səviyyələrinə uyğun sertifikata malik olanlara üstünlük verilir.

DİM tərəfindən işə cəlb olunan mütəxəssislər yoxlama-ölçmə materiallarının məxfiliyini qorumağı öhdələrinə götürməli, nəzərdə tutulan öhdəlikləri keyfiyyətlə və vaxtında yerinə yetirməlidirlər. Müraciət edən şəxslərin yoxlama-ölçmə materiallarının tərtibi, ekspertizası, danışq bacarıqlarının qiymətləndirilməsi sahəsində təcrübə qazanmaları üçün DİM tərəfindən müvafiq treninglərin və praktik məşğelərin keçirilməsi nəzərdə tutulur.

İşə cəlb olunanların təyinatı, xidmet haqqı və iş qrafiki müqaviləyə əsasən müəyyən olunur.

Maraq göstərən şəxslər verilən CV formasını (yükle) tam şəkildə dolduraraq və xarici dil üzrə sertifikatlarını skan edərək aprelin 20-dək doktorantura@dim.gov.az elektron poçt ünvanına mövzu hissəsində "Doktorantura_elan" yazıb göndərə bilərlər. Yuxarıda göstərilən tələblərə cavab verən namızədlər müsahibəyə dəvət olunacaqlar.

Hakim Yeni Azərbaycan Partiyasının sonuncu qurultayında bir sıra mühüm dəyişikliklərin olması müsbət qarşılığın. İstər idarəetmədə, istər rəhbər strukturlarda, istərsə də kadr-larla bağlı dəyişikliklərin olması yeni mərhələ açır.

Bu barədə fikirlərini "Unikal"la bölüşən 3 sayılı şəhər klinik xəstəxanasının terapiya şöbəsinin müdürü, YAP yerli teşkilatının sədri İsmət Məmmədov deyib ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının VII kurultayı həm ölkəmiz, həm də partiyamız üçün əlamətdar və mühüm ictimai-siyasi hadisədir. Onun fikrincə, YAP yeni hədəfələrə doğru inamlı addımlamaqda davam edir: "YAP cəmiyyətin bütün təbəqələrindən olan insanları öz sıralarında birləşdirən ümumxalq partiyasıdır və ölkə daxilində ictimai-siyasi münasibətlərin inkişafında, həmçinin Azərbaycanın tərəqqisində mühüm rol oynayan aparıcı qüvvədir. Bilirsiniz ki, partiyamızın VI kurultayı 3 il əvvəl - 2018-ci ildə keçirilmişdi. O zaman bu güne qədər bir çox dəyişikliklər baş verib. Ölkəmizdə

də Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və tarixi ədalət bərpa olunub. Yeni Azərbaycan artıq yeni reallıqlar yaradıb. Bu reallıqlar həm ölkəmiz, həm də bütövlükdə region üçün yeni perspektivlər vəd edir, yeni çağırışlar yaradır. Təbii ki, Yeni Azərbaycan Partiyası da öz fəaliyyətini zamanın tələblərinə və çağırışlarına uyğun formalaşdırın xalq partiyasıdır. Ona görə də bütün bu və digər amillər yeni mərhələnin əsasını qoymuş üçün Yeni Azərbaycan Partiyasının da növbəti kurultayı zəruri edən faktorlar olub. Düşünürəm ki, YAP yeni dönmədə üzərinə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirərək ölkəmizin dinamik inkişafına öz müstəsna töhfəni verəcək".

Müsahibimiz onu da qeyd edib ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının VII kurultayında partiyanın rəhbər strukturlarının yenidən formalaşdırılması ile bağlı əhəmiyyətli qərarlar qəbul edildi. Partiyanın yeni Nizamnaməsi təsdiq edildi, YAP-in idarə Heyeti, Təftiş Komissiyası, Veteranlar Şurası seçildi və bir sira siyasi partiyaların Yeni Azərbaycan

sində partiyanın idarə olunmasında, partiya fəaliyyətinin tənzimlənməsində müvafiq addımların atılması zərurəti yaranmışdı. Bütün bu məsələlər YAP-in VII kurultayında təsdiq edilən yeni nizamnamədə öz əksini tapıb. Bütovlükdə, sözügedən addımlar partiya həyatında da-ha əcvik və effektiv idarəetmə mexanizminin formalaşdırılması baxımından böyük əhəmiyyətə malikdir. Yeri gəlmışkən, Yeni Azərbaycan Partiyasının yeni Nizamnaməsinə uyğun olaraq, partiyamızın Sədri cənab İlham Əliyevin Sərençamı ilə Mehriban xanım Əliyevanın partiya Sədrinin birinci müavini, Tahir Budaqovun partiya Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri, Əli Əhmədovun isə partiya Sədrinin müavini təyin edilməsi YAP-in fəaliyyətində yeni keyfiyyət dəyişikliklərinin əsasının qoyması və qarşısındaki dövrde ardıcıl nailiyyətlərin əldə olunması baxımından xüsusi önem daşıyır".

İ.Məmmədov sonda onu da qeyd edib ki, Mehriban xanım Əliyevanın partiyamızın Sədrinin birinci müavini kimi fəaliyyəti YAP-in

YAP yeni hədəflərə doğru doğru inamlı addımlamaqda davam edir

İsmət Məmmədov: "Partiyamız öz fəaliyyətini zamanın tələblərinə və çağırışlarına uyğun formalaşdırın xalq partiyasıdır"

parlament və prezident seçkiləri keçirilib, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ile müxtəlif sahələri əhatə edən sistemli, genişmiqyaslı və kompleks isləhatlar reallaşdırılıb. Eyni zamanda, Azərbaycanın gələcək inkişafı üçün yeni hədəflər və strateji prioritətlər müəyyənləşdirilib, bu istiqamətdə addımlar atılıb, ciddi nailiyyətlər əldə olunub. Ən əsası, Azərbaycan Ordusu 44 günlük Vətən müharibəsində Müzəffər Ali Baş Komandanımız cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə möhtəşəm qələbə qazanıb. Nəticə-

Partiyasına qoşulmasına dair müraciətlərinə baxıldı: "dövlətimizin başçısı, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri cənab İlham Əliyevə bize göstərilən etimada görə dərən təşəkkümüzü bildirir və qeyd etmək istəyirəm ki, bu etimadı layiqincə doğrultmağa çalışacaq. Öncəliklə qeyd edim ki, partiyanın Nizamnaməsinin qəbul olunmasından xeyli müddət keçmişdi. Həmin dövr ərzində Yeni Azərbaycan Partiyası çox mühüm nailiyyətlərə və irəliləyişlərə imza atıb. Eyni zamanda, yəni isləhatlar və dəyişikliklər çərçivə-

nüfuzunun və gücünün, Yeni Azərbaycan Partiyasına ictimai dəstəyin daha da artması baxımından olduqca mühüm əhəmiyyətə malikdir: "İnkaredilməz həqiqətdir ki, Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO-nun və ISESCO-nun xoşməramlı sefiri Mehriban xanım Əliyevanın milli maraqlara, bəşəri dəyərlərə əsaslanan çoxşaxəli fəaliyyəti həm ölkəmizdə, həm də beynəlxalq səviyyədə çox yüksək qiymətləndirilir, dərin rəğbətlə qarşılanır. Mehriban xanım Əliyeva öten müddət ərzində milli maraqları daim üstün tutaraq xalqa və dövlətə ləyaqətlə xidmət edib, vətəndaş məmənluğunu artırmasına, əhalinin rifahının daha da yaxşılaşmasına xidmət edən mühüm təşəbbüslerlə çıxış edib, xüsusilə də sosial məsələlərin həllinə yüksək diqqət gösterib. Bunlarla yanaşı, fəaliyyəti humanizm və vətənpərvərlik prinsiplərinə əsaslanan Mehriban xanım Əliyeva ölkəmizin müsbət beynəlxalq imicinin daha da möhkəmənmesinə, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinin diqqətine çatdırılmasına müstəsna töhfələr verib. Ona görə də qeyd etdiyim kimi, Mehriban xanım Əliyevanın partiyamızın Sədrinin birinci müavini təyin edilməsi yeni mərhələdə Yeni Azərbaycan Partiyasının inkişafına təkan verəcək, partiyamızın və ölkəmizin yeni nailiyyətlər əldə etməsində mühüm əhəmiyyətə malik olacaq".

Hüseyin İsgəndərov

Quba bölgəsinin Alpan və bir neçə ətraf kənd camaatının adət-ənənəsi Şərqi tipologiyasına mənsub olub; türklük-müslümanlıq- atəşpərəstlik-bütənpərəstlik elementləri toplusudur. Araşdırğım qədərincə Alpan (Alban) türklərinin gələnəklərinin türk boylarından daha çox Axıskə (Ağ saka) türklərinin (qədim buntürklərin) adət-ənənələrinə oxşarlığı bilinməkdədir. Bəşəriyyətə məlum olduğuna görə, dünya həyatına məna və yaşam bəxş edən dörd əsas təməl ünsür olaraq; hava- inam, su-ədəlat, od-eşq, torpaq- elm təmsilində yaradılışın cövhərlərini təşkil edirlər...

Novruzqabağı çərşənbələr "yel" (ezel), "sel", "külli", "gül" (axır)-əsasən bu ilaxır çərşənbə bizim kəndlərdə bayram təmtəraqı ilə keçirilərdi. Buradan göründüyü və fars, kurd təsirindən kənardə qalan alban- türk boylarında olduğu kimi,

əsaslanır. Bu çərşənbə su bulanan, qan qaynayan, səməni qoyulan, kirli yuyulan və s. kimi anilar. Gəlinlər, qızlar obaşdan suya gedər, "ağırlığımı- bağırlığımı sular alsın, axarlığım- baxarlığım mənde qalsın", "azarımı- bezarımı su aparsın, sağ canımı bəy evinə toy aparsın və ya atıl-batıl su çərşənbə, bəxtim açıl bu çərşənbə" deyib üç dəfə axar su üstündən atlanar, bulaqdan təzə su getirib "təzə ildə işlərimiz su kimi axısın", "azar- bezarımız canımızdan bu su ilə çıx-sın" niyyətleri ilə hərəyə üç qurtumdan ev əhline içirler.

Üçüncü kül- od çərşənbəsidir ki, Günəşin-işığın yaradılmasına, odun- çaxmaq daşının təpilməsinə və ya istiliyin- hərəratın- nurun üçüncü gərəkli, həyati əhəmiyyətli nəmət olaraq təsirinin artmasına (el dilində "tonqal çatılmaşa güller aç-maz") və eşqsız (odsuz- işıqsız) dünyyanın dəyəri yoxdur düşüncəsinə əsaslanır. Bu çərşənbə tonqal qalanın, baca təmizlənən, hədik

la) şirniyyat üçün, qoz-fındıq üçün qurşaq tullayar, torba, çanta atar, böyüklərse gündüzdən qonum-qonşuya, yoldan ötənə şirni paylayar. Çərşənbə günü səhər tezdən "pislik getsin, yaxşılıq gəlsin", "qılıq getsin, bolluq gəlsin" niyyətləri, duaları ilə evin dörd tərəfini süpürüb təmizləyər, su çiləyər və buğda səpərlər, yeddi çəpərdən çöp yiğib üzərləkə birlikdə yandıraraq tüstüsünü evə və əhlinə, ev heyvanlarına verərlər, habelə od və su çərşənbəlerinin bəzi əməlləri təkrarlanan mərasimlər, şənliklə keçirməklə bayram edərlər.

Novruz günü isə Günəşin- işığın, odun- hərəratın üstünülük qazanlığı və ilk insanın gilden yaradıldığı və ya Adəmlə Həvvənən bağışlanaraq qovuşduğu, habelə Nuhun gəmisinin nicat tapdıgi gün və s. olaraq təsəvvür edilir. Bayram axşamı ocaqlarda yağ dağlamaqla, evdən sədəqə çıxarmaqla, uşaqlara təzə nəsə almaqla, qəbirləri ziyarət etməklə, təpə torpaq altından lağım

Ermanılardan faşizm ideyalarına sitayış edir

Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Azərbaycanın işğaldən azad edilmiş ərazilərinə səfərləri bir qayda olaraq həm ölkə daxilində, həm də xaricində ciddi rezonans döşənmişdir, müasir dövrümüzün ən önemli hadisələrindən biri kimi tarixə köçür.

Bu sözləri millət vəkili, Avronest Parlament Assambleyasında Azərbaycan nümayənde heyətinin rəhbəri Azər Kərimli deyib. Millət vəkili qeyd edib ki, dövlətimizin başçısı tərefindən başlangıcını Zəfer yolundan götürən və Hadrət-Cəbrayıll-Şükürbəyli avtomobil yoluna birləşən Füzuli-Hadrət avtomobil yolunun təməlinin qoyulması Qarabağın yol infrastrukturunun yenidən qurulması və inkişafı baxımdan mühüm əhəmiyyət daşımaqla yanaşı, işğaldən azad edilmiş ərazilərimizə Böyük Qayıdışın təmin edilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir: "Həyata keçirilən infrastruktur layihələri nəticəsində Füzuli rayonu Qarabağın nəqliyyat habına, Qarabağ isə regionun iqtisadi və mədəni mərkəzine çevrilecək".

Azər Kərimlinin sözlərinə görə, Prezident İlham Əliyevin Azix mağarası, Alban məbədi və Azərbaycan əsgərlərinin yüksək mənəvi keyfiyyətlərlə bağlı səsləndirdiyi fikirlərin uzaq və yaxın tariximizdəki həqiqətləri əks etdirməkə bərabər, göz önünde olan erməni ultramillətçiliyini, vandalizmini görmək istəməyən qüvvələrə ünvanlanmış mesaj kimi qəbul olunmalıdır: "Ermənilər 30 ilə yaxın bir zaman kəsiyində işğal etdikləri Azərbaycan torpaqlarında daş üstə daş qoymayıblar, hətta yaşıdlıları, qanunsuz olaraq məskunlaşdırıqları əraziləri belə abadlaşdırmayıblar, yalnız dağıdıqlar, viran qoypular. Bu isə səbütə yetirir ki, azərbaycanlılara, türklərə qarşı vəhişi aqressiya, nifret üzerinde köklənən erməni toplumunun yeganə hədəfi xalqımızın izlerinin bu torpaqlardan silinməsi olub. 30 ilə yaxın bir müddətde Azərbaycan torpaqlarının sərvətlərini talan edən, "məğubedilməzlik" mifi yaranan ermənilər hətta Ermənistən sərhədləri çərçivəsində normal, hüquqi dövlət qurmayıblar. Öz torpaqlarında öz xalqının rıfahını təmin etməyən, onların kütəvi şəkildə başqa ölkələrə köçməsinə zəmin yaradan bir dövlətin başqa dövlətlərin torpaqlarına göz qoyması nonsensdir, xəstə təfəkkürün məhsuludur".

Bu əlamətlər, Şumerdən başlayan bu bayramın İslam- Quran bilgilərinə, dünyagörüşünə nisbətən fərqliliyini, Zərdüştilik (maq) və Şamanlıqla (qam) bağlılığını bir daha təsdiq etməkə yanaşı, keçmişimizin Gök Tanrı inancından günümüzün Tək Tanrı inancına, Tufandan sonra Türkün dağlardan enerək Yer üzüne yayılmasına- Ergənəkona (Erkən akına), köçəri-liyimizdən oturaqlığımıza qədər bir çox gələnəkləri əhatə etdiyini göstərir. Nə yaziq ki, bu yazdıqlarının və yazmadıqlarının az qala yarıya qədəri indi ancaq yaşlıların yaddalarında yaşayır, həyatımızda tətbiq edilərək gələcək nəsillərə ötürülmür...

Azər Kərimli qeyd edib ki, cənab Prezident də qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan əsgəri yüksək mənəvi dəyərlərinin daşıyıcısıdır: "Azərbaycanın qəhrəman əsgər və zabitləri döyük meydanında nümayiş etdirdikləri rəşadətlə, mülki şəxslərə qarşı sərgilədikləri humanizmle xalqımızın bəşər tarixində ən mədəni və ən qəhrəman xalqlarından biri olduğunu səbütə yedirdilər".

Yeddi para kənddə Novruz

Alpan ətrafi 7 para kənddə çərşənbələrin özlərinə məxsus adları və ardıcılılığı vardır. Həmyerlimiz, mərhum prof. Azad Nəbiyevin Novruz, çərşənbələrin haqqında mülahizələri qarışq, nöqsanlı, tədqiqatçı- jurnalılist Güllü Yoloğluunun təqdim etdiyi araşdırmanın isə hansı xalqın, bölgənin gələnəkləri ilə bağlılığı aydın deyildir.

Birinci əzəl-yel-hava çərşənbəsidir ki, önce havanın mövcudluğuna və ya yaradılmasına (el dilində "yellər əsməsə sellər daş-maz") əsaslanır, belə ki, yaradılmış hər bir canlı varlığa yaşaması üçün ilk növbədə hava lazım olur və insan da uca göylərə- göy Tanriya inamsız insan kimi yaşaya bilmir. Bu çərşənbə cillə çıxdı , yeller əsdi, boz atlı Xızır gəldi, bozqurd ulla-di, boz ay girdi deyimləri ilə anilar, boş çərşənbə sayıldığı üçün məxsusi qeyd olunmaz, ev-eşikdə təmizlik işləri görülər, xalça- palaz qar üstə çırpılıb havaya verilər, "qarı ayaz qonmasın" deyə kiçik qızlara qırmızılı don geyindirər və ya bileyklərinə qırmızı sap bağlayalarlar və s.

İkinci sel -su çərşənbəsidir ki, suyun havadan sonra ikinci yaradılmış və ya gərəkli nemət sayılmasına (el dilində "hava su təki gərəkli") və ədalətsiz (susuz) cəmiyyətin bar verməyəcəyi düşüncəsinə

qaynadılan, qovurğa qovrulan və s. kimi anilar. Çərşənbə axşamı şər vaxtı evdə üzərlik təstüklədir "çin şeytanı, bəd ruhları, nefsləri evdən çıxarıram" niyyətli ocaqlardan közlü kül götürüb Bismillahla yere təkərək üzərində tonqal qalanlar, içiñə üzərlik atar və kişilər növbə ilə üstündən "ağırlığımı-bağırlığımı, azar-bezərim odlara, dərin-dərin qatlara, donuzlara, itlərə. Topağın, odun gücü, ağacın, otun gücü, dizerimə, qollarıma, qəlbime" deyib 3 dəfə atlanar. Tonqaldan qalan külün bir qismi də həmən pis ruhların, nefslərin geri qayıtmasının qarşısını almaq üçün evlərin, qapıların qənşərinə səpilərdi.

Dördüncü ilaxır -gül- yer çərşənbəsidir ki, torpaq üstündə təbiətin yaradılışına və ya canlanmasına, oyanmasına (el dilində "gün qalxmasa buğ düşməz") və elmsiz (torpaqla, təbiətlə təmassız) aləmlər bulunmaz, qovuşmaz düşüncəsinə əsaslanır. Bu çərşənbə şam qoyulan, novruz gülü, muraz günü, bayram gəzilən, buğ düşən və s. adlarda anılır. Pirlərdə, həyətlərdə, evlərdə adambaşına niyyət tutub, dua oxuyub şam yandırır, şirniyyat, plov, səməni bisirirlər. Oğul- uşaq qaranlıq düşəndən bayram gəzib ("həcələr- hücələr, bayram gəzər gecələr, qapınızı döyməsin ağrı-acılar" deyərək qapı taqqıldatmaq-

Qələmə aldı:
Cabir Alpoğlu Albantürk

Ermənistan hakimiyəti erkən seçkilərə gedir

Ermənistan hakimiyəti erkən parlament seçkilərinə hazırlaşır.

Bakıvaxti.az azvision.az-a istinadən xəber verir ki, bunu ölkənin ətraf mühit naziri Romanos Petrosyan deyib.

"Düşünürəm ki, bu gün və ya sabah qərar veriləcək, tarix açıqlanacaq", - deyə erməni nazir əlavə edib.

Onun sözlerine görə, buna müxalifətin heç bir ciddi təsiri olmayıb, hakimiyət daxili siyasi proseslərin həllinin yalnız erkən parlament seçkiləri yolu ilə mümkün olduğunu hesab edir.

Tanzaniya prezidenti vafat edib

Tanzaniya prezidenti Con Maqufuli dünyasını dəyişib.

Bu barədə ölkənin vitse-prezidenti Samia Hasan Suluhu açıqlama verib.

O bildirib ki, ürək problemindən əziyyət çekən dövlət başçısı paytaxtdakı Mzena xəstəxanásında vəfat edib.

61 yaşlı prezident bir müddət idi ki, yoxa çıxmışdı.

Bundan əvvəl Tanzaniya müxalifətinin lideri Tundi Lisi onun Keniyada xəstəxanaya yerləşdirildiyini, koronavirus və ürək xəstəliyindən əziyyət çekdiyini bildirmişdi. Lakin bu məlumatlar rəsmi səviyyədə təkbiz olunmuşdu.

Çanakkala zəfərinin 106 illiyi qeyd olunur

Türkiyədə Çanakkala zəfərinin 106 illiyi qeyd olunur.

"Unikal" Türkiye KİV-ə istinadən xəber verir ki, 18 mart 1915-ci ilde birləşmiş işgalçı qüvvələrə qarşı qətləbə qazanılıb.

Quruda Anadoluya daxil olmaq istəyən qüvvələr tamamilə dəf edilib. Bu qələbədən sonra tarixi "Çanakkale qəçilmez!" şəhəri yaranıb.

Böyük Britaniya 2020-ci il 31 yanvar tarixində 47 il üzvü olduğu Avropa Birliyini tərk etdi. Keçid müddəti üçün olan öhdəlik də ötən il dekabr ayının 3-də bitdi. Buna səbəb ada dövləti ilə qitə dövlətləri və bütövlükdə birləşmə sosial, iqtisadi, siyasi maraqlar toqquşması oldu. Artıq 2021-ci ilin əvvələrindən, əl-qolu bir az da açılmış Birleşmiş Krallığın Yaxın Şərqi, Qafqazda, Ukraynada əməli addımlar ataraq dünyada siyasi fəallığını artırıldığı müşahidə olunur.

Bu aktivliyin dünyaya və Azərbaycana təsirləri ilə bağlı Bakıvaxti.az-a açıqlama verən politoloq Zərdüşt Əlizadə bildirdi ki, Britaniya ingilis dilində qısaca Kommonvels adlanan Milletlər Birliyi təşkilatının nüvəsidir: "Birliye" sabiq Britaniya müstəmlekələri daxildir. Bu, çox mətbəə-

lektual imkanları, keyfiyyətli təhsili, səhiyyəsi, güclü keşfiyyat və ordu var. Yeni, bu qətiyyən Avropadan necəsə asılı olan dövlət deyil, Avropayla bərabər səviyyədə rəqabət apara bilən bir dövlətdir".

Zərdüşt Əlizadə Ukraynada mühəribə təhlükəsinin artdığı bu günlərdə Mİ-6 əməkdaşlarının sözügedən qaynar nöqtədə olduğunu, britaniyalı hərbi müşahidəçi və mütəxəssislərin əməliyyat şəraitini öyrəndikləri və Ukrayna hərbiçilərinin döyüş hazırlığını yoxladıqları barədə mətbəə məlumatlara da münasibət bildirdi:

"İngiltərə sabiq imperiyadır. Onun köhnə əməlləri qalib, ənənəvi təsir dairələri qalib. Məsələn, Liviyyada mühəribə olanda Britaniya xüsusi əməliyyatlar keçirdi, Suriyada da müəyyən fəallığı oldu. Son Qarabağ mühəribəsi zamanı Britaniya gözəçarpan ve vacib rol oynadı. Mühəribənin ilkin mərhələsində Fransa, Amerika bizə

də münaqışələrin yaradılmasında, onların idarə olunmasında fəal olub, silah satıb, digər siyasi dividendlər qazanıb. Imperiyaların siyasəti həmişə bu olub, ağılsız, səfəh xalqlar da, bəzi böyük dövlətlər de bu cür siyasetin qurbanı olublar. Məsələn, bizim region xalqlarını bir-birinə düşmən ediblər. Olmazmı ki, dinc oturaq, birgə işleyək, çörək kəsək, şənlik eləyək, dost olaq, qonşuluq edək?! Bunun əvəzinə bir-birimizi söyürük, didirik. Buna da təhrik edən böyük dövlətlər, imperiyalar olur. Binayi-qədimdən belədir: parçalayıb hökm sürürler. Bizim bölgədə rus imperializmi var idi, amma digərləri də - Amerika, Fransa, imperializmləri kənarda durmaşıdlar və mütemadi olaraq yanan tonqala ele hey yanacaq tökürdülər. Xatırlatmaq istəyirəm ki, bizim əhalinin mütləq hissəsini ermənilər öz yurdundan-yuvəsindən qovanda ABŞ konqresi 907 nömrə

"İngilis bayrağı" yenə öz tərəfinə asır - Yeni dünya düzəni haqda şərh

Zərdüşt Əlizadə: "Son Qarabağ mühəribəsi zamanı Britaniya Azərbaycanın xeyrinə vacib rol oynadı"

ve möhtəşəm bir təşkilatdır, üzv dövlətlərin mədəniyyət və iqtisadiyyat sahəsində six əməkdaşlıqları var. Yeni Ingiltərə heç bir halda tek deyil. Qaldı onun Avropa Birliyində çıxməğinin səbəbi, bu, onunla bağlıdır ki, Avropa Birliyi iki yol ayrıncında idi. Bir yol onu daha six ticari, iqtisadi, siyasi birliyə aparırı, yəni Avropa Birliyi Birleşmiş Avropa Ştatları olacaqdı. Bəli, dövlətlərin müstəqilliyi müəyyən dərəcədə saxlanacaqdı, amma onların xeyli suveren hüquqları veriləcəkdi vahid mərkəzə. Bu, Britaniyanı qane etmədi. İkinci yol ondan ibarət idi ki, Avropa Birliyi indiki vəziyyətdə qalır, yəni iqtisadi nəhəng, amma siyasi cirdən kimi. Bu o deməkdir ki, Avropada hər hansı bir siyasi qərar çıxarırla bu qərar gərək 28 hökumət, 28 parlament tərəfindən təsdiq olunsun. Bu da çox uzun çəkir, yeni operativlik təmin olunmur, güclü, səmərəli siyaset aparmaq mümkün olmur. Ona görə də seçim qarşısında qalan bir sıra Avropa dövlətləri vahid valyuta yaratdılar. Avro isə ele bir maliyyə vahididir ki, onun məzənnəsini mərkəzi bank və dövlətlər müəyyənləşdirir. Ingiltərə bu avro ittifaqına qatılmadı və başqa bir çox məsələlərə, o cümlədən vahid konstitusiya məsələsinə fərqli münasibət göstərdi. Yəni, Ingiltərə gördü ki, o, qite birliyinin üzvü olmaq istəmir, ona görə referendum keçirdi, demokratik şəkildə birlilikdə çıxdı".

Politoloğun fikrincə, Ingiltərə indi əlahiddə bir siyaset yürüdür: "Təbii ki, onun, əvvəlki kimi, Birleşmiş Ştatlarla çox sıx mütəffiqlik əlaqələri olacaq, Avropa Birliyi ilə də yaxın əlaqələrini saxlayacaq, amma artıq onun qərarları London üçün icbari olmayacağı. Indi London tam müstəqil iqtisadi-siyasi kurs götürüb. Britaniyanın Kommonvels təşkilatı çərçivəsində yaxın əvrəsi var, həmçinin, bütün dünyada bir çox dövlətlərlə olduqca sıx əlaqələri var, o cümlədən Türkiyə ilə, Azərbaycan ilə münasibətləri yaxşıdır. Britaniya şirkətləri bütün dünyada işləyir, Singapur, Hong Kong, Malayziya və Hindistanda, Afrika qitəsində Ingilterənin güclü mövqələri var. Ingiltərə ərazi və əhalisi baxımından nəhəng deyil, amma onun möhtəşəm tarixi keçmiş, yüksək elmi, texnologiyası, intel-

qarşı qətnamə lahiyəsi təqdim etdi, Britaniya isə onun qarşısını aldı. Düzgün olaraq vəziyyətin kimin xeyrinə inkişaf edəcəyini gözəldi və bu da Azərbaycanın işinə yaradı. İndi de Ukrayna. Ukrayna xalqı ölkəsinin ərazi bütövlüyünü bərpa etmək, Rusyanın dəstəklədiyi separatçıları kənarlaşdırmaq istəyir. Rusiya burda şivən qoparır. Beynəlxalq hüquq baxımından Ukrayna haqlıdır. O, birinci mühəribəni uduzdu, indi isə çalışır öz ərazilərini, əvvəla, dinc yolla geri alınsın, ikincisi, bu alınması, Rusiya buna razı olmasa, münaqışəni hərbi yolla həll eləsin. Ukrayna hökuməti döyüş qabiliyyəti ordu hazırlayırlar, silahları, təlim keçir, müəyyən əməliyyat planları hazırlanır. Zəngin təcrübəsi olan Britaniya hərbiçiləri, ola bilər ki, qarşılıqlı razılışma əsasında gelib Ukrayna ordusunun hazırlığını yoxlayır, bu da adı bir şeydir".

Zərdüşt Əlizadə hesab etmər ki, Birleşmiş Krallığın dünya miqyasında hərbəsiyasi və diplomatik fəallığını artırması onun Avropa Birliyindən çıxması ilə bağlıdır: "Britaniya Avropa Birliyinin üzvü olannda Avropa Birliyinin üzvləri ilə birlikdə Liyivada fəallıq göstəririd; yerli hökumətə sadıq qüvvələri o da, Fransa da, İtalya da bombalayırdı; Amerika sursat verirdi və Britaniyanın xüsusi təyinatlıları əməliyyat aparırdı. Ingiltərə hər zaman qaynar nöqtələrdə işləyib, qaynar olmayan nöqtələr-

rəl düzəliş qəbul etdi, bizə qarşı sanksiyalar qoydu. Ondan qabaq, 1989-cu ilde ilk erməni hückümləri olanda və 200 min azərbaycanlı Ermenistandan qovulanda on yeddi amerikan konqresmen sovet liderinə müraciət etmişdi ki, sən erməni xalqını azərbaycanlılardan qorumaşın. Qovulan biz, amma onlar deyirdilər ki, amandır, erməniləri incitməye qoymayın..."

İndinin özündə, çox sükür ki, mühəribədə qalib gelmişik, yoxsa bizim beynəlxalq hüquqlarımızı heç kim tanımaq istəmirdi. Biz öz gücümüzə, öz ağlımızla torpaqlarımızı qaytarırdıq. Eşq olsun əsgərlərimiz! Bu məsələdə Britaniya Azərbaycanın tərəfində oldu bu dəfə, amma ikinci dəfə, ola bilsin ki, olmasın. Vəziyyət dəyişir, başqa qərar verərlər. Onda Amerikanın başı qarışmışdı seçkiyə, pandemiyaya, heç kəs heç kəsi axtarmırdı. Britaniya müstəqil qərar qəbul etdi və Azərbaycanı müdafiə etdi. Bu o demək deyil ki, biz buna güvənib öz imkanlarımızdan kənara çıxmışık. Öz imkanımız çərçivəsində hərəkət etməliyik və əldə olan imkanlardan yararlanıb müşkullərimizi həll etmeliyik. Nə Ingiltərə, nə Türkiyə, nə Avropa, nə də Amerikaya güvənib hərəkət etməməliyik. Öz iqtisadi, siyasi, hərbi düşüncəmiz, sözümüz, əməlimiz olmalıdır".

Bəhrəz Salmanov

Ermənistan-Azərbaycan, ərazilərin işğaldan azad olunması haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi.

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyi

44 günlük müharibə dövründə Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü bərpa etməsi Dağlıq Qarabağ həqiqətlərinin dünyaya olduğunu kimi çatdırılmasına geniş imkan yaratdı. Düşmənin viran qoyduğu kənd və şəhərlərin mənzərəsi nə qədər ürəkağırdan olsa da, bu mənzərə düşmənin əsl simasını göstərən ən effektiv vasitədir.

Çox təessüf ki, bu gün işağalçı dövlətin torpaqlarımızı minalaması nəticəsində onların 28 il bu torpaqlarda həyata keçirdiyi babarlığın nəticəsini bütün dünyaya göstərmək mümkün olmur. Ele ekspertlər də, işğaldan azad olmuş ərazilərin minalardan təmizlənməsinin vacib olduğunu, bunun nəticəsində düşmənin əsl simasının dünyaya nümayiş etdirilməsinin mümkün olduğunu söyləyirlər.

Həmsöhbətimiz "Minalar Əleyhinə Azərbaycan Kampaniyası" İctimai Birliyinin sədri Hafiz Səfixanov deyir ki, bunun üçün də Ermənistana minalanmış ərazilərin xəritəsinin Azərbaycana verilməsi üçün təzyiq göstərilməlidir: "İndiyədək işğaldan azad edilmiş ərazilərdə xeyli sayıda mülki insanın və hərbiçinin həlak olması faktı üzre cinayət işi açılıb. Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunun yaydığı xəbərə görə, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə 2020-ci il noyabrın 10-dan hazırlı vaxtadək minaya düşmələri nəticəsində 5 hərbi qulluqçu, 9 mülki şəxs həlak olub. 52 hərbi qulluqçu, 8 mülki şəxs isə minaya düşərək müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri alıb. Buna səbəb isə Ermənistən işğal dövründə minaladığı ərazilərin xəritəsini Azərbaycana verməməsidir. Azərbaycan Ermənistən minalanmış ərazilərin xəritəsini almışdır. Əger o xəritələri əldə edə bilməsek mina qurbanlarının sayı daha da arta bilər. Düzdür Ermənistən minalanmış ərazilərin xəritəsini Azərbaycana verməsi 10 noyabr bəyannaməsində əksini tapmayıb. Amma üçtərəflı bəyanatlara əsasən, Azərbaycan, Rusiya və Ermənistən Baş nazirlərinin müavinləri səviyyəsində komissiya fəaliyyət göstərir. Həmin komissiya çərçivəsində

biz Ermənistən minalanmış ərazilərin xəritələrini tələb etməliyik".

H. Səfixanov deyir ki, nə

mir. Bizdə belə fikir var ki, artıq Rusiya hər hansı vasitə ilə Dağlıq Qarabağda minalanmış ərazilərin xəritəsini Ermənistən-dan alıb. Ona görə də son vaxtlar onlar arasında minayadüşmə hallarına rast gəlinmir". Birləşdirilən sözlərinə görə, Ermənistən tərəfinin minalanmış ərazilərin xəritələrinin onlarda olmadığı ilə bağlı səs-ləndirdiyi fikirlər cəfəngiyatdır: "Minaları həmin ərazilərə mülki şəxslər basdırılamayıblar. Bu işi Ermənistən Müdafə Nazırlığı görüb. Qanuna görə də minalanmış ərazinin xəritəsi və protokolu tərtib olunmalıdır. Deməli minalanmış ərazilərin xəritəsi Ermənistənə var".

təşkilatlar bize müxtəlif vasitələrlə təsir etməyə çalışacaqdırlar. Amma hazırda onlar bununla bağlı Ermənistənə təzyiq göstərmir. Bu işə Azərbaycan tərəfdən insan tələfatına səbəb olur. Nəzərə alsaq ki, minaların təmizlənməsi külli miqdarda vəsait və vaxt tələb edir, bu zaman xəritələrin olmaması işimizi çətinləşdirir. Azərbaycan məcburdur k, işğaldan azad etdiyi əraziləri qarış-qarış yoxlaşın, minalardan təmizləsin. Bu həm de infrastruktur layihələrinin yubanmasına, məcburi köçkünlərin öz doğma torpaqlarına daha tez qayıtmamasına mane olur".

Həmsöhbətimiz onu da bildirir ki, Ermənistən minalanmış

İtaliya Parlamentinin Deputatlar Palatasının Xarici əlaqələr daimi komissiyasında qəbul olunmuş "Ermenistan və Azərbaycan arasında razılaşmaların yeri yetirilməsi vəziyyəti haqqında qətnamə" də bu məsələyə xüsusi toxunulub. Belə ki, Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərinin minalardan təmizləmə əməliyyatlarını asanlaşdırmaq məqsədilə tərəflər konstruktiv fəaliyyət göstərməyə dəvət olunub və bu xüsusda, minalanmış ərazilərin xəritələrinin verilməsi istənilib. Qətnamədə Azərbaycan tərəfinin üçtərəflı bəyanatdan irəli gələn öhdəliklərini yerinə yetirdiyini, mühəribədən əvvəl və mühəribə zamanı tutulmuş bütün er-

İşğaldan azad olunmuş ərazilərin minalanması Qarabağ reallığılarını nümayiş etdirməyə mane olur

Hafiz Səfixanov: "Ermənistən minalanmış ərazilərin xəritəsini nə qədər tez Azərbaycana versə, Azərbaycan dağıdılmış tarixi, dini, mədəni abidələrlə bağlı siyahını o qədər də tez hazırlaya bilər: "Bu gün elə ərazilər var ki, biz mina təhlükəsinə görə ora daxil ola bilmirik. Bəzi kənd-şəhərlərdə qəbiristanlıqların vəziyyətini, dini abidələrimizin, mədəni-tarixi abidələrimizin durumu-nu göstərə bilmirik. Əger ərazilərin mina ilə bağlı xəritəsi Azərbaycana verilse biz Ermənistən vəhşiliyini dünyaya çılpalığı ilə çatdırıbilərik".

Xatırladaq ki, yerli və xarici media nümayəndləri üçün keçirdiyi mətbuat konfransında prezident İlham Əliyev bu məsələyə toxunaraq dünyanın diq-qətini bu probleme yönəltməyi bacardı.

Prezident bildirdi ki, düşmən minalanmış ərazilərin xəritəsini Azərbaycana təqdim etmir: "Biz işğaldan azad olunmuş ərazilərin təhlükəsizliyini bu gün kifayət qədər təmin edirik, müntəzəm reydlər keçiririk, pilotsuz uçuş aparatları vasitesilə və vizual şəkildə monitoring aparırıq. Buna görə vəziyyət tam nəzarət altındadır. Bundan əlavə, əlbette, ərazilərin minalanması əsas çətinlikdir. Ona görə ki, erməni tərəfi minalanmış sahələrin xəritələrini bize təqdim etməyib. Yeri gəlməkən, bu da cinayət hesab edilə bilər. Ona görə ki, hərbi əməliyyatlar başa çatandan sonra bizdə həm hərbi qulluqçular, həm də mülki şəxslər arasında bir neçə hadisə olub, bu insanlar yalnız ona görə həlak olub ki, minalanmış sahələrin xəritələri bize təqdim edilməyib".

Qeyd edək ki, bu günlərdə

məni hərbi esirləri qaytardığını bildirdiyi qeyd olunub. Eləcə də qətnamədə İtaliya hökuməti qarşısında ərazilərin minalardan təmizlənməsi əməliyyatlarını asanlaşdırmaq məqsədilə tərəflər konstruktiv fəaliyyət göstərməyə dəvət etməsi və bu xüsusda, minalanmış ərazilərin xəritələrinin verilməsini istəməsi vəzifələri qoyulub.

Xatırladaq ki, indiki halda Ermənistən "Mühərbi qurbanlarının müdafiəsi haqqında" 1949-cu il 12 avqust tarixli Cenevre konvensiyalarını, 10 oktyabr 1980-cu il "Hədsiz zərərliliyi silah növünün istifadəsinə qoyulan qadağalar və ya məhdudiyyətlər haqqında" Konvensiyanın ikinci Protokolunun tələblərini kobud şəkil-də pozur. BMT-nin 1999-cu ildə qəbul etdiyi "Piyadalara qarşı minaların tətbiqi, ehtiyatının toplanması, istehsalı və verilməsinin qadağan edilməsi haqqında" Konvensiyanın müddələri da Ermənistən tərefindən pozulur. Söyügedən konvensiyaya əsasən, münaqışə tərəfləri mühəribə başa çatıldıqdan sonra minalardan təmizlənəcək sahələrin xəritələrinin təhvil verilməsi, piyadalara qarşı minalardan istifadə etməyəcəkləri barədə öhdəlik götürür. Amma hazırda Ermənistən tərəfinin Azərbaycana minalanmış sahələrin şəxmlərini və xəritələrini verməkdən imtina etməsinin mənfur düşmənin gələcəkdə Azərbaycanla məhrəban qonşuluq şəraitində yaşamaq niyyətində olmadığından xəbər verir.

Melək Eyvazlı

H. Səfixanov deyir ki, bu işde Azərbaycana Rusiya yaxından kömək edə bilər: "İndiki məqamda yeganə ümid yolumuz Rusyanın Ermənistənə olan təsirindən istifade edib minalanmış ərazilərin xəritəsini almaqdır".

Müsahibimiz bildirir ki, Ermənistən minalanmış ərazilərin xəritəsini verməməsi sülhməramlılar üçün də təhlükə yaradır: "İndiyədək sülhməramlılardan da minaya düşənlər oldu. Son vaxtlar nədənse sülhməramlılar arasında minaya düşmə halları qeydə alın-

Azərbaycan, nədəki Ermənistən minalar əleyhinə Konvensiyaya qoşulmayıb. Amma Birlik sədri bunun minalanmış ərazilərin xəritəsini Azərbaycana verməməyə əsas olmuşdur. O deyir ki, Ermənistən həmin xəritələri Azərbaycana verməsi üçün beynəlxalq təşkilatlar da təsir göstərməli, güc dövlətləri tərəfindən sankisiya tətbiq edilməlidir: "Amma bilirsiniz ki, beynəlxalq aləmdə iki yanaşmalar var. Əger Azərbaycan əraziləri minalayıb xəritəsini Ermənistənə verməsəyi di ki, həm də dövlətlər, beynəlxalq

Beynəlxalq axtarışda olan şəxs Azərbaycana ekstradisiya edildi

Rusiyada həbs edilən azərbaycanlı ekstradisiya edilib. Bu barədə Unikal.org-a Baş Prokurorluğunun Mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Bildirlib ki, Azərbaycan Baş Prokurorluğu tərəfindən milli qanunvericiliyin və tərefdar çıxlığımız beynəlxalq müqavilələrin, o cümlədən "Mülki, ailə və cinayət işləri üzrə hüquqi yardım və hüquqi münasibətlər haqqında" Minsk Konvensiyasının tələblərinə əsasən Rusiya Federasiyasının Baş Prokurorluğu ile ikitərəfli münasibətlər çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının ərazisində cinayət törətmüş şəxsin cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməsindən ötrü ekstradisiya edilməsi barədə sorğu edilib.

Belə ki, Binəqədi rayon məhkəməsinin icraatında olan cinayət işi üzrə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilmiş Fətəliyev İlqar Qərib oğlunun - qabaqcadan əlbit olan bir qrup şəxs halında, etibardan sui-istifadə etmə və ya aldatma yolu ilə təkrar olaraq xeyli miqdarda özge əmlakını ələ keçirməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edilmişdir.

Fətəliyev İlqar Qərib oğlu barəsində beynəlxalq axtarış elan edilmişdir.

Axtarışda olan şəxsin yerinin müəyyən edilməsi əsası ilə Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunun Rusiya Federasiyasının Baş Prokurorluğuna etdiyi sorğular təmin edilməkələ İlqar Fətəliyev Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidmətinin xüsusi konvoyunun müşayiəti ilə ölkəmizə ekstradisiya edilmişdir.

Azad edilmiş arazilərə qanunsuz yollarla getmək istəyanları tutuldu

Ağdam Rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşları tərəfindən işğaldan azad olunmuş, lakin minalardan tam təmizlənməmiş ərazilərə keçməyə cəhd göstərən şəxslər müəyyən edilib.

DİN-in Mətbuat Xidmətinin Berde regional qrupundan Unikal.org-a verilən məlumatata görə, Ağdam rayonunun işğaldan azad olunmuş ərazisinə nəzarət postlarından kənar yollarla daxil olmağa cəhd göstərən 3 nəfər saxlanılıraq RPŞ-yə gətiriliblər.

Araşdırımlarla onların Ağcabədi rayon sakinləri E.Quluzadə, N.Mamedov və E.Əliyev olmaları müəyyən edilib. Adıçəkili şəxslər barəsində qanunamüvafiq tədbirlər görülüb.

DİN ötən gün törədilən cinayatlara bağlı məlumat yaydı

Ötən gün daxili işlər orqanlarında qeydə alınan cinayət faktları və hadisələr haqqında statistik məlumatlar açıqlanıb.

Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Mətbuat Xidmətindən Unikal.org-a verilən məlumatata görə, martın 17-də törədilən 20 cinayətin üstü "isti izlər"lə açılıb.

Əvvəlki dövrlərdən bağlı qalan 13 cinayətin açılması təmin olunub.

Axtarışda olduğuna görə ümumiyyətdə 41 nəfər, o cümlədən borclu şəxs qismində axtarışda olan 29 nəfər saxlanılırlaşq aidiyəti üzrə təhvil verilib.

Avtomobil yollarında 4 yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib, nəticədə 5 nəfər ölüb, 4 nəfər xəsarət alıb.

Daxili işlər orqanları əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində narkotiklərlə əlaqəli 12, qanunsuz saxlanılan silah-sursatla bağlı 1 fakt müəyyən edilib.

Cinayət törətməkdə şübhəli bilinən 30 nəfər saxlanılıb.

Bakının Qaradağ rayonunda 1981-ci il təvəllüdü Səbuhi Kərimov qardaşı arvadı Laləzər Kərimlini öldürüb.

Telegraf.com-un xəberinə görə, hadisə ötən il martın 26-da rayonun Qobustan qəsəbəsində baş verib.

Səbuhi Kərimov qardaşı Həbibin arvadı Laləzərin qonşuluqda yaşayan Əli adlı şəxslə sevgi münasibətində olduğunu eşidib. Qardaşına xəyanət etdiyi üçün qisas almaq niyyəti ilə onu öldürmək qərarına gəlib.

Bu məqsədlə hadisə baş verən günü axşam saat 20 rədələrində qardaşı oğlu ilə birlikdə Laləzərin bacısı Mehribanın Qobustan qəsəbesindəki evinə gedib: "Əvvəl Laləzəri atası evində tapacağımı düşündüm. Bu səbəbdən onun atası Dilavərin evinə getdim.

gün keçdi. Həbibin oğlu Kərim anasının məni görmək istədiyi bildirdi. Laləzərin onunla nə danışmaq istədiyini öyrənmək üçün görüşmək qərarına gəldim. Qardaşına Laləzəri gedib görüşcəyim barədə heç nə de-mədim. Onu öldürmək məqsədim yox idi. Çağırdığı üçün onu görməyə getdim".

Təqsirləndirilən şəxsin ifadəsinə görə, martın 26-da, saat 20 rədələrində qardaşı oğlu Kərimlə birlikdə icarəyə götürdüyü "Mitsubishi" markalı maşınla Laləzərin bacısı Mehribanın Qobustan qəsəbesindəki evinə gedib: "Əvvəl Laləzəri atası evində tapacağımı düşündüm. Bu səbəbdən onun atası Dilavərin evinə getdim. Maşının yanına çatanda dayimoğlu İsanı gördüm. İsa və Kərimlə birlikdə maşına oturaraq Bakı

duşunu soruşdum. Laləzər Əli adlı şəxslə evdə görüşdүünü dedi. Laləzərin dediyi sözlərden sonra şok vəziyyətine düşdüm. Özümü itirdim, həmin sehne gözümün önünü gəldi. Mətbəxdə stolun üstündə olan bıçağı götürərək Laləzərə yaxınlaşdım. Ona zərbələr endirdim.

Şok vəziyyətdə olduğumdan onu necə vurdugum, neçə zərbə endirdiyim dəqiq yadında deyil. Laləzər yere yıxıldı, hərəkətsiz vəziyyətdə qaldı. Qapını açaraq çöle çıxdım. Kərimi də götürərək onunla birlikdə oradan getdim. Maşının yanına çatanda dayimoğlu İsanı gördüm. İsa və Kərimlə birlikdə maşına oturaraq Bakı

Qardaşı arvadının sözlərində şoka düşdü: "Məni şeytan aldatdı, qonşu Əli ilə..."

banla yaşadığı ünvana gəlib. Mehriban və Laləzərlə səhbat edib.

Səhbat zamanı Laləzəre ərinə xəyanət etdiyini bildirib. Daha sonra qonşuluqda yaşayan Əli ilə görüşüb.

Səbuhi qardaşının və Laləzərin bacısının otaqdan çıxmاسını istəyib. Onlar çıxandan sonra Laləzərin boyun nahiyesindən tutub və bıçaqla ona çoxsaylı zərbələr vuraraq qətlə yetirib.

İstintaq orqanı tərəfindən Səbuhi Kərimovun barəsində Cinayət Məcəlləsinin 120.2.4-cü (xüsusi amansızlıqla və ya ümumi təhlükəli üsulla adam öldürmə) maddəsi ilə ittihəm elan edilib.

Cinayət işi üzrə təqsirləndirilən şəxs qismində ifadə verən Səbuhi Kərimov özünü ittihəm üzrə qismən təqsirli bilib. O, qeyd edib ki, qardaşının heyat yoldaşı Laləzər hadisədən 5-6 ay əvvəl şəhərə köçüb: "Əvvələr Qobustanda yaşayırdı. Hadisədən bir neçə gün qabaq Laləzərin xəyanət etməsi barədə qardaşım Həbib özü mənə danişdi, Laləzərdən boşanmaq istədiyini bildirdi.

Həbib Laləzərin qardaşı Natiqə birlikdə onun telefon nömrəsindən telefon danışqlarını çıxardığını və Laləzəre tanımadiği nömrədən zənglər gəldiğini, həmin nömrəyə Laləzərin də zəng etdiyini dedi. Eşitdiklərimə inanmadım. Çünkü Laləzərdən belə hərəkət gözləmirdim. Laləzər evdən çöle çıxmırı, həm də xəyanət edəcək xarakterdə deyildi. Onu əvvəller heç bir yadamlı görməmişdim.

Qardaşım xəyanəti öyrəndikdən sonra uşaqları Laləzərən aldı və onu evdən qovdu. Laləzər də qardaşının dediyinə görə, əvvəl atası evinə getdi, qardaşı Natiq onu evdən qovdu. O da bacısı Mehribanın evinə getdi. Xəyanət barədə eşidəndən sonra təxmini 2-3

Ancaq qardaşı Natiq onu evdən qovduğu üçün bacısığında olduğunu öyrəndim.

Laləzərin qardaşımı xəyanət etməsi barədə atası Dilavərə məlumat vermək istəyirdim. Ancaq Dilavər kişi yaşı olduğu üçün ona nəsə olmasından qorxdular, bu məsələni açmağıma imkan vermədilər.

Bu səbəbdən Mehribanın evinə yollandım. Kərimlə birlikdə evin həyətinə daxil oldug. Həyətin sol tərəfində yerləşən mətbəxə tərəf yaxınlaşdım və mətbəxə girərək Laləzərlə qarşı-qarşıya oturdum. Mətbəxdə Laləzər, bacısı Mehriban və Kərim var idi.

Laləzərdən məsələnin həqiqət olub-olmamağını soruştum. Laləzər şeytan onu yoldan çıxardığın və sehv elədiyini bildirdi. Həmin vaxt dediklərini bacısı da eşidirdi".

Səbuhi Kərimov qeyd edib ki, daha sonra Laləzərlə təklikdə danışmaq üçün Mehribanın onları tek qoymasını xahiş edib: "Mehriban otaqdan çıxdı, Laləzərlə səhbat etməyə başladıq. Laləzəre niye belə ol-

şəhəri istiqamətində hərəkət etdik.. Daha sonra Sahil qəsəbəsi ərazisində maşını saxladım. Kərimə ve İsaya Laləzəri öldürdüyüm dedim. İsa ilə Kərimi maşından düşürdüm. Bir neçə dəfə 102-yə zəng vurdum. Ancaq məşgul idi.

Qardaşım Vəliyə zəng vuraraq Laləzəri öldürdüyüm dedim. Daha sonra anamı sonuncu dəfə görmek üçün onun yanına getdim. Yenə 102-yə zəng vurdum və hadisə barədə məlumat verdim".

Səbuhi Kərimov ifadəsinin sonunda qeyd edib ki, Laləzəri xüsusi amansızlıqla öldürmə istəməyib. Onun sözlərinə görə, Laləzərin qardaşına xəyanət etməsi barədə heç vaxt şübhəsi olmayıb. O, eməldən peşman olduğunu qeyd edib.

Bu cinayət işinə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində baxılıb. Hakim Samir Əliyevin sedrliyi ilə keçirilən prosesin sonunda hökm oxunub.

Səbuhi Kərimov 15 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Marketingda "Şaffaflıq" nadir?

Bir şirkətin və ya bir markanın şəffaflığı "işçilərini, dəyərlərini, mədəniyyətini, strategiyasını, iş proseslərini və bu proseslərin nəticələrini ictimaiyyətlə bölüşmək" deməkdir.

Texnologianın inkişafı, sosial medianın geniş tətbiqi, istehlakçıların məlumatlandırılması və markaya çevriləsi marketingin şəffaf olmasını tələb edir. Şəffaf olmasınız da sizlərlə əlaqə yaradıb şəffaf olmağınızı isteyirlər. Sosial marka olmağın yeganə şərtləndən biri istehlakçıların gözənlətilərini qarşılamadır.

BiznesMedia marketingdə şəffaflığın avantajlarını və ticarətdə rolunu sizlərə təqdim edir.

Şəffaflığı avantaj olaraq istifadə etmək də özünüzün əlinədir.

Istehlakçılarla əlaqə qurmaq istəyən şirkətlərin özlərini tanıtması üçün marka olmaqları lazımdır. Brendlərin düzüst, səmimi, etibarlı, sadə qəbul edilməsi və sevilməsi onları daim irəliyə aparır. Bunu anlayan markalar "insanların etibarını itirməkdən, pul itirmək üstündür" deyərək adlarını tarixə həkk edirlər.

Hekayələrini ən yüksək şəffaflıqla paylaşması da istehlakçıların bu markanın bir hissəsi olduğunu hiss etmələrinə səbəb olur. Xüsusilə reklamlarında və digər marketinq fəaliyyətlərində danışdıqları hekayələrdə istehlakçılar öz-

lərinə yaxın bölmələri görmək isteyirlər. Brendin məhsulları və ya xidmətləri ilə təcrübələrinə bənzər təcrübə məbədi istehlakçı ilə əlaqələrini gücləndirir.

Marka şəffaf olduğu üçün müştəri ilə əlaqəsi artır. Sadıq müştərilər həmişə səndən alış-veriş edir, səni başqalarına tövsiyə edir və sənin haqqında yaxşı danışanlar pis danışanlara özləri cavab verirlər. Marka vəkili adlandırdığımız bu tamaşaçı böyük rol oynayır. Məhsulları göndərmə paketlərinə yerləşdirib, yükü yollamağa tələsdiyiniz

zaman qarşılıqlı əlaqə yaratmaq üçün çatdırılması olmayan rəqibləriniz sizin yalnız kənardan izləyirlər.

Hər zaman sevdiyimizdən daha çox etibar etdiyimiz markalara üstünlük veririk. Etibar öz-özünə yaranır, qarşı tərəf inam yaratmaq üçün səy göstərir.

Istehlakçılar markaları tanımaq və markaların insanla bağlılığını hiss etmək üçün dünyani girməlidirlər. Onların alıştı sızdən asılı deyil. Bir restoranda aşbaz yaxşı bişirsə də, xidmət zəifdərsə, ofisənt nəzakətli deyilsə, yer temiz deyilsə, müştəri bir dəha gəlmir.

Şəffaf olmaq üçün bütün detalları bölüşmək lazım deyil. Məsələn, "bu paltarı 50 azn-e alırıq, 55 azn-e satırıq," deməyə ehtiyac yoxdur. Ancaq paltarı geydikdə qüsür olmamalıdır. Müştərilərinizi qaçırılmamalısınız. Paltarın mövcud olduğundan daha yaxşı görünməsi üçün kimyəvi maddələrdən istifadə edilməsi və ya fotosunun həqiqətdən uzaq olması da dürüstlük və şəffaflığa qarşı nümunələrdir.

Alici da, satıcı da insan olduğu üçün insanlıqdan uzaq heç bir marketinq davranışını sizin müvəffəqiyətə aparı bilməz. Bir marka insana sadıq olması üçün şəffaf olmalı və dürüst businessmen kimi qəbul edilməlidir. O zaman istehlakçılar bir ömrə boyu sizin tərk etməyəcəklər.

Nübar Lətifli

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" QSC-nin Müşahidə Şurasının ilk iclası keçirilib

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 11 fevral tarixli Sərəncamına əsasən yaradılmış "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Müşahidə Şurasının ilk iclası keçirilib.

Azərbaycan İnvestisiya Holdingində bildirilər ki, Müşahidə Şurasının sədri, maliyyə naziri Samir Şərifovun sədrliliyi ilə keçirilən iclasda

Müşahidə Şurasının və Cəmiyyətin idarə Heyətinin üzvləri iştirak ediblər.

Cəmiyyətin Müşahidə Şurasının sədri və üzvləri göstərilən etimada görə dövlətimizin başçısına minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Nazir Samir Şərifov vurğulayıb ki, "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Müşahidə Şurasının ilk iclasının dövlətimizin başçısının bu günlərdə açılışını etdiyi səhmdar cəmiyyətin yeni binasında baş tutması əlamətdar hadisədir. Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi ölkəminin ən qocaman şirkətlərdən biri kimi, zəngin və şərəflə bir yol keçib. 160 ildən artıq zəngin təcrübəyə malik şirkət öz parlaq tarixi boyunca hər bir mərhələdə milli iqtisadiyyatımızın inkişafına əhəmiyyətli töhfələr verib. Cəmiyyətin fəaliyyət coğrafiyası təkəcə Xəzər hövzəsi ilə məhdudlaşdırılmış, dönyaın bir çox tənənmiş ərazilərini, yüksəkənəkən bazarlarını əhatə edir.

Azərbaycanın Avropa ilə Asiya ara-

sında əlverişli coğrafi mövqeyi və Xəzərdən keçən beynəlxalq yüksəkənəkən təkmilləşdirilməsi qarşıda duran əsas çağırışlardandır.

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və daha da inkişafına yönəldilmiş addımların atılması Müşahidə Şurasının əsas vəzifəsidir. S.Şərifov əmin olduğunu bildirib

ki, Müşahidə Şurası QSC-nin idarə Heyeti ilə əməkdaşlıq müstəvisində çalışaraq qabaqcıl təcrübə və müasir idarəetmə çərçivəsində cəmiyyətin işində səmərəlliyyi artırmaq, onun idarə olunmasını müasir korporativ idarəetmə standartları nəzərə alınmaqla təkmilləşdirmək istiqamətində fəaliyyət göstərəcəkdir.

İclasda cəmiyyətin korporativ idarəetmə si-

steminin prinsipləri, Müşahidə Şurasının funksiyası və səlahiyyətləri ilə bağlı Azərbaycan İnvestisiya Holdinginin Baş icraçı direktorunun müavini Zaur Qurbanovun, cəmiyyətin fəaliyyəti üzrə aktual məsələlərlə bağlı işə "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin idarə Heyətinin sədri Rauf Veliyevin təqdimatları dinlənilib, Azərbaycan Prezidentinin müvafiq fərman və sərəncamlarından irəli gələn vəzifələrin icrasının təmin edilməsi məqsədilə həyata keçirilecek tədbirlərlə bağlı müzakirələr aparılıb.

Sahibkarlıqda yoxlamaların dayandırılması müddəti uzadıldı

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında" Qanunda dəyişikliyi təsdiqləyib.

BiznesMedia xəbər verir ki, "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda aşağıdakı dəyişikliklər edilib.

Dəyişikliyə əsasən, Azərbaycan Respublikası ərazisində sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamalar 2022-ci il yanvarın 1-dək dayandırılıb.

Qanuna aşağıdakı məzmunda 2.1-1-ci maddə əlavə olunub:

"2.1-1. Bu Qanunun 1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müddət başa çatıldıqdan sonra yoxlayıcı orqanlar tərəfindən sahibkarların yoxlamaların dayandırıldığı dövrəkə fəaliyyəti ilə bağlı plan üzrə (növbəti) və plandankənar (növbədənkənar) yoxlamalar (bu Qanunun 2.1-ci maddəsində göstərilən yoxlamalar isitsna olmaqla) aparıla bilməz."

Qanun 2021-ci il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

Azərbaycanda dəmir yolu ilə naqdar yüksəkənəkən hayata keçirilib?

Bu ilin yanvar-fevral aylarında Azərbaycanda dəmir yolu nəqliyyatı ilə 2,6 mln. ton yük, 300,5 min sərnişin daşınilıb.

Dövlət Statistika Komitəsindən verilən məlumatə görə, 2020-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə yük daşınmasında 10,6% artım, sərnişin daşınmasında isə 64,1% azalma qeydə alınıb.

Məlumatata görə, hesabat dövründə orta hesabla sutkada 384 vaqon yüklenib, 374 vaqon isə boşaldılıb.

"Sutka ərzində dəmir yolu Şimal istiqaməti üzrə 18,3 min ton, Qərb istiqaməti üzrə 3,4 min ton, Cənub istiqaməti üzrə isə 1 min ton yüklenmə işi yerinə yetirilib", - komitədən bildirilib.

Fed faiz qərarını açıqladı

ABŞ-in Mərkəzi Bankı funksiyasını yerinə yetirən Federal Ehtiyat Sistemi (FED) 2021-ci ildəki ikinci iclasının nəticəsinə əsasən növbəti dəfə uçot dərəcəsinə 0-0,25 faiz səviyyəsində saxlayıb.

Bu barədə nizamlayıcının rəhbərliyinin iclasının nəticəsinə dair məlumatda bildirilir. Qərar bir sıra mütəxəssislərin proqnozlari ilə üst-üstə düşür. Bəzi ekspertlər FED-in uçot dərəcəsini 0-0,25 faiz səviyyəsində saxlayacağına proqnozlaşdırırlar.

Federal Ehtiyat Sistemi 2022 və 2023-cü illərdə ABŞ-da inflasiyanın müvafiq olaraq 2% və 2,1% səviyyədə olacağını gözləyir.

FED-dən həmçinin bildirilib ki, 2022 və 2023-cü illərdə ABŞ-da ümumi daxili məhsul (ÜDM) müvafiq olaraq 3,3% və 2,2% artımı gözlənilir.

Xatırladaq ki, FED cari ildə yanvarın 27-də keçirilən ilk iclasında uçot dərəcəsini 0-0,25 faiz səviyyəsində saxlamışdı.

Qeyd olunurdu ki, komitə (Açıq bazarda əməliyyatlar üzrə) əmək bazarı şərtləri məşğulluğun maksimum qiymətləndirilməsinə uyğun səviyyələrə çatana qədər və inflasiya artımı 2 faiz olana kimi federal fondlar üzrə payın məqsədli diapazonu səviyyəsini 0-0,25% səviyyəsində saxlamaq niyyətindədir.

Azərbaycanın Rus İcması Pasxanı Şuşada keçirmək istəyir

Son günler siyasi partiyaların, jurnalistlərin, bloqerlərin və digər peşə sahiblərinin Qarabağa səfərləri təşkil edilir. İşğaldan azad edilmiş bölgələrə səfər edən şəxslər erməni vəhşiliyi ilə əyani fomada tanış olurlar.

Azərbaycanda qeyri-millətlərin nümayəndələri də yaşıyır.

Maraqlıdır, qeyri-millətlərin nümayəndələri Qarabağa getmək arzusundadır mı?

Azərbaycan Rus İcmasının sədri, Milli Məclisin deputati Mixail Zabelin Modern.az-a açıqlamasında bildirib ki, bu məsələ ilə bağlı onların da arzuları var: "2020-ci ilin oktyabrında ölkədə müharibə gedirdi. Rus icması olaraq Ordumuza dəstək üçün Türkiye, Azərbaycan və Rusiya bayraqları altında "Qarabağ Azərbaycandır" adlı avtovürüş keçirmişdik. Hələ həmin vaxtlarda Şuşada da bu cür tədbirlər keçirmək arzusunda olduğumuzu bildirmişdik".

Mixail Zabelinin sözlərinə görə, işğaldan azad edilmiş bölgələrə səfərlə bağlı onlara xeyli müraciət daxil olub: "Bildiyiniz kimi, mayda provaslavlın Pasxa bayramı olacaq. Qarabağ döyüşlərində iştirak edən qazilər, şəhid ailələri arasında milliyyətcə rus olan Azərbaycan vətəndaşları bize müraciət ediblər. Onlar Pasxa bayramını Şuşada keçirmək arzusunda olduğunu bildiriblər. Milli Qəhrəman Yuri Kovalyovun qızı Azərbaycanda Rus Gənclər Assosiasiyanın sədr müavinidir. Atası Birinci Qarabağ döyüşlərində qəhrəmancasına şəhid olub. Onunda qızı bizimlə birgə Şuşanı və digər işğaldan azad edilmiş torpaqları görmək istəyir. Təbii ki, səfərin həyata keçirilməsinə icazə verilən kimi Rus icması işğaldan azad edilmiş torpaqlara gedəcək. Tədbirləri keçirməkdə məqsədimiz dünyaya mesaj xarakteri daşıyır. Dünya görüsün ki, Azərbaycanda yaşayan hər kəs dinindən, irqindən asılı olmayıaraq eynihüquqlu vətəndaşdır. Biz dünyaya bir daha bəyan etmək istəyirik ki, Azərbaycanda yaşayan digər millətlər öz bayramlarını qeyd edə bilirlər.

Azərbaycan həmişə çoxmillətli dövlət olub. Bütün xalqlar burada firavan, məhrəban və dostluq şəraitində yaşayırlar. Müasir dövrdə bu cür mədəni yaxınlıq elaqələri multikulturalizm adlandırlı. Lakin Azərbaycan hər zaman multi-kultural dəyərlərə hörmətlə yanaşır. Ona görə də digər millətlərin də adət-ənənələrini, bayramlarını bir yerde qeyd edərək, qoruyub saxlayır. Bu bizim sərvətimizdir. Cənab Prezidentin də vurğuladığı kimi, Şuşa bizim mədəniyyət mərkəzimizə çevriləcək və həmin mərkəzdə Azərbaycanda yaşayan ruslar da öz bayramlarını keçirəcək. Böyük sevgi və məhəbbətlə bayramımızı Şuşada keçirmək istərdik. Qarşidan Novruz bayramı gəlir. Bu münasibətlə bütün azərbaycanlıları təbrik edirəm. Eyni zamanda, bu Novruz bayramı qələbənin ilk Novruzudur. Azərbaycan xalqına firavənlilik arzulayıram. Tonqallarınız hər zaman gur yansın".

Şuşa Qala divarının bərpası layihəsinin ilk mərhələsi yekunlaşıb

Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi tərəfindən Azərbaycanın xüsusi tarixi, mədəni və strateji əhəmiyyətə malik olan şəhəri - Şuşanın bərpası və yenidən qurulması, şəhərə yenidən həyatın qaytarılması və onun gələcək inkişafının təmin edilməsi məqsədi ilə zəruri planlaşdırma və layihələndirmə işlərinə başlanıb.

Komitədən "Unikal"a verilən məlumatə görə, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən ölkənin mədəniyyət paytaxtı elan olunmuş Şuşanın hazırlanacaq baş planının əsas prioritətlərindən biri şəhərin olduqca zəngin tarixi-memarlıq ərsinin, əsrərlərə formalılmış tarixi simasının qorunub saxlanmasıdır. Bu istiqamətdə Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin ilin əvvəlindən aidiyyəti qurumlarla, yerli və xarici ekspertlərlə əməkdaşlıq edərək təşkil etdiyi önemli layihələrdən biri Şuşanın Qala divarlarının bərpası və konservasiyası layihəsidir.

Bu layihənin birinci mərhələsi - Şuşanın XVIII əsr ölkə əhəmiyyətli tarix və mədəniyyət abidəsi olan Gəncə qapısının konservasiyası və Qala divarlarının işğal nəticəsində dağılmış və əhəmiyyətli dərəcədə zədələnmiş, Gəncə qapısının etrafındaki hissəsinin bərpası və konservasiyası uğurla başa çatdırılıb.

Şuşanın Qala divarlarının və Gəncə qapısının bərpası layihəsinə Komitə tərəfindən məsləhətçi qismində Avstriyanın dünyaca məşhur restavrasiya şirkəti olan və 2010-cu ildən etibarən Azərbaycanda Qız Qalası, Məhəmməd Məscidi və bir sıra digər dünya və ölkə əhəmiyyətli

abidələrin bərpa və konservasiyasını həyata keçirmiş "Atelier Erich Pummer GmbH" şirkətinin rəhbəri Eric Pumer cəlb edilmişdir. Bərpa və konservasiya layihəsi bu sahədə ixitisələşmiş yerli "Conco" (Konko) QSC tərəfindən həyata keçirilir. Görülən işlər abidənin arxiv materiallarına uyğun olaraq orijinal görünüşünün bərpa olunması üçün müvafiq texnologiyalar və materiallardan istifadə olunaraq aparılıb. Həmçinin, layihənin növbəti mərhələsinə hazırlıq işləri çərçivəsində müasir texnologiyalardan istifadə edilərək Şuşa Qala divarlarının üçölçülü (3D) modelinin yaradılması üçün lazer skaner cihazı ilə çəkilişlər və müayinə aparılmışdır ki, hazırlanmış model layihələndirmə və bərpa prosesinin daha səmərəli və yüksək dəqiqliklə aparılmasına imkan verir.

Bərpa işlərinin başa çatmış birinci mərhələsində Qala divarlarının və yüksək memarlıq xüsusiyyəti

ətləri ilə seçilən Gəncə qapısının daşları son illər ərzində tətbiq edilmiş yad sement-qum təkbili suvaq qatından təmizlənmiş, beynəlxalq konservasiya standartlarına uyğun olaraq daşların tikişlər əhəng-qum məhlulu ilə doldurulmuşdur. Qapının xarici tağının yuxarı səmti, həmçinin, Qala divarlarının dörd zədələnmiş hissəsi, kontrforsun dağıdılmış tərəfi, Qala divarlarının fasad hissəsində müdafiə məqsədilə tüfəng atəsi üçün nəzərdə tutulmuş 9 mazgal bərpa edilmişdir. Eyni zamanda, Qala divarlarının gözətçi qülləsinin altındakı zırzeminin divarları və köməkçi otağı da sement-qum suvağından temizlənərək əhəng-qum məhlulu ilə doldurulmuş, iki gözətçi qülləsi arasındaki divarın bütün perimetri üzrə yuxarı etəyinə eyni səviyyə verilmiş, divar üzərində yad yazıları təmizlənmişdir. Tarixi abidənin xarici və daxili həyətlərində mövcud olan yad metal elementlər də demontaj edilib, esgər yoluñun bir hissəsi təmizlənərək bərpa olunub.

"Bununla yanaşı, Şuşa şəhərinin Qala divarları üzərində vaxtilə mövcud olmuş, lakin Ermənistən Silahlı qüvvələri tərəfində işğal dövründə sökülmüş məşhur "Şuşa" yazısı da yenidən bərpa edilmişdir. Bu məqsədə Komitənin tabeliyində fəaliyyət göstərən Bakı Dövlət Layihə İnstitutunun mütəxəssisləri tərəfindən yüngül metal konstruksiya əsaslı və Qala divarlarına hər hansı təhlükə və xələl gətirməmək şərti ilə layihələndirilmiş və alüminiumdan istehsal olunmuş "Şuşa" yazısı tarixi yerində quraşdırılıb", - komitədən bildirilib.

Daha iki küçə əsaslı təmir edilib

Vətəndaşların gedis-gelişinin təmin olunması məqsədi ilə Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi (AAZYDA) tərəfində Xəzər və Suraxanı rayonları ərazisində kompleks tədbirlər həyata keçirilir.

AAZYDA-dan "Unikal"a verilən məlumatə görə, sözügedən rayonların Bine qəsəbəsi və Südçülük soxoxu yaşayış massivində 2 küçənin əsaslı şəkildə təmiri aparılaraq yekunlaşdırılıb.

Məlumatə görə, işlərin aparıldığı Elmir Orucov və Xəqani küçələrində zəruri yerlərdə deformasiyaya uğramış yararsız qrun qazılıb çıxarılib, əks dolgu işləri aparılmaqla kipləşdirme işləri görüllüb, küçələr profile salınıb, optimal qum-çinqıl qarışığından yol əsası işlənilib və bunun ardınca asfaltlanma işləri aparılıb.

Qeyd edək ki, sözügedən küçələrin uzun müddət əsaslı şəkildə təmir olunmadan istismar olunması nəticəsində hər iki yol boyu çalalar və çökəmələr əmələ gəlmişdir. Bu isə gedis-gelişdə problemlərə səbəb olur, yol örtüyü deformasiyaya uğradığından hərəkətin rahat və təhlükə-

sizliyini təmin etmirdi.

Uzunluğu 370 metr, eni isə 6 metr olan Xəqani küçəsinin təmiri zamanı ilk növbədə cıraklı gölməçələrin qurudulması və küçə boyu müvafiq təmizləmə işlərinin aparılması həyata keçirilib. Daha sonra tərtib olunmuş qrafikə uyğun və texnoloji ardıcılıqla aparılan təmir-tikinti işləri çərçivəsində lazımi materialdan istifadə edilərək 20 sm qalınlığında yeni yol yatağı, optimal-qırmadaş qarışığından isə yol inşası işləri aparılıb. Bunun ardınca küçəyə yeni asfalt-beton örtüyü döşənib.

Təmir edilən Elmir Orucov küçəsinin uzunluğu 790 metr, ortalamə eni isə 6 metrdir.

Yenidənqurma işləri çərçivəsində küçə boyu yararsız qrun qazılıraq çıxarılib, əvəzinə yararlı material tökülrək kipləşdirilib və yeni yol yatağı hazırlanıb. Ardınca əsasın alt layı karxana çinqılı, üst layı isə qum-qırmadaş qarışığından istifadə edilərək tikilib və yeni asfalt-beton örtüyü döşənib.

İlk növbədə, örtüyünün vəziyyəti qənaətbəxş olmayan, həmçinin torpaq əsaslı və çinqıl örtüklü olan qəsəbədaxılı küçə və yollarda təmir-bərpa işləri həyata keçirilir. Bütün bu işlər isə Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin rəhbərliyinin birbaşa nəzarəti altında aparılır.

Ümumilikdə, Xəzər və Suraxanı rayonları üzrə təmir-bərpa işlərinin görüldüyü küçələr vətəndaşların əsas istifadə etdiyi yollar olduğu üçün bu işlərin aparılması gedis-gelişin rahatlaşmasına gətirib çıxarıb.

Növbəti mərhələlərdə agentlik tərəfində sözügedən rayonlar üzrə digər küçə və yollarda da təmir işlərinin aparılması nəzərdə tutulur.

44 günlük Vətən Müharibəsində qazqandığımız qələbənin hər saniyəsi şəhidlik zirvəsinə ucalan qəhrəmanlarımızın canı-qanı bahasına başa gəlmışdır.

Onlardan biri də Şəhid Fəriz Həsənovdur. Onun həyat yoldaşı Əzizə Həsənova tikinti materialları satılan mağazada satıcı ilə yaşadığı ibretamız və bəlkə də çoxlarına örnək olacaq hadisəni paylaşır.

"Unikal" həmin yazını təqdim edir: "Bu gün evdə bəzi görüləsi işlər var idi. Buna görə də lazım olan avadanlığı almaq üçün xirdavat mağazasına getməli oldum. Ora da ən çox kişilər gedir axı, qadın-

üzümə baxırdı diqqətlə nəsə məyus bir formada. Ödenişin nə qədər edəcəyini soruşdum, məbləği cədi.

Pulu ödəyəndən sonra dayı mənə dedi: "Qızım, olar sənə bir sual verim? "Dedim "buyur, dayı". "Bunları nə üçün alırsan, mismarin ölçüsü olur, silikon kley verdim sənə, amma nə yapışdırmaq üçün lazımdı? Yəqin, evdə yoldaşın iş görür, o bilər mismarin ölçüsünü filan, yəni ona görə deyirəm ki, səhv olmasın, əziyyət çəkib geri qaytarma bir də. Zəng vur, soruş, mən də bilim sənə nə verirəm, qızım", - deyə dayı məni vadə edirdi ki, zəng vurum bu dünyada olmayan yoldaşıma.

"bala, bir dəqiqliq gözle". Gözlədim.

Özünü pis hiss etdiyini anladım. "Yaxşısınız, dayı?" - deyə sual verdim. "Yaxşiyam, narahat olma, qızım", - dedi. Əlini atdı kassaya, ödədiyim pulu geri qaytardı mənə. "Bu nə deməkdir, dayı? Niye qaytardınız mənə pulu?" - deyə sual verdim. "O pul ödənilib, qızım" deyə cavab verdi.

Anlamadım mən də, düşündüm ki, yəqin, kimsəsiz olduğumu hiss edib, pis olub. Pulu özünə qaytardım ki, "yox, dayı, çox sağ olun, özüm ölməmişəm ki, kimse ödəsin".

Düyü, pisime geldi bir az.

Şəhidin xanımına edilən bu hərəkat hər kəsi duyğulandırdı

İar iki halda gedir, ya yoldaşı ilə nə isə seçmək üçün, ya da mənim kimi çaresız halda "evin kişi" də, qadını da mənəm" deyib, məcbur olur kişi işlərini görmək üçün lazım olan əşyaları gedib alsın.

Nə isə, getdim mağazaya, qapını açdım, içəri daxil oldum. İçəridə bir yaşılı qadın var idi, yoldaşı ilə işıqlara baxırdılar, seçirdilər. Qalanları kişilər idi. Hərə bir ustaya gəlib, siyahı gətirib, nə lazımdısa, deyirlər satıcıya, o da təşkil edir. Satıcı da 60 yaşlarında ağısaqqal bir dayı idi. Yənində da köməkçisi 18-20 yaş aralığında bir oğlan uşağı idi.

Nə isə, növbə mənə çatdı. "Buyur, qızım, nə lazım?" - deyə satıcı dayı məndən soruştu. "Dayı, mənə evdə iş görmək üçün bəzi alətlər lazımdı" dedim və davam etdim: "Çəkic, silikon kley tapancaşı ilə, kəlbetin, mismar və s.", - lazım olanları dedim... Dayı onları yiğdiqca

Nə edim, necə deyim ona ki, mənim yoldaşım bu dünyada deyil, ağısaqqal, evin kişişi də qadını da özüməm, yoxsa mən nə gəzirdim burada?..

Qürurum imkan vermədi ki, ona "yoldaşım yoxdu, Şəhid olub, bütün öhdəlikləri mənim ciyinlərimə buraxıb, bütün işi özüm görürəm" deyim.

Yalandan telefonu qulağıma tutdum, guya ki, zəng edib soruşuram. Yaxşı ki, mismarin ölçüsünü o anda yadına sala bildim. Dayı, sən demə, hiss edibmiş, tanıybmiş məni, amma bürüze vermirmiş. Xülaşə, bu dünyada olmayan Farizimlə yalançı danışığımı bitirdim. Dədim, "dayı, 50-lük mismar lazımdı, kley də aboyun qıraqlarını yapışdırmaq üçün".

Dayı başa düşdürüünü işarə edib gedib dediyimə uyğun gətirdi lazım olanları. Çıxanda gördüm, dayı nəsə bir telefonuna baxır, bir mənə, ağısaqqalın gözləri dolub. Dedi

Dayı, pulu götürdü, amma heç nə demədi. Üzümə baxmaq istəmirdi nədənsə. Mən də pis oldum, öz-özümə qəher məni boğdu ki, Allahım, mənim kimsəsizliyim bu qədərmi bəlli olur? Axi mən bürüze verməməyə çalışıram.

Birdən, dayı başı şöbbətə ki, "bala, bir şey deyim sənə. Mən səndən mismarin ölçüsünü filan özüm qəsdən soruşdum ki, görün necə deyəcəksən. Telefonu yalandan qulağına tutdun, özünüzünə danişirdin. Hiss elədim bunu. Səni mən tanıyıram, qızım. Çəkilişlərde görmüşəm. Bayaq telefonumu ona görə götürdüm ki, bir də baxım, görün həmin çəkilişdəki qızsanmı, yoxsa oxşatmışam? Həmin qız imişsən, Şəhid Farizin yoldaşı. Sən təkliyini hiss etdirmək istəmedim, qızım. Sənə sözüm yoxdu", - deyə gözləri dolmuş halda başını aşağı saldı.

Bu sözər mənə bir ox kimi dəydi. Elə pis oldum ki... "Ağlamayacam" dedim. Nə fayda. Onda gördüm ki, göz yaşlarım hicabımı isladıb artıq. Necə pis olmuşamsa, göz yaşlarım məndən ixtiyarsız öz bəndini qırıb. Üzümü çevirib gözlərimi sildim, ağladığımı görməsin. Sağollasıb mağazadan uzaqlaşdım, gəldim evə. Xeyli də evdə aqlamışam, çöldə üreyimi boşalda bilmədiyimə görə divarlardı mənim sirdəşim. Dərdimi onlara danışıb ağlayıram.

Bir az özümə gəldim. Selefəni açdım ki, işimə başlayıım və orada gördükərlərim məni yenidən yıldırı. Ödədiyim pul və üzərində "yoldaşınız pulu ödəyib, qızım" yazılmış bir kağız parçası... Dünyam yenidən yıldırı sanki. Onu görəndən sonrakı halım, yəqin ki, hər kəsə məlumdur..."

Ağalar Vəliyev qazi və aztəminatlı ailələrə bayram sovgatı göndərdi

Milli Məclisin deputati Ağalar Vəliyev 97 sayılı Goranboy-Ağdam-Tərtər Seçki Dairəsinin seçicilərinə Novruz Bayramı münasibətlə təbrik ünvanlayıb.

Unikal.org-un məlumatına görə, təbrikdə qeyd olunur ki, 2020-ci il müstəqilliyinin ən qüdrətli dövrünü yaşıyan Azərbaycan Respublikasının çağdaş tarixinə zəfer ili kimi qızıl hərflərə yazılıb.

Möhtərəm Prezidentimiz, Müzəffər Ali Baş Komandanımız İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 44 günlük Vətən Müharibəsində böyük qələbə qazanılıb, işğal altında olan torpaqlarımız azad olunub və ölkəmizin ərazi bütövlüyü təmin edilib. Bu möhtəşəm qələbə Azərbaycanın böyük siyasi, diplomatik və hərbi uğurudur.

Bilavasitə cəbhə bölgəsində yerləşən Goranboy, Ağdam və Tərtər rayonlarının hər zaman dövlətimizə sədəqəti ilə seçilən sakinləri məhərəbə dövründə istər ön, istərsə də arxa cəbhədə fədakarlıq göstərərək qələbəmizin əldə olunmasına öz layiqli töhfələrini verib və onlardan bir çoxu hərbi əməliyyatlar zamanı şəhid olub.

Xalqımız tərəfindən bu bayram günlərində Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçən qəhrəman şəhidlərimizin ölməz xatirəsi minnətdarlıqla yad olunur və igid qazilərimizə şəfa dilənir.

Millet vəkili bir daha Vətən Müharibəsində qələbə, eləcə də Novruz Bayramı münasibəti ilə seçicilərinə səmimi təbriklərini və xoş arzularını yetirib. Deputatın ofisində daxil olan məlumatə əsasən Ağalar Vəliyevin təşəbbüsü ilə bayram münasibətlə xüsusi karantin rejiminin tələbləri nəzərə alınmaqla 97 sayılı Seçki Dairəsinə daxil olan Goranboy, Ağdam və Tərtər rayonlarının yaşayış məntəqələrindən 1 000-ə yaxın şəhid, qazi, əlil və aztəminatlı ailəyə təbrik açıqları ilə birgə bütün zəruri ərzəq məhsullarından ibarət bayram sovgatları çatdırılıb.

Seçicilər onlara göstərilən diqqət və qayğıya görə ölkə rəhbərliyinə minnətdarlığını ifadə edib və bu kimi aksiyaların bundan sonra da mütəmadi olaraq davam etdiriləcəyi onlara bildirilib.

Hərbi hospitalın yoluxucu xəstəliklər bölməsinin açılışı oldu

Azərbaycan müdafiə naziri Zakir Həsənov hərbi tibb müəssisələrində həyata keçirilən tikinti-quruculuq işlərinin davamı olaraq hərbi hospitalın əsaslı təmir edilən yoluxucu xəstəliklər bölməsinin açılışında iştirak edib.

Bu barədə "Unikal" a Müdafıə Nazirliyindən məlumat verilib. Açılış mərasimində qeyd edilib ki, Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin tapşırığına əsasən Azərbaycan Orduşunun şəxsi heyətinin sağlamlığının qorunması istiqamətinə həyata keçirilən məqsədönlü tədbirlər davam edir, hərbi hissələrdə müasir standartlara cavab verən tibbi infrastruktur yaradılır.

Yoluxucu xəstəliklər bölməsindəki şəraitlə tanış olan Müdafiə naziri manipulyasiya və diaqnostika otaqları, intensiv terapiya palatası, yarım boks və tam boks tipli palatalar, nəzaretən qalan xəstələr üçün ayrılmış palata və xəstələrin qəbulu otağına baxış keçirib.

Bildirilib ki, inkişaf etmiş ölkələrdə istehsal edilən ən müasir tibbi avadanlıqlarla təchiz edilən bölmədə hərbi qulluqçuların müalicəsi üçün hər cür şərait yaradılıb.

Sonda Müdafiə naziri tibb xidmətinin daha da təkmilləşdirilməsi ilə bağlı müvafiq göstərişlər verib.

Vətən Müharibəsi bizim 30 illik yurd-torpaq həsrətimizə son qoydu və əslində isə ən böyük xəyallarımızı gerçəkləşdirdi. İkinci Vətən Müharibəsi bizlərə həm Vətəniniñin işğal altında olan parçasını qaytardı, həm də milli birlik hissəmizi gücləndirdi. Təbii ki, asan olmadı...

Torpaqlarımızın azad edilməsi uğrunda şəhid olduğunu, qazi olduğunu... Amma düşmənimizin mifini məhv etdi... Bütün itkilerimizə baxmayaraq, məglub edilməzdə də olduq...

O, şəhid və qazilərimiz bizləri zəfərə daşıyan, əbədiyyətə qovuşdurmuş ve yeni nəslə müzəffər bir dövlət bəxş edənlərdir...

O zəfəri, qalibiyəti bizə bəxş edənlərdən biri də Zaqtala rayonu Lahic kəndindən olan şəhid Məmmədov Vüsal Nəsib oğludur. Gəlin, bu Vətən fədaisi ilə Sizi tanış edək...

...Zaqtala rayonu Lahic kəndinin girəcəyində Bakı-Balakən magistral yolunun kənarında, iki möhtəşəm portret quraşdırılıb. Həmin portretlərdən iki nəfər, həmin kəndin fədakar oğlu, möhtəşəm baxışlarla etrafı seyr edirlər. Hər bir kəsə bu portretlərin öündən keçəndə Lahic kəndinin igid, şəhid oğulları Vətən müharibəsinin Qəhrəmanı Kapitan Xüsusi Təyinatlı Dəstəsinin manqa komandiri olmuş, İsmayıllı Məhəmməd oğlu Səmədova və respublikanın tanınmış idmançısı olmuş, rinqi döyüş meydəni ilə dəyişmiş Vüsal Nəsib oğlu Məmmədova dəfələrlə min rəhmət oxuyurlar, ruhunuz şad olsun və Sizin kimi mərd oğulları böyüdən valideynlərə min alqış deyirlər...

Elə Lahic kəndinin içərisində "Şəhidlər Xiyabanı"nda, Birinci Qarabağ Savaşında həlak olan şəhidlərin sırasında İsmayıllı və Vüsalın uyuduğu qəbirləri bir-biri ilə yanaşıdır. Bütöv Zaqtala eli onları tez-tez böyük fəxarətlə yad edirlər və anırlar... Vətənimizin azadlığı, dincliyi, sabitliyi, bütövlüyü uğrunda şirin, gənc canlarını mərdi-mərdən qurban verən bu kişi qeyrətli, cəsurları... Söz yox ki, bu igidlərdən, fəxrlerimizdən, nadir hərbçi kimi yetişmiş, Xüsusi Təyinatlıların ulduz kimi parıldayan, ölməzliyə qovuşan İsamıllı Məmməd oğlu Səmədovun qəhrəmanlığından səhbət açmışq, qısa şərəflə həyatını vərəqləmişik...

Lahic kəndinin 2-ci şəhid balası Vüsal Məmmədov barendə səhbət açmaq, onu elimizə və xalqımıza tanıtmaq, onun necə vətənpərvər oğul olmağından danışmaq bizim üçün çox qürurvericidir. Çünkü, o, Vətən Müharibəsindən gizlədərək, ya xəstə kimi, ya da qüsurlu bir şəxs kimi döyüş bölgələrində gizlədən şirin balalara əzizləyən onlara hərb biletini satın alan valideynlərinə, həmin Vətən və Ana simasını anlamayan, dərk etməyən, onlara saxta sənəd verən məmurlar və həmin qorxaq cavanlara iibrət dərsi verəcək, düşmənə qarşı mübarizə aparıb...

...Vüsal, elə indi onun uyduğu qəbristanlıq yolunda yerləşən həyətdə dünyaya göz açıb və böyüyüb, boy-aşa çatıb... Nəsib bəyin və Səbinə xanımın ailəsində uşaqlıqdan çox təbiyeli, ağılli, zəhmətsevər, sağlam

mühitdə böyüyüb. O, 1998-ci ilin mart ayının 15-də Lahic kəndində Məmmədovlar ailəsində dünyaya gəlib. Onlar 2 qardaş olublar... 1996-ci il təvəllüdü Daşqın və Vüsal... O, da böyük qardaşı kimi Lahic kəndindəki Birinci Vətən Müharibəsində həlak olan Qoca Qocayev adına tam orta məktəbini əla qiyətlərle bitirib-2014-cü ildə. Vüsalın uşaqlıqdan arzusu güclü idmançı və təcrübəli məşqçi olmaq olub. Buna görə də, hələ orta məktəbdə oxuduğu zaman idman və hərb fənnlərə meyl göstərib. Keçirilən yarışlarda feallığı sevilib. Şəhidin anası hələ də, göz yaşları qurumayan, oğlu şəhid olandan sonra, özüne təselli və yer tapa bilməyən Səbinə xanım Feyzulla qızı Məmmədova deyir ki, oğlu Vüsal

yolunu seçmişdi..." Səbinə xanım söylədiyinə görə oğlu Daşqın Azərbaycan Dövlət Tibb Universitetini bitirmişdir. Universiteti bitirdikdən sonra o, müxtəlif hərbi hospitallarda çalışmış, Vətən Savaşı zamanı isə yüzərlə yaralı hərbiciyi xilas etmişdir...

Rinqdə, həm də qanlı döyüş meydənında əsil şücaət göstərən Vüsal Nəsib oğlu Məmmədov 2015-ci ilin aprel ayında Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin həqiqi hərbçi xidmətə çağırılıb. Şəhidin atası Nəsib Məmmədovun söylədiyinə görə, isə oğlu həqiqi hərbçi xidmətini Müdafiə Nazirliyinin Tovuz rayonunun Muncuq kəndində yerləşən "N" sayılı hərbçi hissədə nümunəvi hərbçi xidmət keçirib. O, əlaçι əsgər kimi əsgərlükde snayper atıcı ixtisasına yiyələnib. Vüsalın

və Ümumittifaq turnirlərində iştirak etmişdir. Həmin yarışların əksəriyyətində geləcəkdə daha mötəbər yarışlarda iştirak etmek arzusu ilə yaşamış oğlum qalib gəlmışdır. Hətta o, Beynəlxalq turnirdə iştirak edən Vüsal rinqdə dünyadan ən tanınmış idmançıları ilə mübarizə aparmış və onların dizini yere çökdürmüştür... Idman sahəsində-rinqlədə qalib gələn şəhid bələd 20 sentyabr 2020-ci il tarixdə başlanan Vətən Müharibəsində də döyüş mövqelərində də erməni faşistlərinə "dərs" verib...

Və... üç rəngli Azərbaycan bayrağını rinqdə olduğu kimi işğaldan azad olunmuş ərazilərdə dalgalandırmaq üçün xüsusi hünər göstərmişdir..."

...Qeyd edək ki, bu günlər şəhidlik zirvəsini fəth etmiş və

tarixində sonuncu dəfə oğlu onlarla telefonla danışıb: "O, qısa danışdı, danışığından narahatlıq, yorğunluq hiss olunurdu. Həmin vaxtlar Hadrut uğrunda qızığın döyüşlər gedərdi..."

Yenə də, "Ana nigaran qalmayı, narahat olmayan tezliklə sağ-salamat, xoş xəberlər geri döneyəcəyik, Sizin yanınızda olacağam... Növbəti təsəlliverici sözlər... Amma əziz oğlumuz geri döndü, üç rəngli bayraqa bükülmüş tabutda..." deyə, Səbinə xanım əlavə etdi...

...Hadrutun azad olunması uğrunda son döyüşdə 70 nəfər Vətən fədaisi düşmənin sayca dəfələrlə canlı qüvvəsi ilə savaşdılar... Həmin döyüşdə mərd oğullarımızdan cəmi 10 nəfər sağ qaldı və onlarında əksəriyyəti yaralı vəziyyətdə... Oktyabrın 14

Rinqdə də, döyüş meydanında da qalib galan - Şəhid Vüsal Məmmədov

məktəb yaşlarından, onlara həm ev işlərində, həm də təsərrüfat işlərində yaxından köməklik göstərilib və hətta ev də, həyət-bəcada, səliqə-səhman yaratmaqdə biz valideynlərin yardımçısı olub... Orta məktəbdə oxuyanda oğlunu, səliqə-səhmanlığı, köməkliy ilə, xoş-müləyim xasiyyəti ilə seçilmişdi. Müəllimlər heç vaxt şikayət etməz, ancaq onun haqqında xoş sözələr deyirdilər. Onlar Vüsalın idmandan qazanlığına nailiyətlərdən ürək dolusudan danışardılar... O, uşaqların sevimli dostu idi, balacalarca idmanın bütün sirlərini öyrətməye çalışırdı. Məktəb illərində daima çox bilikli olmağa çalışardı - deyə Səbinə ana oğlu barədə səhbətinə davam etdirdi. "Vüsal həm də çox vətənpərvər idi. Tez-tez evimizin yanında, qəbiristanlıqda uyuyan şəhidlərin qəbirlərini ziyarət edərdi. Onda düşmənə qarşı qısa hissə uşaqlıqdan oyanmışdı... Vüsal da xanın düşməndən tezliklə qısa alacağına inanırdı... Böyük oğlum Daşqın da hərbçilərin sağlamlığının keşiyində dayanmaq

atası deyir ki, oğlu Ermənistan Respublikası ilə həmsərhəd olan Tovuz rayonunda əsgərlükde olan zaman bir neçə dəfə onuna görüşə gediblər. Əsgər yoldaşları arasında xüsusi seçilən Vüsalın komandirləri onun hərbçi xidmətindən həmişə razılıq ediblər. Atasının bildirdiyinə görə Vüsal Məmmədov xidməti dövründə daimi düşmən qonşu ilə sərhəddə yerləşən posplarda bizim sabitliyimizi qoruyub. O, eyni zamanda hərbçi hissədə keçirilən hərbçi təlimlərdə və idman yarışlarında xüsusi fəallıqla seçilib...

Nəsib kişinin söylədiklərindən: "Oğlum şərəf və vicdanla hərbçi xidmətini başa vurduqdan sonra da boş vaxtlarını səmərlə keçirmişdi. Bakı şəhərində tikinti sahələrində işləməklə yanaşı, "qaydasız döyüş" idman növü üzrə məşqələrini mütemədi davam etdirib. Bu idman növündə püxtələşərək də təcrübə toplayıb... Sonradan bildik ki, Vüsal Bakıda işlədiyi dövrde "qaydasız döyüş" növü üzrə respublika, Bakı birinciliklərində, Beynəlxalq

-də gedən döyüşlərdə şəhid olanlardan biri də, Zaqtalanın fədakar oğlu, Vətən fədaisi Vüsal Nəsib oğlu Məmmədov da oldu. O, bu dəfə bir qalib idmançı kimi rinqdə olduğu kimi, döyüş meydənında da öz canı və qanı ilə Qələbə zəfəri bayrağını qaldırdı. Bizim el oğlunun azad olunmuş üç rəngli bayraqlarının canlanmasında böyük hünərvəlik göstərdi, tarix boyu təkrar - təkrar xatırlamasaq, əfsanələrə, xatırələrə çevriləcək bir hünərvərlik...

...Əlbəttə ki, Vüsal Məmmədov faşist xisəltli, xain düşmənin mövqelərimizə atdığı mərmidən, aldığı yaralardan dünyasını dəyişdirdi, əbədiyyətə qovuşduğunu eşidəndə ana fəryad qopardı. Ata qüssələndi, əzizləri, qohum-eqrəbaları, dostları, yasa batıdlar...

15 oktyabr 2020-ci il tarixdə isə Vətən Müharibəsində qəhrəmanlıqla həlak olan, sağlığında "qaydasız döyüş" idman növü üzrə dəfələrlə qalib olmuş və döyüşlər zamanı xüsusi şücaət göstərərək, hələk olmuş Vüsal Nəsib oğlu Məmmədov rayon ictimaiyyətinin müşayişi ilə son mənzile yola salındı... Növbəti xalqın xilaskarı, qəhrəman kimi... "Qəbriniz nurla dolsun, Ruhun şad olsun, Zaqtalanın hünərvər oğlu... Vüsal Nəsib oğlu!"

Prezidentin sərəncamı ilə Vüsal Məmmədov ölümündən sonra "Vətən uğrunda" və "Cəbrayılın azadlığı uğrunda" medalıları ilə təltif olunub.

...İndi Lahic kəndinin girəcəyindəki şəhidlərin uyuduğu xiyabanda qara mərmərlə baş daşından cüssəli, genç, iti baxışları, mərd, dönməz Vüsal Məmmədov baxır... Bir vaxtlar o, özü bu xiyabanda uyuyan Birinci Qarabağ Savaşının şəhidlərinin gəlirlərini ziyarət edərdi... İndi isə... Vüsalın özünün qəbrini... Vətən xilaskarını ziyarət edirlər...

**Elman Məliyev
Azərbaycan Jurnalistlər
Birliyinin üzvü**

Ölkəmizdə mədəniyyat sənayelarına fiziki mahdudiyatlı insanların cəlb olunması gündəmdədir

Martin 15-də Milli Xalça Muzeyində Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyi və "British Council"ın (Britaniya Şurası) birgə təşkilatçılığı ilə "Muzeylərdə müyəssərlik və inklüzivlik" mövzusunda onlayn treningin iştirakçılarına sertifikatların və "Şekspir xalçalarında" adlı müsabiqənin qaliblərinin eskizləri əsasında toxunan xalçaların təqdimat mərasimi keçirilib.

Milli Xalça Muzeinin direktoru Şirin Məlikova çıxışında müasir dövrde hər bir muzey üçün ən önemli məsələlərdən biri milli irs nümunələri kolleksiyaları haqqında məlumatların hamı üçün əlçatan olması, inklüziv mühitin yaradılması olduğunu bildirib: "Xalça Muzeini inklüzivliyi diqqət mərkəzində saxlayır. Bakıda və regionlarda fəaliyyət göstərən muzey və qoruqların əməkdaşlarının iştirakı ilə keçirilən "Muzeylərdə müyəssərlik və inklüzivlik" mövzusunda onlayn trening bu mənada əhəmiyyətli layihədir".

Mərasimdə çıxış edən mədəniyyət naziri Anar Kərimov Azərbaycan və Böyük Britaniyanın uzun illərdə bir çox sahələrdə əməkdaşlıq etdiyi diqqətə çatdırıldı. Böyük Britaniyanın xarici ölkələrlə elmi-mədəni əlaqələrini təşkil edən əsas təşkilat olan "British Council"ın Azərbaycanda da aktiv fəaliyyət göstərdiyini söyləyen nazir Mədəniyyət Nazirliyi və bu qurumun bir çox layihələrdə birgə əməkdaşlıq etdiyi, "Muzeylərdə müyəssərlik və inklüzivlik" mövzusunda treningin də bu əməkdaşlığın daha bir göstəricisi olduğunu vurğulayıb.

Anar Kərimov bildirib ki, Azərbaycan müasir dövlət və rifahlı cəmiyyət quruculuğu yolunda mühüm tarixi nailiyyyətlər əldə edib, sosial

dövlət statusunu daim gücləndirib, hər bir vətəndaşının, o cümlədən əlliliyi olan vətəndaşlarının sosial rıfah halının yaxşılaşdırılmasını təmin etmək məqsədilə davamlı iş aparılır: "Ölkəmizdə təhsil və mədəniyyət sahəsi inklüzivlik üzrə ilk sıralarda qərarlaşır. Mədəni sənayelərə fiziki qüsurlu insanların cəlb olunması qarşıda duran prioritet məsələlərdəndir. Bu məsələlərdə biz gələcəkdə də "British Council"ın təcrübəsinən faydalanaçaqıq. Azərbaycan muzeylərində dünya praktikasına əsaslanaraq fiziki məhdudiyyətli insanların rahat və maneəsiz hərəkəti, eksponatlar haqqında məlumatları əldə edə bilmələri üçün bir çox inklüziv layihələr müvəffəqiyyətlə həyata keçirilib".

Layihəyə dəstək olan təşkilatlara minnətdarlığını bildirən nazir "British Council", Milli Xalça Muzeyi və Azərbaycan Rəssamlıq Akademiyasının birgə təşkilatçılığı ilə 2016-ci ildə Vilyam Şekspirin anadan olmasına 450 illiyinə həsr edilmiş "Şekspir xalçalarında" adlı müsabiqənin qaliblərinin eskizləri əsasında toxunan xalçaların Xalça Muzeinə hədiyyə olub. Jurnalın yeni nömrəsi ilə başlayıb.

edilməsini iki ölkə arasında mədəni əməkdaşlığın daha da inkişafına töhfə verən hadisə kimi dəyərləndirib.

Böyük Britaniyanın Azərbaycandakı səfiri Ceyms Şarp çıxışı zamanı deyib ki, mədəniyyətin qorunub saxlanması və təbligində əməkdaşlıq önəm kəsb edir. O, ötan ay Azərbaycanda səfərdə olan ölkəsinin Avropa qonşuluğu və Amerika bölgəsi üzrə dövlət naziri Vendi Mortonun içərisəhəri və Heydər Əliyev Mərkəzini ziyarət etdiyi diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, səfərlək mütəmadi olaraq "British Council" vasitəsilə Azərbaycandakı mədəni layihələrə dəstək olur.

"British Council"ın Azərbaycandakı nümayəndəliyinin rəhbəri Samr Şah çıxışında təşkilatın əsas missiyasının insanları bir araya gətirərək mədəniyyətləri yaxınlaşdırmaqdan ibarət olduğunu söyləyib. Deyib ki, əlliliyi olan şəxslərə diqqət göstəriləməsi, mədəni irsin təbliği də bu fəaliyyətin əsas istiqamətlərindən biridir.

Çıxışlardan sonra "Muzeylərdə müyəssərlik və inklüzivlik" mövzusunda onlayn treningin məhdud sayda iştirakçılarına sertifikatlar təqdim edilib.

Daha sonra "Şekspir xalçalarında" müsabiqəsi qaliblərinin eskizləri əsasında toxunan üç xalça Samr Şah tərəfindən Milli Xalça Muzeyinə təqdim olunub.

Tədbir iştirakçıları Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən 2020-ci ildə İtalyanın Sartirano yarmarkasından alınaraq Milli Xalça Muzeyinə hədiyyə edilən və ekspozisiyada nümayiş olunan xalçalara baxış keçirdilər.

Sonda qonaqlar Xalq rəssamı Arif Hüseynovun "Novruz naxışları" adlı sərgisi ilə tanış olublar.

"Sirlər xəzinəsi" adlı intellektual müsabiqə elan olunub

Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Gənclər Fondu "GəncApp" mobil tətbiqi üzərindən "Sirlər xəzinəsi" adlı intellektual müsabiqəyə start verir.

Nazirlikdən bildirilib ki, il ərzində hər ay onlayn formatda keçiriləcək intellektual müsabiqənin məqsədi gənclərin asudə vaxtinə səmərəli təşkili, intellektual bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi və dünya elmi-ədəbi fikrinin diqqət mərkəzində olan Nizami Gəncəvi irsinin gənclər tərəfindən dərinən mənimşənilməsidir.

Müsabiqəyə 16-29 yaş arasında bütün gənclər qatılıb ilərlər.

İlk müsabiqə 17-21 mart tarixlərini əhatə edir. Bu müddədə hər gün "GəncApp" mobil tətbiqi vasitəsilə iştirakçılarına 1 sual-bildiriş göndəriləcək. Müsabiqənin yekununda ən çox xal toplayan 3 gənc qalib seçilərək mükafatlandırılacaq.

Müsabiqədə iştirak etmək üçün "GəncApp" mobil tətbiqini həm "Android", həm də "iOS" əməliyyat sistemli mobil telefonlar üçün yükləyə biləsiniz.

Qeyd edək ki, müsabiqə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin "Dahi Azərbaycan şairi və mütefəkkiri Nizami Gəncəvinin 880 illik yubileyinin qeyd edilməsinə dair Tədbirlər Planı" çərçivəsində Nizami Gəncəvi irsinin gənclər arasında müasir texnoloji vasitələr, rəqəmsal platformalar, sosial media alətləri vasitəsilə təbliği məqsədilə həyata keçirilir.

Müsabiqə barədə ətraflı məlumat <http://mct.gov.az/az/elanlar/137> linkində yerləşdirilib.

Qarabağ xalçalarına aid naxışların olduğu ipak şərflər təqdim edildi

Azərbaycan Milli Geyim Mərkəzinin rəhbəri, sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Gülnarə Xəlilova Qarabağ xalçalarına - "Xanlıq", "Xan Qarabağ" və "Xantırmə" - aid naxışların olduğu ipak şərflər təqdim edib. Bu barədə Trend məlumat verir.

Qarabağ xalçaçılığı YUNESKO-nun şifahi və qeyri-maddi irsinin şah əsərlər siyahısına Azərbaycan xalçaçılığının tərkib hissəsi kimi daxildir. Qarabağda xalçaçılıq xüsusi XVIII əsrde inkişaf edib, Şuşa həmin dövrde bu sənətin mərkəzi halına gəlib. Qarabağ xalçaları təkçə Azərbaycanın digər bölgələrində deyil, həm də Şərqi ölkələrində istehsal edilən oxşar məməlatlər arasında həmişə öz gözəlliyi, rəng uyğunluqlarının ahəngi və ornamentlərlə seçilərək.

Qarabağ xalçalarının məftunedici zərifliyi Azərbaycanın hüdudlarından uzaqda bu sənətin qədir-qıymətini bilənlərin diqqətini cəlb edib, beynəlxalq mükafatlara layiq görüllər.

G. Xəlilova deyib: "Azərbaycan əsrlər boyu öz incəsənətə məşhur olan, xalçaçılığın haqqı olaraq qabaqcıl yer tutduğu diydər. Xalqımız üçün xalçaçılıq onun zəngin mənəvi dünyasını, dünyagörüşünü və estetikasını əks etdirən mədəniyyət sahəsidir. Müxtəlif milli xalçaçılıq məktəblərinin məməlatləri bir çox tarixi kitablarında, klassik edebiyyatda və folklorda məhd edilib, lakin xüsusi rol Qarabağ xalçalarına aiddir. Buna görə də növbəti layihəmi bu sahəye həsr etmək qərarına geldim". G. Xəlilova bunadək Qarabağa həsr olunmuş kolleksiyalar təqdim etmişdi - "Xarı bülbü", "Qarabağ", "Qarabağ Azərbaycandır".

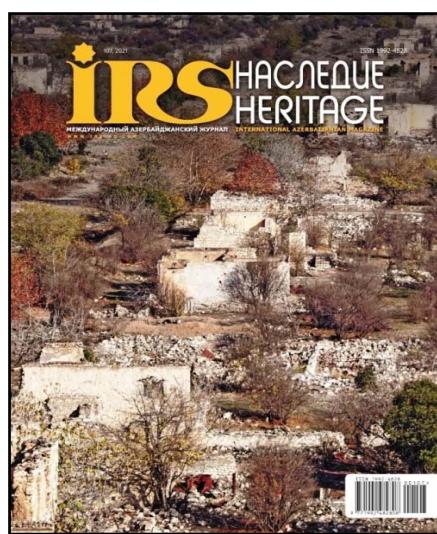
"IRS-Naslediye" jurnalının Moskvada növbəti nömrəsi çapdan çıxb

Moskvada "IRS-Naslediye" jurnalının növbəti nömrəsi çapdan çıxb.

AZORTAC xəbər verir ki, jurnalın 2021-ci ildə ilk nömrəsi nəşrin baş redaktoru Musa Mərcanlinin "İki yubiley ili" adlı məqaləsi ilə açılır. Baş redaktor yazır ki, 2020-ci il bütün dünyada koronavirus pandemiyası ile yadda qalsa da, Azərbaycan xalqı üçün işgal olunmuş torpaqlarımızın azad edildiyi il, Qələbə ili kimi tarixe düşüb. Öten il Azərbaycan həqiqətləri təbliğ edən "IRS-Naslediye" jurnalı üçün də əlamətdar olub. Jurnal daha bir dəfə ölkədə - İsraildə dərc edilməyə başlayıb.

M. Mərcanlı oxucularına 2021-ci ilin dahi Nizami Gəncəvinin 880 illik yubileyi ilə əlaqədar "Nizami Gəncəvi İli" elan olunması, həmçinin 1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycanın dövlət müstəqilliğini bərpa etməsinin 30-cu ildönümünün qeyd ediləcəyi barədə məlumat verir.

Jurnalın yeni nömrəsində Azərbaycan aşiq sənətinin görkəmlər

nümayəndələrindən biri olan Aşıq Şəmşirin yaradılığından bəhs edən "Böyük verginin varisi", eləcə Nizami yaradılığının orta əsrlər Şərqi incəsənetine təsirini araşdırın "Nizami poemaları orta əsrlər müsəlman Şərqi rəssamlarının ilham mənbəyi kimi" adlı məqalələr

yer alıb.

Jurnal Ermənistan hakimiyyətinin Azerbaycana qarşı törətdiyi terror aktları barədə yazılarının davamı olaraq, bu dəfə oxuculara "Berdə 2020-Ermənistanın dövlət terroru" başlıqlı məqalə dərc edib. Yazıda 2020-ci il oktyabrın 28-de Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın Berdə şəhərini bombalamasını faktlar və fotosəkillərlə oxuculara təqdim olunur.

Oleg Kuznetsovun "Yeni erməni bütürəstliyi və Ermənistanda nəsizmin bütünləşdirilməsi" sərlövhəli məqaləsində Ermənistanda Qaragın Njde və digər faşist xisletli şəxslərin qəhrəmanlaşdırılmasının qorxun tendensiya olduğu diqqətə çatdırılır.

Nəşrdə, həmçinin üzərində "Qarabağ" sözü həkk olunmuş ilk sikkələrin yaranma tarixi, 1918-1920-ci illərdə Azərbaycan dəmir yollarının inkişafından bəhs edən məqalələr və digər maraqlı tarixi materiallar yer alıb.

Fəridə Abdullayeva

Uşaqlarda bədən temperaturunun qalxması

Bədən temperaturunun qalxması uşaqlarda kəskin və xroniki xəstəliklər zamanı baş verir.

Növleri: Qızdırmanı yaradan səbəblər, uşaqın yaşından digər faktorlardan asılı olaraq müxtəlidir.

Temperaturun yüksəlmə dərəcəsinə görə subfebril (37-38 dərcə), yüksək (39-41 dərcə), və ya çox yüksək (41 dərcə-dən yüksək) ayırd edilir. Kiçik uşaqlar, adətən, yüksək hərərəti yüngül keçirirlər. Məsələn, adı KRX-də böyüklərdə 38-38,5 dərcə, körpələrdə 39-40 dərcə ola bilər. Yadda saxlamaq lazımdır ki, çox yüksək qızdırma maddələr mübadiləsi pozulur, infeksion xəstəliklərdə qızdırmanın olmaması orqanizmin reaktiviliyinin olmaması deməkdir.

Simptomları: Uşaqın xarici görünüşüne görə hərərətin yüksəlməsindən şübhələnmək olar. Bu zaman uşaqın ümumi vəziyyəti dəyişir, narahatlıq, əzginiyək yaranır, istahə azalır və ya itir. Qızdırmanın tipindən asılı olaraq uşaqın dərisi qaynar, solğun, qırmızı və ya serin ola bilər. Çox vaxt yanğı hissiyati yaranır, körpə uşaqlarda qıcolmalar ola bilər.

Səbəbləri: Çox miqdar xəstəliklər qızdırma ilə keçir. On çox virus və bakterial infeksiyalar qızdırma ilə müşayiət olunur. Allergik reaksiyalar, birləşdirici toxumanyın xəstəlikləri, endokrin patologiya və s. qızdırma ola bilər.

Siz nə edə bilərsiniz: 37 dərcəyə qədər narahat olmağa dəyməz. Əger 38 dərcədən yuxarıdırsa hərərəti tez-tez ölçmək lazımdır. Yüksək qızdırma həkim gələnə qədər uşaqə parasetamol, uşaq panadolu, uşaq taylenolu, vermək olar. Bu zaman uşaqçı çıxmak, bədəni artıq geymədən azad etmək, bədəni yaş dəsmalla silmək məsləhətdir. Əger uşaqda qıcolmalar başlayırsa onu yumşaq çarpayıya və ya xalçaya böyrü üstə uzatmaq və təcili yardım çağırmaq lazımdır.

Həkim nə edə bilər: Həkim uşağı müayinə edib müvafiq müalicə təyin edəcək.

Beyni gücləndirməyin 10 üsulu

1. Gördüğünüz zehni iş sizde vərdiş halına gelmişdirse, onda fəqli bir zehni işlə çalışmağa başlayın. Əger istirahət zamanı hansısa bir məntiqi məsələni rahatca həll edə bilirsınızsə, onda daha çətin məsələ üzərində "baş sindirmağı" başlayın.

2. Ətrafinizdakı dünya və dünyada hansı hadisələrin başverməsi haqqında hər şəxslə maraqlanın.

3. Beyninizi rahatlatmaq üçün komüuter oyunları oynayın, krossvord həll edin.

4. Beyninizin sağlam yağlırlara ehtiyacı var. Balıq yağı, kişmiş və zeytin yağından daha çox istifadə edin.

5. Hekayə söyləmək yaddaşı qüvvətləndirir, olmuş hadisələri yada salın. Nağıl və ya hekayə söyləmək yaddaş zəifiyinə yol vermir.

6. Televizora az baxın. Yaşamaq üçün bədəninizi və zehniyi işlətməyə çalışın.

7. İdmanla məşğul olun. İdman bədən hüceyrələrinin canlandırmaqla yanaşı, beyin hüceyrələrinin də fəaliyyətini artırır.

8. Fəqli, tanımadığınız bir yazılının kitabını oxuyun.

9. Yeni bir bacarığınız üzə çıxarmağa çalışın.

10. Beyninizi işlətməyi bir adət halına getirin. Bunun üçün kürslərə yazılın, komüuter oyunları oynayın, internet səhifələrində maraqlı məlumatlar tapıb oxuyun.

Kəskin bronxiolit

Kəskin bronxiolit daha çox 6 aydan - 2 yaşa qədər uşaqlarda kəskin virus xəstəliyin 3-4-cü günündə aşkar edilir.

Səbəbləri: Xəstəliyin törədicisi RS-virusu, para grip, adenov və rotaviruslar, qrip və Koksaki B virusu olur.

Simptomları: Xəstəlik 39-40 dərcə hərərətlə başlayır, bir neçə gün davam edir. 2 və yaxud 3-cü gün vəziyyət birdən pişləşir, tutmaşəkilli öskürək və tənəffüs çatışmazlığı olur. Tənəffüsün sayı dəqiqədə 60-80-a çatır, küülü, səthi olur, çətinləşir. Bütün köməkçi əzələlər tənəffüsde iştirak edir, burun qanadları gərginləşir. Dəri boz sianotik rəngdədir, perioral ya ağır hallarda ümumi sianoz müşahidə edilir. Həkim auskultasiyada sərt tənəffüs fonunda xırda qabarıcılı yaş xırıntıları və yerli çartılıtlar eşidir. Təngnəfəsil həmişə taxikardiya, urrek tonlarının karlaşması ilə müşayiət olunur.

Diaqnostikası: Rentgenoloji müayinədə aq ciyərlərdə şəffaflığın artması, qabırğalar arası sahələrin genişlənməsi diaqnozu təsdiq edir. Diaqnoz, əsasən, virus infeksiyası ilə əlaqəsinə görə, hipertermiya və tosikoza görə qoyulur.

Müalicəsi: Xəste mütləq hospitalizasiya olunmalıdır. Burada xəstələrə antibiotiklər, 2-3gün hormonaterapiya, vitaminlər təyin olunur.

Kimlər Novruz xoncasından uzaq durmalıdır? - Şirniyyat, qoz-fındıq bu xəstələrə QADAĞANDIR

Bütün evlərdə dadlı, bəzəkli, şirniyyatlı Novruz xonçaları qurulur, martın 25-nə kimi bayram tətili boyunca böyükdən kiçiyə hər kəs o nemətlərdən dadacaq. Ta ki, Novruz bitənə kimi.

Bəs yağlı, şekerli, qoz, fındıqlı kalorili qoşal, şekerburra, paxlava, çərəzler orqanizmə necə təsir edir?

Statistikaya görə, bayram günlerindən sonra təcili yardım bəzəi xroniki xəstəliklərin ağrılaşması səbəbindən müraciətlər çoxalır. Milli Az kimlərin Novruz xoncasından səhhətinə xatir uzaq durmuş olduğunu araşdırıb.

Çox qısa müddətdə rasional həddən artıq kalorili, şirin və allergik qidalardan daxil olması orqanizmdə lipid, triqliserid, xolesterin, yağı, duz səviyyəsi yüksəlir. Mədəyə, mədəaltı vəzə, ürəye əlavə yük düşür, Üreyində stend əməliyyatı olanlar

çəkidiq artım və verir, qanda qlükoza səviyyəsi artır, allergenlər aktivləşir.

Bu insanlar şirniyyat və qoz-fındıqdan uzaq durmalı, sadəcə bayram xətrinə dadına baxmaqla kifayətlənməlidir:

- Şəkerli diabet xəstələri. I və II tip diabet

- Piylenmədən əziyyət çəkənlər

- Yüksek təzyiq xəstələri

- İnsult və infarkt keçirmiş insanlar

- Mədə xorası, qastriti olanlar

- Pankreatitis - mədəaltı vəzi xəstəliyi olanlar

- Mədədə reflüks olanlar

- Xərcəng xəstəliyinin istenilən mərhələsi

- Ürəyində stend əməliyyatı olanlar

- Xolesteron və lipid səviyyəsi yüksək olanlar

- Dəri xəstəliyi və allergiya-si olanlar

- Astma-bronxit xəstələri,

pnevmoniya, öskürək

- Öd çatışmazlığı, öddə du-

rğunuşluq olanlar

- Hepatit xəstələri

- Qaraciyərdə piylənmə

- Damarları tutulanlar, ate-

roskleroz

- İnsulin dirənci olanlar

- Hamilə qadınlar, südve-

renlər

- Körpə uşaqlar

- Allergiyası və diatezi olan uşaqlar

- Korona xəstələri

- Disbakterioz, ishal, kroon,

kolit, bağırısaq xəstəliyi olanlar

- Qəbizlikdən əziyyət çə-

kenlər

Gün ərzində sağiam insan tərəfində qəbul edilə biləcək şəkerin miqdarı 30-40 qrəmdən artıq olmamalıdır

Paxlava, şəkerburra, qoşal, qoz, fındıq normal insanlar günün birinci yarısı yeməlidir. Axşam bu qidaları qəbul etmək olmaz.

Novruz günlərində bu şirniyyatlara medəni, beynini şəker və karbohiratla doyurub, normal xörəklərə istək qalmır. Bu isə xroniki xəstəliklərə yol açır.

2-5 yaş arası uşaqlara gündə cəmi yarımdən şəkerburra və paxlava bəs edir.

Həddən artıq şirniyyat və un məmulatı qəbul etmək, şəker xəstələrini komaya sala bilər.

Bayram yeməkləri və şirniyyat bir arada yeyilməlidir.

Yeməklər arasında 3-5 saat fasılə olmalıdır.

Axşama kimi adı su qəbulu artırılmalı, axşam qatıq yeyilməlidir. /medicina.az

2 ay axşam yatmadan əvvəl bunu qəbul etsəniz, nələr baş verdiyini görəcəksiniz

1 əncir qurusu və 1 qaysı 2 ay boyunca yatmadan əvvəl qəbul edilərsə, orqanizmin toxumalarında yeniləşmə prosesi sürətlənir, onurğaası disklerin arasındaki maddənin tərkibini sağlamlaşdırır.

Onurğaası maddənin sağlamlaşması onurğanın hərəket fəaliyyətinə təsir edir və onun normal hərəkətini tənzimləyir. Bu zaman onurğada sürüşmələr və sıxlımlar baş vermir.

Mütəxəssislər uzun müddət qaysı və əncir qurusu qəbul edən adamların oynaqlar və feqrələrarası nahiyyə maddəsinin sağlamlaşmasının və fiziki yüklənmə zamanı həmin yerlərin zədələnmədən qorunduğuunu qeyd edir.

Mütəxəssislər qaysının ürək əzələsinə de faydalı olduğunu söyləyirlər. Qaysının tərkibində olan fosfor, kalium, demir, karotin, vitamin B5 ürək əzələsinə

möhkəmləndirir. Əncirin isə

qalxanvari vəzin fəaliyyətinin möhkəmlənməsində və xərçəng xəstəliyinin profilaktikasında

köməyi olduğunu qeyd edən mütəxəssislər bu iki meyvəni möcüzəli quru meyvə adlandırlılar.

Mütəxəssislərin dediklerinə görə əncir qurusu bağırısaqlarla olan parazitlərin də məhvini

səbəb ola bilir.

Əncirin quru gavalı ilə birge qəbulu isə mədə-bağırısaq sistemi fəaliyyətini yaxşılaşdırır, qaraciyəri təmizləyir və bağırısaqların hərəkətini sürətləndirir. Mütəxəssislər tərkibində A vitamini olduğuna görə uzun müddət qara gavalı yeyən adamlarda görmə qabiliyyətinin yaxşı olduğunu sübüt ediblər.

Azərbaycanlı iş adamından Mahir Emreliyə davat

Azərbaycan millisinin və "Qarabağ"ın hücumcusu Mahir Emreliyə növbəti təklif gəlib.

"Unikal" qəzeti xəber verir ki, 23 yaşlı forvard "Ferentsvaroş"un maraq dairəsinə düşüb.

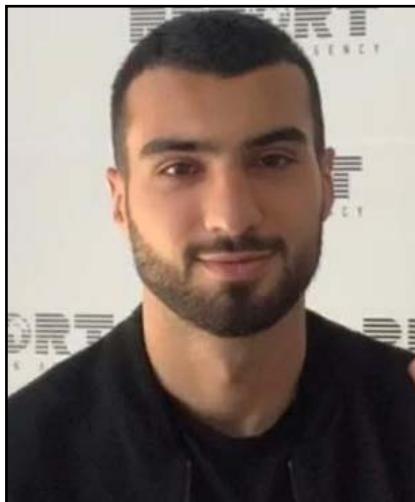
Macarıstanın məşhur klubu ona dəvət göndərib.

Sergey Rebrovun baş məşqçisi olduğu komanda hazırda ölkə çempionatının aşkar lideridir. "Ferentsvaroş" 26 tura 61 xal toplayıb və ən yaxın rəqibi olan "Puşkaş"ı 13 xal qabaqlayıb.

2015-ci ildən "Qarabağ"ın formasını geyinən Mahirin müqaviləsi bu yay başa çatır. O, Ağdam təmsilcisinin razılaşmanı uzatmaqla bağlı son çağırışlarına hələ konkret cavab vermeyib.

"Ferentsvaroş"un prezidenti əslən azərbaycanlı Qabor Qubadovdur. O, Naxçıvan bölgəsindəndir, ailəsi ötən əsrde Macarıstanaya köçüb.

2006-ci ildən Macarıstan Milli

Məclisinin deputatıdır. Atası azərbaycanlı, anası isə macar olan Qubadov orta təhsilini Peşterjebetdə alıb. 1990-ci illərdə müxtəlif sahələrdə sahibkar kimi çalışıb. 1997-ci ildə ailəsi ilə birlikdə Şorokşara köçüb.

Qubadov 2008-ci ildə keçirilmiş

referendumda və 2009-cu il Macar Avropa Parlamenti seçimlərində fəal iştirak edib. 2006-ci ildən Macarıstan parlamentinin üzvü olan siyasetçi bu il Macarıstanın 10 ən görkəmli şəxsindən biri seçilib. Ailəlidir, Emma, Marsel və Oliviya adında 3 övladı var.

"Yaşıl-ağlar" Macarıstanın ən titullu klubu sayılır. Ləqəbi "yaşıl qartallar" olan komanda çempionluqlardan əlavə, 23 dəfə ölkə kubokunu qazanıb və 1974/1975 mövsümündə Avropa Kuboklar Kubokunun finalçısı olub. Həllədici görüşdə bu klub Kiyev "Dinamo"suna uduzub - 0:3.

1899-cu ildə yaranan "Ferentsvaroş" ev oyunlarını 22 min azarkeş tutumuna malik "Qroupama Arena"da keçirir. Stadion mehz 2011-ci il fevralın 15-də klub prezident seçilən Qubadovun dövründə - 2013-cü ildə tikilib. Paytaxt təmsilcisi 2006-ci ildə ölkənin ən yaxşı klubu seçilib.

Döyülməkdən qorxan futbol hakimi stadiondan qaçdı

Futbol üzrə Bolqarıstan çempionatının 4-cü divizionunda X turun "Kostinbrod" - "Tornado" matçında maraqlı hadisə baş verib.

"Unikal" qəzeti məlumatına görə, baş hakim Vasil Tsoklinov "Tornado"də çıxış edən Bolqarıstan millisinin keçmiş üzvü Kaloyan Karacinovala, qərarına etiraz etdiyi üçün sarı vərəqə göstərib.

Qonaq komandanın kapitanı Georgi Georgiyev qarşıdurmaya müdaxilə edib və vərəqəni referidən almağa çalışıb. Daha sonra hər iki futbolçu baş hakimi yumruqla hədələyib və onu qovmağa başlayıb. Tsoklinov paytardəyişmə otağına qaçıb.

O, meydandan kənarına çatdıqda oyunu bitirmək üçün fit çalıb. Lakin o, paltardəyişmə otağında tapi-laçığını anlayaraq, stadion hüdüdlərindən kənara qaçıb.

Çempionlar Liqasında həftənin ən yaxşısı adına namizədlər bilindi

UEFA Çempionlar Liqasında 1/8 final mərhələsinin cavab oyunlarından sonra həftənin ən yaxşı futbolçusu adına namizədlər məlum olub.

"Unikal" qəzeti qurumun saytına istinadən xəber verir ki, ən yaxşı adına "Mançester Siti"dən Kevin De Bruyne, "Real"dən Luka Modrić, "Çelsi"dən Nqolo Kante və "Bavariya"dən Yozua Kimmix namizəd göstərilib.

Qalib, qite futbol qurumunun rəsmi saytında azarkeşlər arasında keçirilən səsvermə nəticəsində müyyənləşəcək.

"Leo, bunu hər kəsin önünde dediyim üçün bağışla" - Laporta

Barselona klubunun yeni prezidenti Xuan Laporta açıqlama verib.

"Unikal" qəzeti xarici mətbuata istinadən xəber verir ki, Laporta, Lionel Messinin komandada qalmasını istədiyini deyib:

"Leonu komandada saxlamağa çalışacaq və bunun üçün əlimizdən gələn hər şeyi edəcəyik. Leo, bunu hər kəsin önünde dediyim üçün bağışla. Səni nə qədər çox sevdiyimi və komandada qalmagını istədiyimi hər kəs bilir".

Messinin "Barselona" ilə müqaviləsi yaya qədərdir.

Fiquya görə planetin 6 ən yaxşı futbolçusu

Portuqaliya millisinin sabiq futbolçusu Luis Fiqü dünyanın ən yaxşı 6 futbolçusunu müyyənləşdirib.

"Unikal" qəzeti məlumatına görə, vaxtılıq "Qızıl top" qazanmış ulduz ən yaxşı adı ilə bağlı baxışını açıqlayıb.

Futbol veteranının siyahısında hazırlıda karyerasını davam etdirən ulduzlar yer alıb. 6 müxtəlif ölkə təmsilcisinə üstünlük veren Fiqunun bəyəndiyi oyuncular 5 fərqli klubda oynayır. Yalnız PSJ-nin iki üzvü "altıq"da yer alıb.

Kristiano Ronaldo (Portuqaliya, "Juventus")

Lionel Messi (Argentina, "Barselona")

Luka Modrić (Xorvatiya, "Real")

Killian Mbappe (Fransa, PSJ)

Məhəmməd Salah (Misir, "Liverpul")

Neymar (Braziliya, PSJ)

Qeyd edək ki, Fiqu karyerasını 2009-cu ildə başa vurub.

Maksim Medvedev Azərbaycan millisinin toplantısına qoşulacaq

Martin 15-dən etibarən futbol üzrə Azərbaycan milli komandası Bakıda təlim-məşq toplantıındadır.

"Unikal" qəzeti xəber verir ki, "Qarabağ" klubunun futbolçusu Maksim Medvedev milli komandanın toplantısına qoşulacaq. Bu barədə AFFA-nın mətbuat xidməti məlumat yayıb.

Maksim daha əvvəl yığmanın

baş məşqçisi Canni de Byaziye müraciət edərək şəxsi məsələləri ilə əlaqədar toplantıya cəlb olunmamasını xahiş etmiş və italyalı mütəxəssis də Medvedevin xahişini müsbət cavablandırıbmışdı.

Azərbaycan millisı DÇ-2022-nin seçmə mərhələsində Martin 24-də İtaliyada Portuqaliya, 27-də Macarıstanda Qətərlə, 30-da isə Bakıda Serbiya ilə qarşılaşacaq.

Ronaldo təkid etdi, Azərbaycan millisini ilə oyun Turinə salındı

DÇ-2022-nin seçmə mərhələsi çərçivəsində keçiriləcək Portuqaliya - Azərbaycan matçının İtaliyada, Turində oynanılacağını xəber vermişdi.

"Unikal" qəzeti xəber verir ki, oyunun "Juventus"un stadionunda keçirilməsi Portuqaliya yığmasının hücumcusu Kristiano Ronaldo ilə olub. Bu barədə "Football Italia" nəşri məlumat yayıb. Hazırda "Juventus"da çıxış edən Ronaldo, milli ilə məşqlərini də klubun bazasında keçirəcək.

Azərbaycan yığması isə məşqərini Vinovoda yerləşən "Juventus"un bazasında keçirəcək. Burda adətən "qoca sinyora"nın gənclər və qadın futbolçulardan ibarət komandaları hazırlıq keçir.

Portuqaliya milli komandasının Azərbaycanla ev oyununu koronavirus pandemiyasına görə neytral meydanda keçirməsinə ehtiyac yaranmışdı. Portuqaliya - Azərbaycan matçının Martin 24-də, "Juventus" klubuna məxsus, Turindəki "Alyans Stadium"da keçiriləcək.

Slovakiya - Azərbaycan matçının hakimləri açıqlandı

Futbol üzrə Avropa çempionatının seçmə qrup mərhələsi çərçivəsində aprelin 8-də Levice şəhərindəki idman zalında keçiriləcək Slovakiya - Azərbaycan oyununun hakimləri müyyənləşib.

"Unikal" qəzeti xəber verir ki, görüşü Finlandiyadan olan Kirill

Nayşller və Arttu Kyunyaryaynen idarə edəcək. Üçüncü hakim Martin Matula, timekeeper isə Miroslav Yezik olacaq. Hər iki hakim Slovakia'dandır. Qarşılaşmanın hakim-inspektor funksiyasını Perri Qayter yerinə yetirəcək. Aprelin 8-də keçiriləcək Slovakiya - Azərbaycan matçının saat 18:00-da start götürəcək.